

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/5882.**

Benyújtás dátuma: **2023-10-31 22:39**

Parlex azonosító: **1JY75XM40001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Tuzson Bence, igazságügyi miniszter**

Törvényjavaslat címe: **Büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról**

A Kormány nevében benyújtom a büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2023. évi törvény

büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról

1. A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény módosítása

1. §

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 16. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Nem alkalmazható az (1) bekezdés c) pontja a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezése esetén, ha a bíróság vagy az idegenrendészeti hatóság a Magyarországon élő hontalan, harmadik országbeli állampolgár vagy szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy kiutasítását rendelte el.”

2. Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény módosítása

2. §

Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 1. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (5) bekezdés szerinti vagyon hasznosítása, értékesítése során e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal, hogy az államot megillető tulajdonosi jogokat az az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) szerinti központi költségvetési szerv – ide nem értve az állami adó- és vámhatóságot –, továbbá az a 100%-ban állami tulajdonban álló gazdasági társaság gyakorolja, amely az állami tulajdonjogot keletkeztető hatósági határozatot hozta, illetve amely szervezetet megillető követelés fejében került sor a vagyonnak az állam általi elfogadására. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 318. § (4a) és (4b) bekezdésében, valamint az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 125/C. § (2d) bekezdésében meghatározott esetben a tulajdonosi jogokat a tulajdonjogot az állam javára megszerző rendvédelmi feladatot ellátó költségvetési szerv gyakorolja.”

3. A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény módosítása

3. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnytv.) 19. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába

felvett adatokat gondatlan bűncselekmény miatt kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított öt évig kell nyilvántartani.”

4. §

A Bnytv. 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. §

(1) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat

- a) megrovás alkalmazása esetén az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől, ügyészi megrovás esetén a határozat kihirdetésétől,
 - b) jóvátételi munka alkalmazása esetén a jóvátételi munka elvégzésének igazolásától,
 - c) kényszergyógykezelést megszüntető végzés, elkobzás, vagyonelkobzás, elektronikus adat végleges hozzáférhetlenné tételének elrendelése esetén a jogerőre emelkedéstől,
 - d) javítóintézeti nevelés esetén az intézkedés végrehajtásának befejezésétől,
 - e) büntetés kiszabásának mellőzésével hozott, bűnösséget megállapító jogerős ügydöntő határozat esetén annak jogerőre emelkedésétől
- számított három évig kell nyilvántartani.

(2) A hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat próbára bocsátás alkalmazása esetén a próbaidő, annak meghosszabbítása esetén a meghosszabbított próbaidő elteltétől számított öt évig kell nyilvántartani.”

5. §

Hatályát veszti a Bnytv. 19. § (2) bekezdés a) pontjában a „közérdekű munka, pénzbüntetés,” szövegrész.

4. A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosítása

6. §

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) 13. § (9) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A NAV végzi továbbá)

- „c) a vám-, a jövedéki, a szabálysértési, a Központi Bűnjelnyilvántartó Rendszer működtetése és egyéb eljárások során keletkezett, a feladat- és hatáskörébe tartozó adatok kezelését,”

7. §

A NAV tv. 78. § (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(A NAV feladatainak ellátása céljából – az Air., az Art., a Vtv. és az egyéb adó- és vám jogszabályok rendelkezései alapján kezelt adókötelezettséggel, vámkötelezettséggel, adóigazgatási és vámigazgatási eljárással kapcsolatos adatokon, illetve a bűnüldözési adatokon kívül – kezeli még továbbá:)

„f) a Központi Bűnjelnyilvántartó Rendszer működtetése során a bűnjelnyilvántartásban szereplő személyes adatokat.”

5. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosítása

8. §

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 199/A. § (1) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(Aki)

„c) gyógyszernek minősülő – az ellenőrzött anyagokról szóló 78/2022. (XII. 28.) BM rendelet 2. mellékletében a pszichotróp anyagok 3. vagy 4. jegyzékén szereplő pszichotróp anyagot nem tartalmazó – anyagot, készítményt jogosulatlanul forgalomba hoz vagy azzal kereskedik,”
(szabálysértést követ el.)

9. §

A Szabs. tv. 56/A. § (2) bekezdésében a „kiemelt közlekedési szabálysértések és a közlekedéssel kapcsolatos egyéb szabálysértések elkövetése” szövegrész helyébe a „kiemelt közlekedési szabálysértések, a közlekedéssel kapcsolatos egyéb szabálysértések és a szellemi tulajdon elleni szabálysértések elkövetése” szöveg lép.

10. §

Hatályát veszti a Szabs. tv. 199/A. § (1) bekezdés a) pontjában az „illetve” szövegrész.

6. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

11. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 62. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A szabadságvesztés végrehajtásának kegyelemből történő felfüggesztése esetén, ha a kegyelmi elhatározás a közügyektől eltiltást nem érintette, a próbaidő tartama a közügyektől eltiltás tartamába beszámít, kivéve, ha a szabadságvesztés végrehajtását rendelik el.”

12. §

A Btk. 63. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A pártfogó felügyelet büntetés vagy intézkedés mellett alkalmazható. Kiutasítás mellett pártfogó felügyelet nem rendelhető el és a pártfogó felügyelet kötelező alkalmazásának sincs helye.”

13. §

A Btk. 71. § (2) bekezdése a következő j) ponttal egészül ki:

(A bíróság, illetve feltételes ügyési felfüggesztés esetén az ügyészség a határozatában a pártfogó felügyelet céljának elősegítése érdekében külön magatartási szabályként kötelezettségeket és tilalmakat írhat elő. A bíróság, illetve az ügyészség elrendelheti, hogy a pártfogolt)

„j) meghatározott, az internet elérésével végezhető tevékenységtől tartózkodjon vagy azt korlátozottan végezzen.”

14. §

A Btk. 71. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A (2) bekezdés j) pontja szerinti magtartási szabály esetén a bíróság vagy az ügyészség az elkövetett bűncselekménnyel összefüggésben meghatározza, hogy az elkövető az interneten végezhető mely tevékenységektől köteles tartózkodni, továbbá meghatározhatja, hogy az elkövető

- a) az internetet mely eszközén keresztül érheti el,
- b) az internet elérésével végzett tevékenységét hogyan szükséges igazolnia,
- c) az internet elérésével végzett tevékenységének ellenőrzése érdekében – ha annak műszaki feltételei fennállnak – milyen információs rendszert képező berendezést vagy alkalmazást használhat, illetve
- d) ha a technikai feltételek fennállnak, az internet elérésével végzett tevékenységének ellenőrzését a pártfogó felügyelőnek az előre be nem jelentett felhívására folyamatos kép- és hangfelvétel továbbításával köteles biztosítani.”

15. §

(1) A Btk. 185/A. § (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(Aki)

„f) olyan gyógyszert, állatgyógyászati készítményt, amelynél a gyógyszerellátásra vonatkozó szabályok megszegése miatt az ellátási lánc folytonossága nem igazolható, a jogszerű ellátási láncban forgalomba hoz vagy azzal kereskedik,”

(büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.)

(2) A Btk. 185/A. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A (2) bekezdés szerint büntetendő, aki a (2) bekezdésben meghatározott tartalmú gyógyszernek minősülő anyagot, gyógyszer hatóanyagot, állatgyógyászati készítményt jogosulatlanul forgalomba hoz vagy azzal kereskedik.”

(3) A Btk. 185/A. § (5) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(5) Aki a bűncselekményt

- a) az (1) bekezdés a)-e) pontjában, (2) és (2a) bekezdésében meghatározott esetben
 - aa) egészségügyi dolgozóként,
 - ab) gyártásra, nagykereskedelemre, közvetlen lakossági ellátás végzésére engedéllyel

rendelkező szervezet alkalmazottjaként, vagy

b) bűnszövetségben

követi el, az (1) bekezdésben meghatározott esetben egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, a (2) és (2a) bekezdésben meghatározott esetben két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Az (5) bekezdés szerint büntetendő, ha az (1) bekezdés b) vagy f) pontjában, illetve a (2a) bekezdésben meghatározott gyógyszer vagy állatgyógyászati készítmény a felhasználók számára sajtótermék, médiaszolgáltatás vagy elektronikus hírközlő hálózaton való közzététel útján válik a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé.”

16. §

A Btk.

a) 185/A. § (2) bekezdésében a „gyógyszerre” szövegrész helyébe a „gyógyszerre vagy állatgyógyászati készítményre” szöveg, és a „gyógyszer” szövegrész helyébe a „gyógyszer vagy állatgyógyászati készítmény” szöveg,

b) 186. § (4) bekezdésében a „széles körben válik hozzáférhetővé” szövegrész helyébe a „sajtótermék, médiaszolgáltatás, vagy elektronikus hírközlő hálózaton való közzététel útján válik a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé” szöveg

lép.

7. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény módosítása

17. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 11. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) Ha a fogvatartással kapcsolatos ügyben vagy bármely más ügyben az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott a képviselő ellátására nem jogi képviselőt hatalmaz meg, a telefonon történő kapcsolattartás esetén hetente húsz perc időtartam nem számítható be az egyes kategóriákhoz, letartóztatás esetén az egyes rezsimekhez igazodó kapcsolattartásként. Ezen a jogcímen a képviselő havonta egy-egy alkalommal, alkalmanként legfeljebb egy órában élhet a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás és a látogatás jogával.”

18. §

(1) A Bv. tv. 26. § (4) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nem terjed ki a megismerés joga)

„b) a kockázatelemzési vizsgálat irataira és a kockázatértékelési jelentésre,”

(2) A Bv. tv. 26. § (4) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nem terjed ki a megismerés joga)

„d) a biztonsági intézkedések alkalmazásával, az egyedi biztonsági előírással, valamint a

fogvatartás biztonságára különös veszélyt jelentő elítéltek részlegére helyezéssel kapcsolatos olyan iratra, amelynek ismertté válása valamely más személy jogait vagy érdekeit sértené,”

19. §

A Bv. tv. 30. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a szabadságvesztés végrehajtásának a kegyelmi eljárás lefolytatásáig történő félbeszakítására nem került sor, a (4) bekezdésben meghatározottaktól eltérően, a próbaidő és a mentesítés hatályának beálltához szükséges időtartam a szabadítást követő nappal kezdődik.”

20. §

A Bv. tv. 46. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az igazságügyért felelős miniszter

a) megteheti a 45. § (6) bekezdése szerinti intézkedéseket, valamint

b) a 17. § szerinti megkereséssel élhet további olyan adatok vagy iratok beszerzése érdekében, amelyekre a kegyelmi kérelem, illetve a kegyelmi kezdeményezés hivatkozik, vagy amelyek a kegyelmi eljárás lefolytatásához szükségesek.”

21. §

A Bv. tv. „Biztonsági zárkába vagy részlegre helyezés felülvizsgálata” alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„Szigorúbb kezdeti kategória-besorolás, a kockázatelemzés alapján történő kategória-visszasorolás, az azonnali kategória-visszasorolás elrendelésének és a kreditpontszámítás felülvizsgálata”

22. §

A Bv. tv. 73. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„73. §

(1) A szigorúbb kezdeti kategória-besorolásról, a kockázatelemzés alapján történő kategória-visszasorolásról hozott határozattal szembeni bírósági felülvizsgálati kérelmet a büntetés-végrehajtási bíró az iratnak a hozzá érkezésétől számított tizenöt napon, a kreditpontszámítás vizsgálatáról hozott határozattal szembeni bírósági felülvizsgálati kérelem esetén harminc napon belül bírálja el. A szigorúbb kezdeti kategória-besorolással kapcsolatos eljárást annak a bv. intézetnek a székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le, ahol az elítélt kockázatelemzési vizsgálatát elvégezték.

(2) Az azonnali kategória-visszasorolás elrendeléséről hozott határozattal szembeni bírósági felülvizsgálati kérelmét a büntetés-végrehajtási bíró az iratnak a hozzá érkezésétől számított öt napon belül bírálja el.

(3) A bűnügyi költséget az állam viseli.”

23. §

A Bv. tv. 75. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bv. intézet magánelzárás fenytést kiszabó határozatával szembeni bírósági felülvizsgálati kérelmét a büntetés-végrehajtási bíró az iratnak a hozzá érkezésétől számított öt napon belül bírálja el. A büntetés-végrehajtási bíró a felülvizsgálat során a magánelzárás fenytéssel járó kreditpontlevonás mértékét is vizsgálja.”

24. §

(1) A Bv. tv. 82. § 6. és 7. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(E fejezet alkalmazásában)

- „6. *katégoria*: az egyéniesítés alapelve alapján mtködtetett végrehajtási környezet, amely igazodik az elítelt visszaesési és fogvatartási kockázatához, magatartásához, együttmtködési készségéhez, és amely az elítelt szükségleteihez igazodó reintegrációs programok biztosításával szolgálja az egyéni bñmegelőzési célok megvalósítását,
7. *befogadó környezet*: a társadalmi kötődés mértékének megítélése szempontjából vizsgálandó szociális közeg, amelyben az elítelt szabadulását követően vagy reintegrációs őrizetének elrendelése, valamint reintegrációs eltávozása esetén élni kíván, továbbá ahol az átmeneti részlegre helyezése esetén az eltávozáskor tartózkodna,”

(2) A Bv. tv. 82. §-a a következő 8. ponttal egészül ki:

(E fejezet alkalmazásában)

- „8. *kreditrendszer*: az elítelt magatartása, együttmtködési készsége és a reintegrációs tevékenység keretében nyújtott teljesítménye alapján számított kreditértékeken alapuló előmeneteli rendszer, amelyben a szabadságvesztés tartamához igazodóan rögzítésre kerül azon kreditpontok száma, amelynek összegyűjtése esetén az elítelt a kezdeti besoroláshoz képest átkerülhet egy kedvezőbb katégoriába, és amelyhez mérten az elítelt által megszerzett és a tőle levont kreditpontok számértéke határozza meg a katégoriák közötti előre- vagy visszatorolását.”

25. §

A Bv. tv. 85. §-a a következő (4)-(6) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A BVOP – a 92. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelő alkalmazásával – az elíteltet a szabadságvesztés megkezdésére és a kockázatelemzési vizsgálaton történő megjelenésre hívja fel.

(5) A 84. § (1) bekezdése esetén a BVOP a 92. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően szükség szerint intézkedik az elítelt kockázatelemzési vizsgálatra történő átszállítása iránt.

(6) A BVOP az elítelt 92. § (1) bekezdése szerinti vizsgálatát követően a katégoria-besorolásról hozott határozat, valamint a sajátos kezelési igényű részlegre helyezésre vonatkozó javaslata alapján jelöli ki azt a bv. intézetet, amely a szabadságvesztést végrehajtja, és egyidejűleg intézkedik az elítelt átszállítása érdekében.”

26. §

A Bv. tv. 92-94. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„92. §

(1) A Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet (a továbbiakban: KKMI) és agglomerációs szervezeti egységei a Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer alapján elvégzik az e törvényben meghatározott elítéltek kockázatelemzési, valamint a reintegrációs programok kiválasztását és egyéb döntéseket elősegítő vizsgálatát.

(2) A kockázatelemzés a következő elemek értékelésén alapul:

- a) az elítélt által elkövetett bűncselekmény jellemzői,
- b) a szabadságvesztés büntetés tartama, illetve annak hátralévő része és végrehajtási fokozata,
- c) az elítélt kriminológiai jellemzői,
- d) az elítélt visszaesési és fogvatartási kockázata,
- e) az elítélt korábbi fogvatartása során tanúsított magatartása,
- f) az elítélt kockázatelemzési vizsgálat során tanúsított magatartása.

(3) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az (1) bekezdés szerinti vizsgálatot – ideértve a 14. § (3) bekezdés alkalmazásával fogantatba vett újabb szabadságvesztést, vagy ha már a befogadáskor ismert, hogy az elítélten több szabadságvesztést kell végrehajtani –

- a) a KKMI végzi, ha az elítéltet
 - aa) a Btk. XIX. Fejezetébe tartozó bűncselekmény vagy a Btk. 160. § (2) bekezdése szerint minősülő emberölés tettesként történő elkövetése miatt ítélték szabadságvesztésre,
 - ab) tizenöt évi vagy azt meghaladó tartamú szabadságvesztésre ítélték,
- b) az a) pontban meghatározott kivétellel a KKMI agglomerációs szervezeti egysége végzi, ha a szabadságvesztés vagy több szabadságvesztés esetén azok együttes tartama, illetve a Btk. 92-92/B. § szerinti beszámítás esetén a még végrehajtásra váró tartama az öt évet meghaladja.

(4) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az (1) bekezdés szerinti kockázatelemzési vizsgálatot akkor is a KKMI folytatja le, ha az elítélttel szemben újabb vagy összbüntetésként megállapított, a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott szabadságvesztést kell végrehajtani, kivéve, ha az összbüntetésbe foglalt alapítélet tekintetében a KKMI a vizsgálatot már elvégezte.

(5) A (3) bekezdés szerint esetben a KKMI-ben vagy az agglomerációs szervezeti egységén az elítélt elhelyezése legfeljebb harminc napig tarthat, amit a KKMI, illetve az agglomerációs szervezeti egység vezetője indokolt esetben további harminc nappal meghosszabbíthat. Ezen időtartam alatt a végrehajtás rendjére a fogházfokozatú és a börtönfokozatú elítélt esetén a III. kategória, fegyházfokozatú elítélt esetén a IV. kategória szabályai vonatkoznak.

(6) A (3) bekezdésben meghatározott esetben a KKMI, illetve az agglomerációs szervezeti egysége az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján – a 26. § (4) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – határozattal dönt a 97. § (3) vagy (4) bekezdése alapján az elítélt kezdeti kategória-besorolásáról, valamint az elítélt szükségleteinek megfelelő sajátos kezelési igényű részlegre helyezésére tehet javaslatot.

(7) A KKMI dönt – az elítélt hozzájárulásával – a 132. § szerinti szexuális bűnelkövető visszaesési valószínűségét csökkentő intenzív kezelési programba történő bevonásról.

(8) Az (5) bekezdés szerinti vizsgálati időszak kockázatelemzési jelentéssel zárul, amely

tartalmazza az elítélt befogadásakor mért általános – visszaesési és fogvatartási – kockázatát, meghatározza a kockázat csökkentéséhez szükséges egészségügyi, pszichológiai, biztonsági és reintegrációs feladatokat, amelyet a bv. intézetnek a reintegrációs tevékenysége során figyelembe kell vennie.

(9) Az elítélt részére a (6) bekezdés szerinti határozatot át kell adni, továbbá tájékoztatni kell a számára javasolt visszaesési és fogvatartási kockázatot csökkentő reintegrációs programokról, illetve a sajátos kezelési igényű részlegre helyezésre vonatkozó javaslatról.

(10) Az elítéltről készült kockázatértékelési jelentést a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell.

(11) A KKMI, illetve az agglomerációs szervezeti egysége a szabadságvesztést végrehajtó bv. intézet kijelölése érdekében haladéktalanul értesíti a BVOP-t az elítélt kategória-besorolásáról, valamint a sajátos kezelési igényű részlegre helyezésére vonatkozó javaslatáról.

93. §

(1) A KKMI vagy az agglomerációs szervezeti egysége jogszabályban meghatározott esetben a bv. intézet kezdeményezésére elvégzi az elítélt kockázatelemzési vizsgálatát, és ha ezt szükségesnek tartja, az elítéltnak a vizsgálatra történő átszállítása iránt intézkedhet.

(2) A KKMI vagy az agglomerációs szervezeti egysége a vizsgálatot a kezdeményezéstől, vagy ha az elítélt átszállítására került sor, az átszállítástól számított tizenöt napon belül folytatja le.

(3) A 97/A. § (4) és (5) bekezdése alapján lefolytatott újabb kockázatelemzési vizsgálat eredményeként a KKMI vagy az agglomerációs szervezeti egysége az elítélt aktuális kategória-besorolásához képest eggyel szigorúbb kategóriába történő visszasorolásáról dönthet, illetve a 97/A. § (4) bekezdés b) pontja és (5) bekezdés b) pontja szerinti esetben az I. kategóriába sorolt elítéltet a III. kategóriába visszasorolhatja. Ezekben az esetekben a határozattal szemben bírósági felülvizsgálati kérelem nyújtható be.

94. §

(1) A KKMI-re és agglomerációs szervezeti egységére a bv. intézetre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni e törvényben meghatározott tevékenysége vagy feladata ellátása során azzal, hogy a kategória besorolásról hozott határozattal szemben benyújtott panasz elbírálására, ha azt

a) a KKMI agglomerációs szervezeti egysége hozta, a KKMI vezetője,

b) a KKMI hozta, az országos parancsnok bírálja el.

(2) A KKMI és agglomerációs szervezeti egysége a tevékenysége során keletkező fogvatartotti kockázatelemzéshez szükséges adatokat rendszerezi, elemzi, értékeli, indokolt esetben adatot szolgáltat a büntetés-végrehajtási ügyben döntésre jogosultak részére.

(3) A KKMI működteti a 132. § szerinti szexuális bűnelkövetők visszaesési valószínűségét csökkentő intenzív kezelési programját.

(4) A KKMI új szakmai módszerek és eljárások kidolgozását is elvégzi.”

27. §

(1) A Bv. tv. 95. § (4)-(7) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(4) A BFB végzi – a KKMI által kiadott módszertan alapján – az elítélt kockázatelemzési vizsgálatát, és dönt az elítélt adott végrehajtási fokozathoz tartozó kezdeti kategória besorolásáról, ha

- a) a 92. § (3) bekezdésében meghatározott feltételek nem állnak fenn,
- b) az elítéltet az anya-gyermek részlegre helyezték,
- c) az elítélttel szemben újabb vagy összbüntetésként megállapított szabadságvesztést kell végrehajtani, és a 92. § (4) bekezdésében meghatározott feltétel nem áll fenn.

(5) Az elítélt kezdeti kategória-besorolásáról és a kategóriaváltásról – a 26. § (4) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – a BFB határozattal dönt.

(6) Ha a kategóriaváltás szükségessé teszi, a bv. intézet haladéktalanul kezdeményezi a BVOP-nál a szabadságvesztés végrehajtására másik bv. intézet kijelölését.

(7) Kiemelkedően súlyos fegyelemsértés esetén a bv. intézet parancsnoka a fegyelmi eljárás elrendelésétől – a kreditpontoktól függetlenül – az elítélt legfeljebb két kategóriára terjedő azonnali visszasorolásáról határozhat, amely határozattal szemben bírósági felülvizsgálati kérelem nyújtható be.”

(2) A Bv. tv. 95. §-a a következő (8)-(10) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A (7) bekezdés alkalmazásában kiemelkedően súlyos fegyelemsértés:

- a) terrorcselekményt, fogolyzandulást, fogolyszökést, támadást, tömeges ellenállást, előnyök szerzése érdekében elkövetett önkárosítást, tiltott tárgyként kábítószer, új pszichoaktív anyag, más pszichoaktív szer, elektronikus hírközlő eszköz vagy információs rendszer birtoklását, illetve kereskedelmét megvalósító rendkívüli eseményben való részvétel, vagy
- b) bűncselekményt megvalósító, személy elleni erőszakos vagy súlyos sérülést okozó fegyelemsértés.

(9) Azonnali visszasorolás esetén az elítélt a visszasorolt kategóriában nulla kreditponttal rendelkezik, és a kategória-előresorolásához szükséges kreditpont a kezdeti besorolásakor megállapított megszerezhető kreditpontjainak a húsz százaléka, de legfeljebb tizenkét kreditpont mindaddig, amíg az elítélt el nem éri az azonnali visszasorolás előtti kategória-besorolását. Ezt követően az eredeti kategória-előresorolás szerinti ütemezés érvényesül.

(10) Ha az azonnali visszasorolást megalapozó kiemelkedően súlyos fegyelemsértésben az elítélt felelősségét nem állapítják meg, vagy vele szemben a magánelzárás fenytésnél enyhébb fegyelmi büntetést szabnak ki, a bv. intézet parancsnoka az azonnali visszasorolásról hozott határozatát hatályon kívül helyezi és haladéktalanul intézkedik az elítélt korábbi kategória besorolásba történő visszahelyezése iránt.”

28. §

(1) A Bv. tv. 96. § (1) bekezdés b)-e) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A BFB elítéltekkel kapcsolatos feladatai:)

- „b) a 95. § (4) bekezdése esetén az elítélt kezdeti kategória-besorolása,
- c) a kreditpontok megadásáról való döntés, azok összesítése, kérelemre történő felülvizsgálata,

- d) a kreditpontokra figyelemmel az elítélt kategória-besorolásának megváltoztatása,
- e) a reintegrációs programba történő bevonás, ilyen programba történő helyezés vagy annak megszüntetése, a programon való részvétel eredményességének értékelése,”

(2) A Bv. tv. 96. § (1) bekezdés l) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A BFB elítéltekkel kapcsolatos feladatai:)

- „l) a reintegrációs őrizetre vagy a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó előterjesztés előtt kellő időben az elítéltnak a KKMI vagy az agglomerációs szervezeti egysége általi újbóli kockázatelemzési vizsgálatának a kezdeményezése,”

(3) A Bv. tv. 96. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A BFB az (1) bekezdés b), e)-h), j)-k) és m) pontjában meghatározott feladatkörének ellátása során az elítéltet meghallgatja, egyéb esetben meghallgatást tarthat.”

29. §

A Bv. tv. 97. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„97. §

(1) A szabadságvesztést a büntetés-végrehajtási szervezet hajtja végre. A szabadságvesztést a bíróság által meghatározott végrehajtási fokozat alapján meghatározott kategóriákban, a büntetés-végrehajtási szervezet által – a jogszabály, illetve az országos parancsnok intézkedése alapján – kijelölt, lehetőleg az elítélt lakcíméhez legközelebb eső bv. intézetben hajtják végre.

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának rendjét, e törvény eltérő rendelkezése hiányában az elítélt egyéni körülményeinek figyelembevételével kijelölt kategória-besorolása határozza meg. Az elítélt részére adható kedvezmények az egyes kategóriák szerint eltérőek lehetnek.

(3) A kockázatelemzési vizsgálat eredménye alapján az elítélt végrehajtási fokozathoz igazodó kezdeti kategória-besorolása

- a) fogházfokozat esetén, ha az elítéltet első alkalommal ítélték szabadságvesztésre, amelynek a tartama az egy évet nem haladja meg I. kategória,
- b) az a) pontban meghatározottakon kívül fogházfokozat esetén II. vagy III. kategória,
- c) börtönfokozat esetén, ha
 - ca) az elítéltet első alkalommal ítélték nem a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontjában meghatározott személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt három évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztésre, vagy
 - cb) legalább egy évet töltött letartóztatásban, az ezalatt tanúsított magatartására figyelemmel, kivételesen II. kategória,
- d) a c) pontban meghatározottakon kívül börtönfokozat esetén III. vagy IV. kategória,
- e) fegyházfokozat esetén, ha az elítélt legalább egy évet töltött letartóztatásban, az ezalatt tanúsított magatartására figyelemmel kivételesen III. kategória,
- f) az e) pontban meghatározottakon kívül fegyházfokozat esetén IV. vagy V. kategória lehet.

(4) Ha az elítélt

- a) fogvatartási kockázatára,
- b) korábbi fogvatartása során tanúsított magatartására,
- c) együttműködési készségének hiányára, vagy
- d) kockázatelemzési vizsgálat során tanúsított magatartására

tekintettel a (3) bekezdés szerinti kezdeti kategória-besorolása a végrehajtás rendjét veszélyeztetné, az elítélt kezdeti kategória-besorolása a (3) bekezdés b) vagy d) pontjában meghatározottnál eggyel szigorúbb kategóriában is meghatározható. Ha BFB kezdeti szigorúbb kategória besorolásról dönt, határozatát jóváhagyásra felterjeszti a KKMI-hez. A kezdeti szigorúbb kategória-besorolásról hozott határozattal szemben bírósági felülvizsgálati kérelem nyújtható be.

(5) Ha a szabadságvesztés végrehajtási fokozata

- a) fegyház, az elítélt I. kategóriába történő előresorolására,
- b) fogház, az elítélt V. kategóriába történő visszasorolására – a 95. § (7) bekezdés és a 109. § (1) bekezdés kivételével –,

nem kerülhet sor.

(6) Ha a 14. § (3) bekezdésének az alkalmazásával újabb szabadságvesztést kell foganatba venni, az elítéltnak a megszakított szabadságvesztés alatt tanúsított magatartására, együttműködési készségére, reintegrációs tevékenységben való részvételére figyelemmel a kezdeti kategória besorolásakor a megszakított szabadságvesztés szerinti kategória-besorolása fenntartható, ha az megfelel a (3) bekezdés b), d) és f) pontjában foglaltaknak vagy annál eggyel enyhébb, és ez nem ütközik az (5) bekezdés a) pontjába.

(7) A tényleges életfogytig tartó szabadságvesztést töltő elítéltet az V. kategóriába kell sorolni, az I. vagy a II. kategóriába történő előresorolása kizárt, továbbá a IV. vagy a III. kategóriába történő előresorolása esetén sem engedélyezhető számára látogató intézeten kívüli fogadása, kimaradás vagy eltávozás, és külső munkáltatásba nem vonható be.”

30. §

A Bv. tv. a következő 97/A. §-sal egészül ki:

„97/A. §

(1) Ha az elítélten több szabadságvesztést folyamatosan hajtanak végre, a kezdeti kategória-besorolást a 14. § alkalmazásával először foganatba vett szabadságvesztés végrehajtási fokozata alapján kell meghatározni.

(2) Ha a 14. § (3) bekezdésének alkalmazásával kell újabb szabadságvesztést foganatba venni, az elítélt kockázatelemzési vizsgálatát újból el kell végezni, és dönteni kell a kezdeti kategória besorolásáról.

(3) Ha az elítélttel szemben a végrehajtás alatt újabb szabadságvesztésről vagy újabb összbüntetésről érkezik értesítőlap, de a 14. § (3) bekezdés alkalmazásának nincs helye, – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – nem kell lefolytatni kockázatelemzési vizsgálatot, az elítélt az újabb szabadságvesztés, illetve összbüntetés megkezdésekor megtartja az előző szabadságvesztés végrehajtása során elért kategória-besorolását.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott esetben,

- a) ha a 92. § (4) bekezdésében meghatározott feltétel fennáll, a BFB kezdeményezi a KKMI-nél,

vagy

- b) ha az újabb szabadságvesztés vagy több újabb szabadságvesztés esetén – amennyiben az értesítőlapok egy éven belül érkeztek be – azok együttes tartama, illetve a Btk. 92-92/B. § szerinti beszámítás esetén a még végrehajtásra váró tartama az öt évet meghaladja és az elítélt I. vagy II. kategóriába van sorolva, a BFB kezdeményezheti a KKMI agglomerációs szervezeti egységénél az elítélt újbóli kockázatelemzési vizsgálatát.

(5) Nem kell lefolytatni az elítélt újbóli kockázatelemzési vizsgálatát rendkívüli perorvoslat esetén, kivéve, ha

- a) a cselekmény minősítése is változik, és ez alapján a kockázatelemzési vizsgálat már a KKMI feladatkörébe tartozik, vagy
b) a rendkívüli perorvoslat következtében a szabadságvesztés tartama öt évvel hosszabbodik, és az elítélt I. vagy II. kategóriába van sorolva és annak elvégzését a BFB szükségesnek tartja. Ezekben az esetekben a BFB a (4) bekezdésben foglaltak szerint jár el.”

31. §

A Bv. tv. 98-102. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„98. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell az elítélt

- a) őrzését, felügyeletét és ellenőrzését,
b) elhelyezését, élelmezését, ruházatát,
c) – ha e törvény másként nem rendelkezik – a hatályos egészségügyi, társadalombiztosítási, egészségbiztosítási jogszabályok, illetve a kötelező szakmai eljárásrend szerinti egészségügyi ellátását,
d) jogainak e törvény szerinti gyakorlását,
e) oktatásához szükséges feltételeket,
f) foglalkoztatásához szükséges feltételeket,
g) társadalmi visszailleszkedését segítő egyéb reintegrációs programokhoz szükséges feltételeket.

(2) A szabadságvesztés végrehajtása során a kezdeti kategória-besorolást követően az elítélt kategória-besorolását, jogszabályban meghatározottak szerint az elítélt által megszerzett, illetve tőle levont kreditpontok száma alapján történő kategóriaváltás vagy a 93. § (3) bekezdése, illetve a 95. § (7) bekezdése szerinti kategória-visszasorolás határozza meg.

(3) Az egyes kategóriákban a jogszabályban meghatározottak szerint eltérő az elítélt

1. elkülönítése a külvilágtól,
2. őrzése, felügyelete és ellenőrzése,
3. bv. intézeten belüli mozgása,
4. fegyelemsértése esetén kiszabható magánelzárás fenytés mértéke,
5. zárkában vagy lakóhelyiségben való elhelyezése,
6. formaruházata,
7. életrendje,
8. szabadlevegőn tartózkodásának helyszíne és rendje,
9. által gyakorolható kapcsolattartási formák, azok gyakorisága és mértéke,
10. személyes szükségleteire fordítható összeg,

11. által igénybe vehető többlétszolgáltatások,
12. által magánál tartható tárgyak köre,
13. külső helyszínen történő munkáltatásának lehetősége,
14. oktatásban, képzésben való részvételének módja,
15. sport- vagy kulturális eseményen, illetve vallási szertartáson való részvételének módja,
16. számára a szabadidő eltöltésének lehetősége,
17. számára a közösségi eszközök igénybevételének lehetősége,
18. részvétele a reintegrációs programokban.

(4) A fogvatartás biztonságának fenntartása érdekében az egyes kategóriákon belül az elítélt egyéni kockázatértékelése alapján az elítélt őrzésére, felügyeletére, ellenőrzésére, a zárkaajtó zárva tartására, bv. intézetben belüli mozgására, látogatónak biztonsági fülkében vagy rácson keresztül történő fogadására, közös kulturális vagy sportrendezvényen, vallási szertartáson való részvételére, külső munkahelyen történő foglalkoztatására, az intézet elhagyására, az elítélt előállítására, szállítására vonatkozó biztonsági előírások szigorúbbak lehetnek.

(5) A büntetés-végrehajtási szervezet a sajátos kezelési igényű elítéltek részére e törvényben meghatározott speciális részlegeket alakíthat ki, ahol a végrehajtás rendje elsősorban e sajátos igényekhez igazodik és az egyes kategóriáktól eltérhet. A sajátos kezelési igényű elítéltek részére kialakított speciális részlegen történő elhelyezés ideje alatt az elítélt kreditpontot szerezhethet.

(6) A szabadságvesztés végrehajtásának részletes rendjét e törvény, valamint a szabadságvesztés rendjét szabályozó egyéb jogszabályok alapján kell meghatározni.

99. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtása során az elítélt jogszabályban meghatározottak szerint

- a) a magatartása, az együttműködési készsége, és a reintegrációs tevékenységben való részvétele függvényében kreditpontokat, továbbá kiemelkedő teljesítménye alapján plusz kreditpontokat szerezhethet, illetve

b) fenyítése függvényében kreditpontokat veszíthet,
amely a kategóriák közötti előresorolását vagy visszasorolását eredményezi.

(2) Az elítélt akkor is jogosult kreditpont megszerzésére, ha az adott időszakban neki fel nem róható okból nem tudott részt venni reintegrációs tevékenységben.

(3) A végrehajtás során megszerezhető – a kategóriákban való előmenetelt biztosító – kreditpontok száma és kategória-előresorolás időbeli ütemezése a szabadságvesztés, több szabadságvesztés folyamatos végrehajtása esetén azok együttes tartamához, illetve hátralévő részéhez és az elítélt kezdeti kategória-besorolásához igazodik.

(4) Több szabadságvesztés folyamatos végrehajtása esetén az egyes kategóriákban az előresoroláshoz szükséges kreditpontok számának és ütemezésének meghatározásakor biztosítani kell, hogy az adott végrehajtási fokozathoz tartozó szabadságvesztések letöltésének várható időpontjára az elítélt az adott végrehajtási fokozathoz tartozó, a 97. § (3) bekezdése szerinti legkedvezőbb kategóriába juthasson, továbbá biztosítani kell a 97. § (5) bekezdés b) pontjában foglaltak megtartását.

(5) Ha a szabadságvesztés tartama, több szabadságvesztés folyamatos végrehajtása esetén azok együttes tartama megváltozik, és az elítélt újabb kategória besorolására nem kerül sor, az elítélt aktuális kategória-besorolása és a még végrehajtásra váró rész alatt megszerezhető kreditpontok

alapján a kategória előresorolás ütemezését a megváltozott tartamhoz igazodva jogszabályban meghatározottak szerint arányosítani kell.

(6) A kreditpontlevonás végrehajtását a fegyelmi jogkör gyakorlója

a) kisebb súlyú fegyelemsértés esetén három hónapra,

b) közepes súlyú fegyelemsértés esetén hat hónapra

felfüggesztheti, és ha az elítélt ez idő alatt jó magaviseletet tanúsít, a levonást a BFB mellőzi.

(7) Hat hónap alatt hat kreditpont szerezhető, továbbá kiemelkedő teljesítménye alapján – a jogszabályban meghatározottak szerint – az elítélt plusz kreditpontokat szerezhethet. A BFB dönt a kreditpontok megadásáról, és az elítélt által szerzett, illetve a tőle levont kreditpontokat hathavonta összesíti, továbbá megvizsgálja, hogy a fenyítés után járó kreditpontlevonás felfüggesztése eredményesen eltelt-e.

(8) Ha az összesítési időszakban megszerzett vagy tőle levont kreditpontjai alapján az elítélt kategóriaváltása szükséges, arról a BFB soron kívül dönt. Jogszabályban meghatározott kivétellel az elítélt egy alkalommal egy kategóriát sorolható előre. Ha az elítélt fenyítése során kreditpontlevonás végrehajtásának felfüggesztésére került sor, a felfüggesztés tartama alatt kategória-előresorolásnak nincs helye.

(9) Jogszabályban meghatározott kivétellel kategória-előresorolásra első alkalommal a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésétől számított egy év elteltével kerülhet sor, ha az elítélt ezen időszak alatt legalább hét kreditpontot szerzett oly módon, hogy a második hathavi összesítés időszakában is szerzett legalább három kreditpontot. Ez utóbbi feltételnek minden további kategória-előresorolás esetén teljesülnie kell.

(10) Ha az összesítés eredményeként az elítélt elérte

a) a kategória-előresoroláshoz szükséges kreditpontok hetvenöt százalékát, vagy

b) tizenöt évet meghaladó szabadságvesztés esetén a kategória-előresoroláshoz szükséges kreditpontok ötven százalékát

az együttműködési készségére és a reintegrációs tevékenységben való előrehaladására figyelemmel a BFB méltányosságból előresorolhatja, amely esetben a hiányzó kreditpontokat jóváírja.

(11) Ha az elítélt a 97. § (4) bekezdés alkalmazásával a kezdeti kategória-besoroláskor eggyel szigorúbb kategóriába került, egy év elteltével a BFB az összesítéskor a szigorúbb kezdeti kategória-besorolás megalapozottságát is felülvizsgálja, és az elítélt magatartása, együttműködési készsége, illetve reintegrációs tevékenységben való részvétele alapján

a) eggyel kedvezőbb kategóriába átsorolhatja, vagy

b) a 92. § (3) bekezdés a) pontja esetén a KKMI-nek az átsorolásra javaslatot tesz.

(12) A (11) bekezdés szerinti átsorolás esetén a kedvezőbb kategóriát alapul véve állapítja meg a BFB azt, hogy az összesítéskor a megszerzett kreditpontok alapján sor kerülhet-e az elítélt kategória-előresorolására.

100. §

(1) Az elítélt által a végrehajtás alatt megszerzendő, előmenetelt biztosító kreditpontok számát és a kategória-előresorolás lehetséges időpontját, valamint az időpont megjelölésével a szerzett, a levont, illetve a 99. § (6) bekezdés alapján felfüggesztett kreditpontok számát a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell.

- (2) A bv. intézetnek biztosítani kell, hogy az elítélt
- a) megismerhesse a számára lehetséges kategória-előresorolás időbeli ütemezését,
 - b) információval rendelkezzen az aktuális kreditpontjairól,
 - c) a kreditpontjaiban bekövetkező változást nyomon követhesse,
 - d) számára megállapítható legyen, hogy hány kreditpont
 - da) megszerzése szükséges a kategória szerinti előresorolásához,
 - db) elvesztése eredményez kategória szerinti visszasorolást.
- (3) Az egyes kreditpontok tekintetében egyedi panasz benyújtásának nincs helye, de az elítélt
- a) a kreditpont-összesítési időszakot,
 - b) a kategória-előresorolás lehetséges időpontját,
 - c) a kategória-visszasorolását
- követő tizenöt napon belül kérelmet nyújthat be a BFB-hez, hogy vizsgálja meg, hogy az általa megszerezhető kreditpont meg nem adása vagy a tőle való kreditpontlevonás, illetve annak mértéke megalapozott-e.
- (4) A vizsgálat során a BFB az elítélt magatartása, együttműködési készsége és a reintegrációs tevékenység keretében nyújtott teljesítménye alapján a felülvizsgálattal érintett időszak tekintetében kreditpontlevonást törölhet, illetve kreditpont megszerzéséről dönthet.
- (5) A vizsgálat eredményéről – és szükség szerint az elítélt kategória-előresorolásáról vagy a kategória-visszasorolása törléséről – a BFB határozattal dönt.
- (6) A (3) bekezdés b) pontja szerinti esetben az elítélt a BFB kreditpontszámítás vizsgálatáról hozott, kérelmet elutasító vagy annak részben helyt adó határozatával szemben bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be.

101. §

- (1) A szabadságvesztés végrehajtása során – ha e törvény másképp nem rendelkezik –
- a) a különböző kategóriába tartozókat egymástól,
 - b) a férfiakat a nőktől,
 - c) a fiatalokat a felnőtt korúaktól,
 - d) a katonákat a katonának nem minősülő elítéltektől,
 - e) a dohányzókat a nem dohányzóktól,
 - f) a fekvőbetegeket az egészségesektől,
 - g) a fertőző betegeket a nem fertőző betegektől
- el kell különíteni.
- (2) Az elkülönítést külön részlegben, ennek elkülönített részén, illetve külön zárkában vagy lakóhelyiségben kell végrehajtani.
- (3) Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően együtt helyezhetők el
- a) az I. és a II. kategóriába sorolt elítéltek,
 - b) a III. és a IV. kategóriába sorolt elítéltek,
 - c) a IV. és az V. kategóriába sorolt elítéltek.
- (4) A gyógykezelés érdekében a különböző kategória-besorolású elítéltek a kórteremben, a betegszobában, a fertőző elkülönítőben, illetve az e célra kijelölt zárkában közösen helyezhetők el, valamint az orvosi vizsgálatra, illetve egészségügyi rendelésre közösen várakozhatnak.

(5) Kategória-besorolástól függetlenül az elítéltek – az adott részlegen belül a zárkában és lakóhelyiségben is – együtt helyezhetők el a gyógyító-terápiás részlegen, az átmeneti részlegen, a drogrevenenciós részlegen, a pszichoszociális részlegen, a vallási részlegen, az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltk részlegén, az időskorúak részlegén. A kategória-besorolástól függetlenül - az adott részlegen belül - az elítéltek együtt helyezhetők el a hosszú időre ítéltk részlegén, a fiatalkorú elítéltek részlegén és az anya-gyermek részlegen.

(6) A különböző kategória-besorolású elítéltek a munkahelyen együtt dolgozhatnak, az általános iskolai, illetve középfokú iskolai oktatásban, a felsőoktatásban, a szakmai képzésben, reintegrációs programon, a sport és a kulturális programon, a szállítás és az előállítás során, valamint a vallásos szertartásokon és más rendezvényeken közösen vehetnek részt, továbbá a szabad levegőn és a közös étteremben együtt tartózkodhatnak.

(7) Közösen helyezhetők el a dohányzó és nemdohányzó elítéltek a kórteremben, a betegszobában, a fertőző elkülönítőben, továbbá a házi rendben ilyenként megjelölt zárkában, ha a dohányzó elítéltek részére beltéri és kültéri dohányzásra kijelölt helyet alakítottak ki, és az elítélt egyedi biztonsági előírása nem zárja ki, hogy az ilyen dohányzásra kijelölt helyet rendszeresen igénybe vegye.

(8) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl jogszabály az elkülönítés egyéb szempontjait is meghatározhatja.

102. §

(1) Az elítélt V. kategóriába sorolása esetén

- a) eltávozás, látogató intézeten kívüli fogadása és kimaradás nem engedélyezhető,
- b) az elítélt munkát a zárkájában vagy a bv. intézet kijelölt területén végezhet,
- c) az elítélt életrendje részleteiben is meghatározott, állandó irányítás és ellenőrzés alatt áll,
- d) a bv. intézeten belül a számára kijelölt területen egyéni kockázatértékelése alapján
 - da) engedéllyel és felügyelet mellett,
 - db) felügyelet mellett, vagy
 - dc) kivételesen felügyelet mellett, a kijelölt részlegen ellenőrzéssel mozoghat,
- e) zárkája ajtaját zárva kell tartani.

(2) Az elítélt IV. kategóriába sorolása esetén

- a) eltávozás nem engedélyezhető,
- b) látogató intézeten kívüli fogadása vagy kimaradás kivételesen engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,
- c) az elítélt munkáltatása a bv. intézeten belül történhet, külső munkáltatásban kivételesen részt vehet, ha a külvilágtól a munkavégzés alatt is elkülöníthető,
- d) az elítélt életrendje részleteiben is meghatározott, állandó irányítás és ellenőrzés alatt áll,
- e) a bv. intézeten belül a számára kijelölt területen egyéni kockázatértékelése alapján
 - ea) engedéllyel és felügyelet mellett,
 - eb) felügyelet mellett, vagy
 - ec) kivételesen felügyelet mellett, a kijelölt részlegen ellenőrzéssel mozoghat,
- f) nappal a kategóriára vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint engedélyezhető zárkájának időszakos nyitva tartása.

(3) A III. kategóriában az elítélt

- a) eltávozása kivételesen engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,
- b) látogató intézeten kívüli fogadása vagy kimaradás engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,
- c) munkáltatása a bv. intézeten belül történhet, továbbá külső munkáltatásban részt vehet, ha a külvilágtól a munkavégzés alatt is elkülöníthető,
- d) életrendje meghatározott, irányítás és ellenőrzés alatt áll, a reintegrációs programokon kívüli szabad idejéből meghatározott időt belátása szerint használhatja fel,
- e) a bv. intézeten belül a számára kijelölt területen egyéni kockázatértékelése alapján
 - ea) csak engedéllyel és felügyelet mellett,
 - eb) felügyelet mellett, a bv. intézet kijelölt területén ellenőrzéssel, vagy
 - ec) felügyelet mellett, a bv. intézet meghatározott területén ellenőrzéssel, illetve meghatározott szervezett programokon szabadon mozoghat,
- f) zárkája vagy lakóhelyisége ajtaját éjszaka zárva kell tartani, kivéve, ha a tisztálkodáshoz szükséges folyó vizet, illetve illemhelyet részlegenként biztosítják, nappal a kategóriára vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint engedélyezhető az időszakos nyitva tartás.

(4) Az I. és a II. kategóriában az elítélt

- a) eltávozása engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,
- b) látogató intézeten kívüli fogadása vagy kimaradás engedélyezhető,
- c) munkáltatása a bv. intézeten belül történhet, továbbá
- d) külső munkáltatásban részt vehet,
- e) életrendje részben meghatározott, a reintegrációs programokon kívüli szabad idejét belátása szerint használhatja fel,
- f) a bv. intézeten belül a számára kijelölt területen egyéni kockázatértékelése alapján
 - fa) felügyelettel,
 - fb) ellenőrzéssel, vagy
 - fc) szabadon mozoghat,
- g) zárkája vagy lakóhelyisége ajtaját éjszaka zárva kell tartani, kivéve, ha a tisztálkodáshoz szükséges folyó vizet, illetve illemhelyet részlegenként biztosítják, nappal nyitva kell tartani.”

32. §

(1) A Bv. tv. 103. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Azt az elítéltet, aki büntetését a IV. kategória-besorolásban tölti és a szabadságvesztésből legalább öt évet kitöltött, a társadalomba való beilleszkedés elősegítése érdekében, a várható szabadulása előtt legfeljebb egy évvel átmeneti részlegre lehet helyezni. Az elítélt átmeneti részlegre helyezhetőségéről a BFB javaslatára a bv. intézet parancsnoka határozattal dönt.”

(2) A Bv. tv. 103. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) A bv. intézet a döntés megalapozása érdekében az elítélt által az eltávozásra megjelölt lakcím, illetve tényleges tartózkodási hely szerint illetékes

- a) büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő útján környezettanulmány elkészítését rendelheti el, vagy
- b) rendőri szervet az elítélt életvitelére és közbiztonsági kockázatára vonatkozó rendőri jelentés készítése céljából megkeresheti.

(3) Az átmeneti részlegesen az elítéltra irányadó büntetés-végrehajtási szabályok enyhíthetők, így különösen az elítélt

- a) látogató intézetben kívüli fogadása vagy kimaradása, továbbá kivételesen eltávoztása engedélyezhető,
- b) külső munkáltatásban kivételesen részt vehet, ha a külvilágtól a munkavégzés alatt is elkülöníthető,
- c) életrendjének a meghatározottsága csökkenthető,
- d) egyéni kockázatértékelése alapján a bv. intézet kijelölt területén szabadon mozoghat,
- e) a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelővel rendszeresen tarthat kapcsolatot a 185. § (2) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott időtartamot megelőzően is.”

33. §

A Bv. tv. 105. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az egyes kategóriákra vonatkozó szabályok a HSR alkalmazása esetén annak végrehajtási rendjéhez igazodnak. Az elítélt a kategória-besorolásának megfelelően jogosult a kapcsolattartásra azzal, hogy az intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formákat nem gyakorolhatja, kivéve, ha a bv. intézet parancsnoka azt kivételesen egyedileg engedélyezi.”

34. §

A Bv. tv. 106. §-a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A gyógyító-terápiás részlegesen a végrehajtás rendje a III. kategória-besorolás szabályaihoz igazodik azzal, hogy az elítélt az intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formák kivételével a kategória-besorolásának megfelelően jogosult a kapcsolattartásra.”

35. §

(1) A Bv. tv. 107. §-a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A 132. § szerinti szexuális bűnelkövető visszaesési valószínűségét csökkentő intenzív kezelési program is pszichoszociális részlegként működik, az elítélt elhelyezéséről a KKKMI az elítélt kérelme alapján dönt.”

(2) A Bv. tv. 107. §-a következő (3)-(4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A pszichoszociális részlegesen a végrehajtás rendje a III. kategória-besorolás szabályaihoz igazodik azzal, hogy az elítélt az intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formák kivételével a kategória-besorolásának megfelelően jogosult a kapcsolattartásra. Az intézet elhagyással járó kapcsolattartási forma gyakorlását, orvosi vagy pszichológusi javaslat alapján a bv. intézet parancsnoka kivételesen engedélyezheti.

(4) Az (1a) bekezdésben meghatározott esetben

- a) az elítéltet kérelmére a részlegről ki kell helyezni, továbbá
- b) ha az elítélt
 - ba) a részleg működési rendjét súlyosan megzavarja, vagy

bb) a terápiás programban való részvétel során az együttműködési kötelezettségét nem teljesíti
a részlegről ki kell helyezni.”

36. §

A Bv. tv. 108. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A drogrehabilitációs részleg a végrehajtás rendje a III. kategória-besorolás szabályaihoz igazodik azzal, hogy az elítélt az intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formák kivételével a kategória-besorolásának megfelelően jogosult a kapcsolattartásra, azonban a 175-177. § szerinti kapcsolattartás gyakorisága ezt meghaladóan is növelhető.”

37. §

A Bv. tv. 109. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„109. §

(1) A fogvatartás biztonságára különös veszélyt jelentő elítéltek részlegére (e § alkalmazásában a továbbiakban: részleg) az az V. kategóriába sorolt elítélt helyezhető, akinek az intézet rendjéhez és biztonságához való viszonya kirívóan elutasító, nyíltan vagy rejtetten agresszív viselkedésű, és

- a) a végrehajtás rendjét és a fogvatartás biztonságát súlyosan sértő cselekményt készített elő, kísérelt meg vagy követett el, vagy
- b) a saját vagy mások életét, testi épségét, illetve vagyontárgyakat súlyosan sértő vagy veszélyeztető magatartást tanúsított, vagy
- c) a végrehajtás rendjének megtartására vonatkozó utasítással nyíltan szembehelyezkedik és ezzel a magatartásával a rövid időn belül kiszabott többszöri fegyelmi fenyítés ellenére sem hagy fel.

(2) A bv. orvos – szükség esetén pszichológus bevonásával – a részlegre helyezés alatt jogszabályban meghatározott rendszerességgel megvizsgálja az elítéltet. A bv. orvos vagy a pszichológus az elítélt egészségi állapotára tekintettel kezdeményezheti a bv. intézet parancsnokánál a részlegre helyezés felfüggesztését. Az ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsító elítélt esetén a 146. § (6) bekezdését alkalmazni kell.

(3) A részleg végrehajtási rendje az V. kategória-besorolásra vonatkozó szabályokhoz igazodik azzal, hogy

- a) egyedi biztonsági előírás a részlegre helyezett elítéltekre vonatkozóan együttesen is meghatározható,
- b) a részlegre helyezés tartama alatt az elítéltet a fogvatartási kockázatát csökkentő programba kell bevonni.

(4) A részlegre helyezés szükségességét a BFB hathavonta felülvizsgálja, és annak fenntartásáról határozattal dönt.”

38. §

A Bv. tv. 109/A. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A vallási részlegén a végrehajtás rendje a III. kategória-besorolás szabályaihoz igazodik azzal, hogy az elítélt a kategória-besorolásának megfelelően jogosult a kapcsolattartásra.”

39. §

A Bv. tv. 109/B. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Nem helyezhető az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték részlegére az az elítélt,

- a) akivel szemben a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontjában megjelölt személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt új büntetőeljárás van folyamatban, vagy
- b) akit a IV. vagy az V. kategóriába soroltak.

(3) Az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték részlegén a végrehajtás rendje II. kategória-besorolás szabályaihoz igazodik azzal, hogy az elítélt

- a) igény szerint segítséget kaphat a családi kapcsolatainak helyreállításához,
- b) részére a kapcsolattartás gyakorisága a kategória-besorolásához tartozó mértéket meghaladóan is növelhető.”

40. §

A Bv. tv. 109/C. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az időskorúak részlegén a végrehajtás rendje a III. kategória-besorolás szabályaihoz igazodik azzal, hogy az elítélt a kategória-besorolásának megfelelően jogosult a kapcsolattartásra.”

41. §

(1) A Bv. tv. 110. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha az elítélt kóros elmeállapotúvá válik, a szabadságvesztést a bv. intézetben nem lehet végrehajtani, az elítéltet a büntetés-végrehajtási bíró döntése alapján az IMEI-ben kell elhelyezni. Az itt eltöltött idő a szabadságvesztés tartamába beszámít. Az IMEI-ben történő elhelyezés ideje alatt a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel az elítélt nem szerez kreditpontot.”

(2) A Bv. tv. 110. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az elítélt elmeállapotában bekövetkezett kedvező változásra tekintettel, az IMEI főigazgató főorvosa soron kívül tehet javaslatot az elítélt bv. intézetbe történő visszazállítására a büntetés-végrehajtási bírónak. Az elítélt visszahelyezése esetén az IMEI-ben töltött időtartamra vonatkozóan a megszerzhető kreditpontot jóvá kell írni, és a BFB ennek figyelembevételével haladéktalanul dönt az elítélt kategória-besorolásáról.”

42. §

(1) A Bv. tv. 122. § e) pont ea) és eb) alpontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(Az elítélt jogosult

testi és szellemi állapotának fenntartása, illetve fejlesztése érdekében)

- „ea) naponta – az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint, de legalább egy óra – szabad levegőn tartózkodásra,
- eb) önképzésre, sajtótermékek megrendelésére, a bv. intézet művelődési és sportolási lehetőségeinek – az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerinti – igénybevételére,”

(2) A Bv. tv. 122. § k) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az elítélt jogosult)

- „k) jogszabályban meghatározottak szerint saját ruha viselésére, illetve használati tárgyak tartására; az elítélt magánál tartható tárgyainak köre a bv. intézet rendjére és biztonságára figyelemmel, valamint az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint korlátozható, azonban a korlátozás – a biztonsági elkülönítés és a magánelzárás fenytés végrehajtását kivéve – a tankönyvekre és tanszerekre, a könyvtári könyvekre, a családi fényképekre és levelekre, valamint az engedélyezett kegytárgyakra és imakönyvre nem terjedhet ki,”

(3) A Bv. tv. 122. § n) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az elítélt jogosult)

- „n) önkéntes vállalása alapján – az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint – oktatási, képzési, valamint reintegrációt elősegítő személyes fejlődését biztosító programokon való részvételre,”

43. §

A Bv. tv. 128. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a szülésre a szabadságvesztés végrehajtása alatt kerül sor, és az együttes elhelyezést kizáró ok nem áll fenn, a gyermeket egy éves koráig az anyjával együtt kell elhelyezni. Az anya-gyermek részlegen a végrehajtás rendje a II. kategória-besorolás szabályaihoz igazodik és arra az időszakra, amíg az anya a gyermekét gondozza, kreditpont megilleti.”

44. §

A Bv. tv. 130. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„130. §

(1) Pénzküldemény küldése és fogadása a jogcím igazolásához, vagy kapcsolattartói minőség - ideértve a védővel való kapcsolattartást is - fennállásához köthető.

(2) A kapcsolattartásra jogosult által az elítélt részére meghatározott felhasználási céllal – így különösen kapcsolattartásra, személyes szükségletekre, gyógyszer vagy gyógyászati segédeszköz vásárlására – havonta beküldhető pénzösszeg nem haladhatja meg a százötvenezer forintot. Az ezt meghaladó pénzösszeget a bv. intézet az elítélt szabad felhasználású letéti számláján kezeli.”

45. §

A Bv. tv. 134. §-a a következő (7)-(9) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az elítélt írásbeli nyilatkozata alapján

- a) a részére célzott felhasználással befizetett pénzösszeg – a kapcsolattartásra szánt pénzösszeg esetén a kapcsolattartó hozzájárulásával –,
- b) a részére ösztöndíjként vagy munkaterápiás foglalkoztatás rendszeres pénzbeli térítés összegének ötven százaléka

az elítéltnak a bv. intézet felé fennálló – a (4) bekezdés alapján meg nem térülő – tartozásának a kiegyenlítésére a letéti számláról levonható.

(8) Az elítélt írásbeli nyilatkozata alapján, ha az nem veszélyezteti a (4b) bekezdése alá tartozó követelések kielégítését, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártalanítás keretében kifizetett összegből a (4a) bekezdés c) és d) pontja alá tartozó követelés összege levonható.

(9) Ha az elítélt a szabadításkor a jegyzék vagy elismervény ellenében visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett személyes felszerelési tárgy hiánya vagy károsodása miatti kártérítési felelősségét elismeri, a bv. intézet az ebből eredő, határozattal megállapított kár összegét az elítélt letéti számláján lévő pénzösszegeből – ide nem értve a szabadulás idejére tartalékolt összeget – levonhatja.”

46. §

A Bv. tv. 136. § e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt köteles túrni – különösen –)

„e) életrendjének, bv. intézeten belüli mozgásának a kategória-besorolása szerinti meghatározását, illetve bv. intézeten belüli mozgásának egyedi biztonsági előírással történő korlátozását,”

47. §

A Bv. tv. 150. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Elektronikus megfigyelési eszköz nem alkalmazható az orvosi rendelő, orvosi diagnosztikai és – e törvényben meghatározott kivétellel – egyéb egészségügyi ellátásra szolgáló helyiség, az illemhely és a fürdőhelyiség megfigyelésére. A bv. intézet kórtermében és a betegszobában a korábban öngyilkosságot megkísérlő, vagy a saját, illetve mások testi épsége elleni cselekményt elkövető elítélt megfigyelése érdekében – a megfigyeléssel nem érintett ellátottak kíméletével – helyezhető el elektronikus megfigyelési eszköz.”

48. §

A Bv. tv. 168. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az (1) bekezdés b)-e) pontjában meghatározott fegyelmi fenyítések legfeljebb három hónapig tartó időtartamra együttesen is kiszabhatók.”

49. §

A Bv. tv. 169. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A magánelzárás a IV. és az V. kategóriában huszonöt, a III. kategóriában húsz, az I. és a II. kategóriában tíz napig terjedhet, amelynek időtartama alatt engedélyezhető, hogy az elítélt dolgozzon vagy iskolába járjon. A magánelzárás, ha az elítélt dolgozik, a IV. és az V. kategóriában húsz, a III. kategóriában tizenöt, az I. és a II. kategóriában öt napig terjedhet.”

50. §

A Bv. tv. 170. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A bv. intézet a magánelzárás kiszabásakor azt is meghatározza, hogy a fegyelemsértésre tekintettel hány kreditpont kerül levonásra. A magánelzárást kiszabó határozat ellen az elítélt és – ha a fegyelmi eljárásban eljár – a védője a büntetés-végrehajtási bíróhoz bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. A bírósági felülvizsgálati kérelmet a határozat közlésekor nyomban be kell jelenteni; a kérelemnek a magánelzárás végrehajtására és a kreditpont levonására halasztó hatálya van.”

51. §

A Bv. tv. 173. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az elítélt az adott kategóriára vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint veheti igénybe az egyes kapcsolattartási formákat azzal, hogy az (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti kapcsolattartási formák esetén az e törvényben meghatározott gyakoriságot, illetve időtartamot valamennyi kategóriában biztosítani kell.”

52. §

A Bv. tv. 175. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az elítélt az adott kategóriára vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerinti gyakoriságban és időtartamban, de hetente legalább egy alkalommal húsz perc időtartamban telefonhívást kezdeményezhet.”

53. §

A Bv. tv. 175/B. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az elítélt a kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint havonta legalább egyszer, alkalmanként legalább egy órában élhet a bv. intézet által biztosított telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás lehetőségével. A kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerinti tartam az elítélt kérelmére a különböző kapcsolattartásra jogosultak szerint harmincperces tartamokra felosztható.”

54. §

A Bv. tv. 176. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az elítélt az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint, de legalább havonta fogadhat és küldhet csomagot.”

55. §

(1) A Bv. tv. 177. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az elítélt az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint, de havonta legalább egyszer, alkalmanként legalább egy, de legfeljebb két órában, egyidejűleg legfeljebb négy fő látogatót fogadhat. Az elítélt vagy a kapcsolattartó kérésére a látogatási idő legfeljebb harminc perccel meghosszabbítható.”

(2) A Bv. tv. 177. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Ha az elítéltnek kiskorú gyermeke van – kivéve, ha a bíróság a gyermekkel való kapcsolattartástól eltiltotta vagy az elítélt látogatót csak biztonsági fülkében vagy rácson keresztül fogadhat – az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint, de legalább félévente egy alkalommal, legalább egy, de legfeljebb két órában családi beszélőn fogadhatja kiskorú gyermekeit egy felnőtt kíséretével. A családi beszélő a látogatófogadás alkalmába beszámít.”

56. §

A Bv. tv. 178. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az elítélt számára – az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint – engedélyezhető látogató bv. intézeten kívüli fogadása, amelynek tartama alkalmanként legalább két, de legfeljebb nyolc óra.”

57. §

A Bv. tv. 179. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Kimaradás az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint annak az elítéltnek engedélyezhető, aki a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte, vagy akit átmeneti részlegre helyeztek.”

58. §

A Bv. tv. 180. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„180. §

(1) Eltávozás – az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések szerint – kizárólag akkor engedélyezhető, ha az elítélt a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte.

(2) Az eltávozás tartama évente az I. kategóriában legfeljebb tizenöt nap, a II. kategóriában legfeljebb tíz nap, a III. kategóriában és az átmeneti részlegben legfeljebb öt nap. Ha az elítélt fizetett szabadsággal rendelkezik, az eltávozást a fizetett szabadságba be kell számítani.”

59. §

A Bv. tv. 181. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az oktatásban, szakképzésben vagy felnőttképzésben való részvétel nem helyettesíti az elítélt munkában való részvételi kötelezettségét. Az oktatásban, szakképzésben vagy felnőttképzésben való részvétel az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján eltérhet.”

60. §

A Bv. tv. 187/A. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A reintegrációs őrizetben töltött időtartam a szabadságvesztésbe beszámít. A reintegrációs őrizet tartama alatt az elítélt részére a megszerzhető kreditpontot jóvá kell írni addig az időpontig, amíg a büntetés-végrehajtási bíró a reintegrációs őrizet megszüntetéséről nem határoz azzal, hogy a 187/E. § (1) bekezdés a) és b) pontja esetén az előterjesztés megtételének időpontjától a végrehajtás megkezdéséig nem jogosult az elítélt kreditpontra.”

61. §

A Bv. tv. 190. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a büntetés-végrehajtási bíró a feltételes szabadságot megszünteti, a BFB erre tekintettel a még végrehajtásra váró rész fogamatba vételekor a korábbi kategória besorolásához képest az elítéltet eggyel szigorúbb kategóriába sorolhatja.”

62. §

(1) A Bv. tv. 192. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A fiatalkorúak végrehajtási fokozathoz igazodó kezdeti kategória-besorolása

- a) fiatalkorúak fogháza esetén a 97. § (3) bekezdés a) pontjának az alkalmazásával az I. kategória, egyéb esetben a II. kategória,
- b) fiatalkorúak börtöne esetén a 97. § (3) bekezdés c) pontjának az alkalmazásával a II. kategória, egyéb esetben a III. kategória lehet.”

(2) A Bv. tv. 192. §-a a következő (6)-(7) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A fiatalkorú huszonegyedik életévének betöltésével a (2) bekezdés alkalmazásának nincs helye. Ezen időponttól a fiatalkorúak fogháza a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fogházra, fiatalkorúak börtöne esetén a végrehajtási fokozata börtönre változik.

(7) Ha a fiatalkorú a huszonegyedik életévét

- a) a befogadás időpontja előtt betölti, a kategória-besorolására a 97. § (3) bekezdését kell alkalmazni,
- b) a végrehajtás során tölti be, a fiatalokú megtartja az aktuális kategória-besorolását.”

63. §

A Bv. tv. 273. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az elzárás végrehajtására az V. Fejezetben foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy ha e fejezet valamely kérdésben nem tartalmaz rendelkezést, az elzárás végrehajtási rendjére, ha azt az elítélttel szemben első ízben szabták ki – kivéve, ha az elítélten ezt megelőzően már fogamatba vettek szabadságvesztést –, az I. kategóriára, egyéb esetben a II. kategóriára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a kreditrendszert nem kell alkalmazni. Az elzárásra ítéltet továbbá megfelelően megilletik a szabadságvesztésre ítélt részére biztosított jogosultságok.”

64. §

(1) A Bv. tv. 294. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A közérdekű munka és a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtására – a (2a) bekezdésben foglalt kivétellel –, ha az elítélttel szemben az átváltoztatásra első ízben került sor – kivéve, ha az elítélten ezt megelőzően már fogamatba vettek szabadságvesztést –, az I. kategóriára, egyéb esetben a II. kategóriára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a közérdekű munka és a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést töltő elítél

- a) a szabadságvesztésre ítélttel együtt elhelyezhető,
- b) havonta legalább két alkalommal fogadhat látogatót,
- c) kérelmére részt vehet a munkáltatásban, d) esetében a kreditrendszert nem kell alkalmazni.”

(2) A Bv. tv. 294. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A Btk. 51. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a (2) bekezdésben meghatározott eltérésekkel a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtására

- a) folyamatosan töltött szabadságvesztés esetén az elítéltnak a végrehajtás megkezdését megelőző kategória-besorolására,
- b) nem folyamatosan töltött szabadságvesztés esetén börtönfokozatban a III. kategóriára, fegyházfokozatban a IV. kategóriára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

65. §

A Bv. tv. 301. § (3) bekezdés a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A kiutasítást)

- „a) ha azt végrehajtandó szabadságvesztés vagy elzárás mellett szabták ki, annak kitöltését vagy a szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátást követően,
- b) ha az elítélttel szemben más büntetőügyben szabadságvesztést szabtak ki, annak kitöltését vagy az abból történő feltételes szabadságra bocsátást követően,”

(kell végrehajtani.)

66. §

A Bv. tv. 304. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A szabadságvesztés végrehajtásának kegyelemből történő felfüggesztése esetén, ha a kegyelmi elhatározás a közügyektől eltiltást nem érintette, a próbaidő tartama a közügyektől eltiltás tartamába beszámít, kivéve, ha a szabadságvesztés végrehajtását rendelik el.”

67. §

A Bv. tv. 318. §-a a következő (4a)-(4c) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Ha az elkobzás tárgya működésképes, rendeltetésszerű használatra alkalmas gépjármű, az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott szerv a határozat beérkezésétől számított öt napon belül felhívja azt a büntetőügyben eljáró nyomozó hatóságot, amely az elkobzást megelőzően a nyomozást utoljára folytatta, hogy a felhívás kézbesítésétől számított tizenöt napon belül nyilatkozzon arról, hogy a rendvédelmi feladatok ellátásához szükség van-e a gépjárműre. Ha a nyomozó hatóság nyilatkozata alapján rendvédelmi feladatok ellátásához az elkobzott gépjárműre szükség van, a gépjármű tekintetében a tulajdonosi jogok és kötelezettségek – a nyilatkozatnak az eljáró szerv részére történő kézbesítésének napjától – a nyomozó hatóság nyilatkozatában megjelölt rendvédelmi feladatot ellátó költségvetési szervet illetik meg, illetve terhelik. Ha a nyomozó hatóság a felhívás kézbesítésétől számított tizenöt napon belül nem tesz nyilatkozatot, vagy úgy nyilatkozik, hogy rendvédelmi feladatok ellátása céljából a gépjárműre nincs szükség, ebben az esetben a (4) bekezdés vagy – ha az ott meghatározott feltételek fennállnak – a 321. § szerint kell eljárni.

(4b) A nyomozó hatóság a gépjármű elkobzása esetére a (4a) bekezdésben meghatározott nyilatkozatát a felhívást megelőzően is megteheti, amely esetben arról nyilatkozik, hogy elkobzása esetén a gépjárműre rendvédelmi feladatok ellátása céljából szükség lenne. Ez esetben a nyomozó hatóság nyilatkozatában megjelölt rendvédelmi feladatot ellátó költségvetési szervet a gépjármű tekintetében a tulajdonosi jogok és kötelezettségek az elkobzás elrendelésének a jogerőre emelkedését vagy véglegessé válását követő naptól illetik meg, illetve terhelik.

(4c) A (4a) vagy a (4b) bekezdésben meghatározott esetben a tulajdonosi joggyakorlóvá válás időpontjától kezdve a rendvédelmi feladatot ellátó költségvetési szerv viseli a gépjárművel kapcsolatos költségeket, ideértve a gépjármű elszállításának költségeit is.”

68. §

A Bv. tv. 328. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az IMEI kórtermében a korábban öngyilkosságot megkísérlő, vagy a saját, illetve mások testi épsége elleni cselekményt elkövető kényszergyógykezelt megfigyelése érdekében – a megfigyeléssel nem érintett kényszergyógykezelték kíméletével – helyezhető el elektronikus megfigyelési eszköz. Ha a kényszergyógykezelttel szemben kényszerítő eszközt alkalmaznak, olyan kórterembe kell elhelyezni, amelyben az állapota elektronikus megfigyelési eszközzel nyomon követhető.”

69. §

A Bv. tv. 386. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A letartóztatás végrehajtása során a kategória-besorolás és a kreditrendszer nem alkalmazandó.”

70. §

A Bv. tv. 388. §-a a következő (3c) bekezdéssel egészül ki:

„(3c) A bíróság az ügyészség indítványára a letartóztatottat három hónapra a fogvatartás biztonságára különös veszélyt jelentő elítéltek részlegére helyezheti, amelyet az ügyészség indítványára alkalmanként további három hónappal meghosszabbíthat. A részlegre helyezés vagy annak meghosszabbítása indítványozása érdekében a bv. intézet tehet javaslatot az ügyészségnek.”

71. §

A Bv. tv. „Átmeneti rendelkezések” alcíme a következő 436/B. §-sal egészül ki:

„436/B. §

(1) E törvénynek a büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi törvény (a továbbiakban: Mód. tv. 1.) által bevezetett kategória-besorolási rendszerét a végrehajtási fokozatokhoz igazodó rezsimszabályok alá besorolt elítéltek esetében a következők szerint kell megfeleltetni:

- a) I. kategóriába kerül az az elítélt, akit
 - aa) társadalmi kötődés programba vontak be,
 - ab) fogház enyhébb rezsime alá soroltak be,
 - ac) fiatalkorúak fogháza enyhébb vagy általános rezsime alá soroltak be,
- b) II. kategóriába kerül az az elítélt, akit
 - ba) fogház általános rezsime alá soroltak be,
 - bb) börtön enyhébb rezsime alá soroltak be,
 - bc) fiatalkorúak fogháza szigorúbb, fiatalkorúak börtöne enyhébb vagy általános rezsime alá soroltak be,
- c) III. kategóriába kerül az az elítélt, akit
 - ca) fegyház enyhébb rezsime alá soroltak be,
 - cb) börtön általános rezsime alá soroltak be,
 - cc) fogház szigorúbb rezsime alá soroltak be,
 - cd) fiatalkorúak börtöne szigorúbb rezsime alá soroltak be,
- d) IV. kategóriába kerül az az elítélt, akit
 - da) fegyház általános rezsime alá soroltak be,
 - db) börtön szigorúbb rezsime alá soroltak be,
- e) V. kategóriába kerül az az elítélt, akit fegyház szigorúbb rezsime alá soroltak be.

(2) A bv. intézetnek az (1) bekezdés szerinti kategória-besorolást a Mód. tv. 1. e törvényt módosító rendelkezéseinek hatálybalépését követő kilencven napon belül kell elvégeznie. Az elítélt ez idő alatt is szerezhets kreditpontot, amiről a BFB a besorolástól számított első összesítéskor dönt, és ha az elítélt ezen időpontig egy évet már letöltött a szabadságvesztésből, akkor a megszerzett kreditpontok alapján kategória-előresorolására is sor kerülhet.

(3) Ha a (2) bekezdés szerinti megfeleltetés időpontjáig az elítélten olyan újabb szabadságvesztés

kell végrehajtani, amely esetén a Mőd. tv. 1. alapján kockázatelemzésnek és új kategória-besorolásnak van, illetve lehet helye, az elítélt kategória besorolását a Mőd. tv. 1. e törvényt érintő rendelkezései szerint kell elvégezni.

(4) Az (1) bekezdés szerinti megfeleltetésről az elítéltet tájékoztatni kell. A fogvatartotti nyilvántartásban az elítéltnak mind a korábbi rezsimbe sorolást, mind a kategória-megfeleltetést – az (1) bekezdés szerinti hivatkozással – fel kell tüntetni. Az elítélt a bv. intézet parancsnokánál panasszal élhet, ha a bv. intézet nem megfelelően alkalmazta az (1) bekezdésben meghatározott megfeleltetési szabályokat.

(5) Az elítélt által a megszerezhető kreditpontok számát és a kategória-előresorolás ütemezését az (1) bekezdés szerinti megfeleltetés szerinti kategória-besorolás és a szabadságvesztés még végrehajtásra váró tartama, továbbá, ha az elítélt folyamatosan több szabadságvesztést tölt, ezek együttes tartama alapján kell kiszámolni.

(6) A Mőd. tv. 1. e törvényt módosító rendelkezéseinek hatálybalépésekor a társadalmi kötődés programba bevont elítélt a szabadságvesztésből történő szabadulás időpontjáig jogosult

- a) havonta legalább öt, de legfeljebb tíz nap eltávozásra azokon a napokon, amelyeken nem végez munkát,
- b) felügyelet nélkül külső munkahelyen dolgozni,
- c) tanulmányok és képzések bv. intézeten kívüli folytatására.

(7) A Mőd. tv. 1. e törvényt módosító rendelkezéseinek hatálybalépésekor a biztonsági zárkába vagy részlegre helyezett elítélt átkerül a biztonságra különös veszélyt jelentő elítéltek részlegére azzal, hogy a továbbiakban a részlegre helyezés meghosszabbítására alkalmanként további három hónappal kerülhet sor.”

72. §

A Bv. tv.

1. 11. § (9) bekezdésében az „a telefonon történő” szövegrész helyébe az „a telefonon és a telekommunikációs eszköz útján történő” szöveg, továbbá az „a rezsimszabályokhoz” szövegrész helyébe az „az egyes kategóriákhoz” szöveg,
2. 24. § (5) bekezdésében az „eljárások” szövegrész helyébe az „eljárás” szöveg,
3. 75/B. § (4) bekezdésében a „sérelemdíjnak helye” szövegrész helyébe a „sérelemdíjnak, illetve egyéb személyiségi jogi igényérvényesítésnek helye” szöveg,
4. 76. § (2) bekezdés t) pontjában az „enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása és a társadalmi kötődés programba történő bevonás” szövegrész helyébe az „átmeneti részlegre helyezés” szöveg,
5. 83. § (4) bekezdésében a „fokozatára,” szövegrész helyébe a „fokozatára és az elítélt kategória-besorolására,” szöveg,
6. 95. § (2) bekezdés b) pontjában a „(2) bekezdésében” szövegrész helyébe az „(1) bekezdésében” szöveg,
7. 109/A. § (3) bekezdés b) pontjában az „a rezsimszabályokhoz” szövegrész helyébe az „az egyes kategóriákhoz” szöveg,
8. 109/B. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében az „akinél a társadalmi kötődés programba helyezés feltételi nem állnak fenn, azonban” szövegrész helyébe az „akinek” szöveg,
9. 124. § (2) bekezdésében a „három” szövegrész helyébe az „öt” szöveg,
10. 125. § (2) bekezdésében a „három” szövegrész helyébe az „öt” szöveg,
11. 126. § (6) bekezdésében a „biztonsági zárkában vagy részlegen” szövegrész helyébe a

- „fogvatartás biztonságára különös veszélyt jelentő elítéltek részlegén” szöveg,
12. 129. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében az „a rezsimszabályok” szövegrész helyébe az „az egyes kategóriákra vonatkozó szabályok” szöveg és az „intézetben tarthat” szövegrész helyébe az „intézetben magánál tarthat” szöveg,
 13. 129. § (2) bekezdésében a „rezsimszabályok szerint” szövegrész helyébe a „kategóriákban” szöveg,
 14. 133. § (2) bekezdés h) pontjában az „a végrehajtási fokozatnak és rezsimszabályoknak” szövegrész helyébe az „az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek” szöveg,
 15. 134. § (6) bekezdésében a „reintegrációs őrizet” szövegrész helyébe a „reintegrációs eltávozás, a reintegrációs őrizet” szöveg,
 16. 136. § a) pontjában a „végrehajtási fokozatú” szövegrész helyébe a „kategóriába sorolt” szöveg,
 17. 136. § b) pontjában a „rezsimekre” szövegrész helyébe a „kategóriákra” szöveg,
 18. a 150. § (2) bekezdésben az „a biztonsági zárkában és részlegén,” szövegrész helyébe a „fogvatartás biztonságára különös veszélyt jelentő elítéltek részlegén,” szöveg,
 19. 153. §-ában a „végrehajtási fokozattól” szövegrész helyébe a „kategória-besorolástól” szöveg,
 20. 155. § (6) bekezdésében az „igénybevételét” szövegrész helyébe az „igénybevételét a kategória-besorolásának megfelelően” szöveg,
 21. 168. § (4) bekezdésében a „három” szövegrész helyébe a „hat” szöveg,
 22. 171/A. § (1) bekezdésében a „kockázatértékelés és a biztonsági besorolás elvégzésekor” szövegrész helyébe a „kockázatelemzési vizsgálat elvégzésekor és az egyedi biztonsági előírás meghatározásakor” szöveg,
 23. 172. § (1) bekezdésében az „a végrehajtási fokozatokra és rezsimekre vonatkozó szabályok” szövegrész helyébe az „az egyes kategóriákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések” szöveg,
 24. 180/A. § (1) bekezdés a) pontjában a „rezsimbe sorolása” szövegrész helyébe a „kategória-besorolása” szöveg,
 25. 180/A. § (1) bekezdés e) pontjában a „visszaesés kockázata vagy biztonsági kockázati besorolása” szövegrész helyébe a „visszaesési vagy fogvatartási kockázata” szöveg,
 26. 388. § (4) bekezdésében a „(2)-(3a) bekezdés” szövegrész helyébe a „(2)-(3a) és (3c) bekezdés” szöveg,
 27. 424. § (6) bekezdésében az „a rezsimszabályokhoz” szövegrész helyébe az „az egyes kategóriákhoz” szöveg
- lép.

73. §

Hatályát veszti a Bv. tv.

1. 24. § (5) bekezdésében a „73. és” szövegrész,
2. „A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megváltoztatására irányuló eljárás” című alcíme,
3. „Enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása” című alcíme,
4. „A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának utólagos meghatározása” című alcíme,
5. 95. § (3) bekezdésében az „összefoglaló” szövegrész és a „rezsimbe sorolásáról és” szövegrész,
6. 96. § (6) bekezdése,
7. 103. § (1a) bekezdése,
8. „Az enyhébb végrehajtási szabályok” című alcíme,
9. „Fokozatváltás” című alcíme,
10. 145. § (1) bekezdés b) pontja,

11. 147. §-a,
12. 150. § (3) bekezdésben „biztonsági zárkába helyezése,” szövegrész,
13. 185. § (2) bekezdés e) pontja,
14. „Társadalmi kötődés program” című alcíme,
15. 273. § (7) bekezdése.

8. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény módosítása

74. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 13. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha az elsőfokú bíróság a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el, akkor a tanács egy tagjának a törvényszék gazdasági ügyszakának, a törvényszék polgári ügyszakának, vagy a törvényszék közigazgatási ügyszakának bírója is kijelölhető.”

75. §

A Be. 73. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) A nyomozó hatóság a vádemelés előtt az (5) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a törvényes képviselőt kizárhatja az eljárásból, ha az ügyészség döntésének beszerzése olyan kétsédelemmel járna, amely az eljárási cselekmény eredményességét veszélyeztetné. Ebben az esetben a nyomozó hatóság nyolc napon belül kezdeményezi az ügyészségnél a törvényes képviselő kizárását. Ha az ügyészség a törvényes képviselő kizárását nem rendeli el, a törvényes képviselő távollétében az általa képviselt tanú vagy terhelt vallomása bizonyítékként nem használható fel, kivéve, ha a tanú vagy a terhelt a törvényes képviselő távollétében tett vallomását a törvényes képviselő jelenlétében is fenntartja.”

76. §

A Be. XX. Fejezet „Egyszerűsített telekommunikációs jelenlét” alcíme a következő 126/C. §-sal egészül ki:

„126/C. §

(1) Ezen alcím rendelkezéseit a védő egyszerűsített telekommunikációs jelenlétének biztosítására az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a védő indítványára rendelheti el a védő jelenlétének egyszerűsített telekommunikációs jelenlét útján történő biztosítását.

(3) A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság csak különösen indokolt esetben utasíthatja el a védőnek arra vonatkozó indítványát, hogy a jelenlétét egyszerűsített telekommunikációs jelenlét útján biztosítsák, ha a védő székhelye az eljárási cselekmény helyszínétől eltérő vármegyében található, és a telekommunikációs jelenlét biztosításának a technikai feltételei fennállnak.”

77. §

A Be. XX. Fejezete a következő alcímmel és 126/D. §-sal egészül ki:

„Telekommunikációs eszköz használata az ügyész és a nyomozó hatóság tagja jelenlétének a biztosítása érdekében

126/D. §

(1) Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tagja eljárási cselekményen történő jelenlétének telekommunikációs eszköz útján történő biztosítására a 120-126. § rendelkezéseit az ezen alcímben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság indítványára a jelenlétet az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság rendelkezésére álló eszköz használatával kell biztosítani, ha a telekommunikációs jelenlét ilyen módon történő biztosításának a technikai feltételei fennállnak.

(3) Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tagja telekommunikációs úton biztosított eljárási cselekményen történő jelenlétét folyamatos kép- és hangfelvétel továbbításával kell biztosítani.

(4) Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tagja eljárási cselekményen történő jelenlétének telekommunikációs eszköz útján történő biztosítása esetén az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tagja igazolja saját személyazonosságát, valamint közreműködik az elkülönített helyszínen jelen levő személyek személyazonosságának a megállapításában.

(5) A bíróság csak különösen indokolt esetben utasíthatja el az ügyészség arra vonatkozó indítványát, hogy az ügyész eljárási cselekményen történő jelenlétét telekommunikációs eszköz útján biztosítsa, ha az ügyész szolgálati helye a bíróság eljárásának helyszínétől eltérő vármegyében található, és a telekommunikációs jelenlét biztosításának a technikai feltételei fennállnak.

(6) A bíróság az ügyészség indítványára rendelheti el a telekommunikációs eszköz használatát az ügyész eljárási cselekményen történő jelenlétének a biztosítása érdekében.”

78. §

A Be. 281. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A bíróság a bűnügyi felügyelettel elérni kívánt célt biztosító további magatartási szabályokat is előírhat, ideértve a pártfogó felügyelet külön magatartási szabályaként meghatározható olyan magatartási szabályokat is, amelyek célja a bűnismétlés lehetőségének a megakadályozása.”

79. §

A Be. 321. §-a a következő (5a)–(5b) bekezdéssel egészül ki:

„(5a) Ha a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a lefoglalást megszünteti és a dolgot kiadni rendeli, de a dolog átvételére jogosult vagyoni érdekelt a lefoglalás megszüntetéséről és a dolog kiadásáról szóló határozat közlésétől számított három hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül. Erről a lefoglalás megszüntetéséről szóló határozatban kell rendelkezni.

- (5b) Az (5a) bekezdésben meghatározott jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, ha
- a) a lefoglalás megszüntetéséről és a dolog kiadásáról szóló határozat közlésére kézbesítési fikció vagy hirdetményi kézbesítés útján került sor, és
 - b) az (5a) bekezdésben meghatározott jogkövetkezményekről a dolog átvételére jogosult vagyoni érdekelt nem szerzett tudomást.”

80. §

A Be. 327. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Ha a zár alá vétel elrendelésére a bíróság jogosult és az elrendeléshez szükséges bírósági határozat meghozatala olyan késsedelemmel járna, amely a zár alá vétellel elérni kívánt célt jelentősen veszélyeztetné, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság a bíróság döntéséig elrendelheti a zár alá vételt. Ilyen esetben a nyomozó hatóság a zár alá vétel elrendelésétől számított nyolc napon belül kezdeményezi az ügyészségen a bíróság döntésének a beszerzését, az ügyészség pedig ennek érdekében a zár alá vétel elrendelésétől számított egy hónapon belül tesz indítványt. Ha a zár alá vételt a bíróság nem rendeli el, a zár alá vétel feloldásáról rendelkezik és késsedelem nélkül intézkedik annak végrehajtása iránt.”

81. §

A Be. 328. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a zár alá vétel tárgya olyan követelés, amelyet fizetésre használt elektronikus adat értékében tartanak nyilván, és a zár alá vett vagyon feletti rendelkezési jog felfüggesztését érvényesíteni képes gazdálkodó szervezet megkeresésétől eredmény nem várható vagy a megkeresés aránytalan nehézséggel járna, akkor a zár alá vétel végrehajtható olyan információs rendszerben végzett művelettel is, amely az érintettnek a követelés fölötti rendelkezési lehetőségét megakadályozza.

(6) Ha a zár alá vétel végrehajtására az (5) bekezdésben meghatározott művelettel kerül sor, annak megtörténtéről az információs rendszer üzemeltetőjét abban az esetben is tájékoztatni kell, ha a zár alá vétel a tulajdonosi részjogosultságát nem érinti.”

82. §

(1) A Be. 444. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Jogszályban meghatározottak szerint az eljárási cselekményről

- a) egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés,
 - b) egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés mellett folyamatos hangfelvétel vagy kép- és hangfelvétel,
 - c) egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés helyett folyamatos hangfelvétel, vagy kép- és hangfelvétel
- készíthető.”

(2) A Be. 444. § (6) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A (2) bekezdés c) pontja szerint készített

- a) folyamatos hangfelvétel nem minősül jegyzőkönyvnek,
- b) a kép-és hangfelvétel akkor minősül jegyzőkönyvnek, ha azt a bíróság jogszabályban meghatározott módon hitelesíti.”

83. §

A Be. 446. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés helyett rögzített folyamatos hangfelvétel, vagy a jegyzőkönyvnek nem minősülő kép-és hangfelvétel alapján készülő írásbeli jegyzőkönyvet az eljárási cselekmény időpontjától számított nyolc napon belül kell elkészíteni.”

84. §

(1) A Be. 530. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a szakvélemény lényegének ismertetése vagy felolvasása után a 197. § (1) bekezdése alapján a szakértő meghallgatása szükséges, a tárgyalást el kell napolni, és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra meg kell idézni.”

(2) A Be. 530. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a szakvélemény lényegének ismertetése vagy felolvasása után az ügyész, a vádlott, a védő vagy a sértett a szakértőhöz kérdést kíván feltenni, a bíróság a tárgyalást elnapolhatja, és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra idézi, ha a jelenlétét szükségesnek tartja.”

85. §

A Be. 590. § (10) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(10) Ha ugyanazon bűncselekmény vonatkozásában több fellebbezésre jogosult jelentett be fellebbezést, és legalább egy fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezését sérelmezi, a másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a (2) bekezdés szerint – ha az elsőfokú bíróság ítélete több bűncselekményről rendelkezett, a (4) bekezdés megfelelő alkalmazásával – bírálja felül.”

86. §

A Be. 607. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és

- a) az 567. § (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetekben az eljárást megszünteti, vagy
- b) az eljárást nem ügydöntő végzéssel megszünteti, ha az elsőfokú bíróság a vádban le nem írt cselekmény alapján a vádlott bűnösségét állapította meg, felmentette, vagy vele szemben az eljárást megszüntette.”

87. §

(1) A Be. 625. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a másodfokú bíróság az ítéletét)

„b) a súlyosítási tilalom megsértésével,”
(hozta meg.)

(2) A Be. 625. § (2) bekezdés a) ponttal egészül ki:

(A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a másodfokú bíróság az ítéletét)

„c) a 607. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott ok törvénysértő megállapításával”
(hozta meg.)

88. §

A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát)

„d) a 607. § (1) bekezdés b) pontjában, vagy a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel,”
(hozta meg.)

89. §

A Be. 740. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A bíróság az ügyészség indítványára a nyolc évi szabadságvesztésénél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén is büntetővégzést hoz, ha annak a (3) bekezdésben írt egyéb feltételei fennállnak.”

90. §

A Be. 794. §-a a következő (5)-(9) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a vádindítvány elutasításának az (1)-(4) bekezdés alapján nincs helye, a bíróság a vádindítvány benyújtásától, illetve a (4) bekezdés szerinti esetben, a mentesség felfüggesztésére jogosultnak a mentesség felfüggesztéséről hozott döntésétől számított két hónapon belül megvizsgálja, hogy a vádindítványban vádlottként megjelölt személy megalapozottan gyanúsítható-e a vádindítvány tárgyává tett bűncselekmény elkövetésével.

(6) A bíróság a vádindítvány megalapozottságának elbírálásakor teljeskörűen megvizsgálja az ügy iratait és a sértett által csatolt adatokat, iratokat, nyilatkozatokat.

(7) A bíróság nem ügydöntő végzésével a vádindítványt

a) elutasítja, ha a vádindítványban vádlottként megjelölt személy a vádindítvány tárgyává tett bűncselekmény elkövetésével nem gyanúsítható megalapozottan,

b) részben elutasítja, ha a vádindítványban vádlottként megjelölt valamely személy a vádindítvány tárgyává tett bűncselekmény elkövetésével, vagy a vádindítványban vádlottként megjelölt személy a vádindítvány tárgyává tett valamely bűncselekmény elkövetésével nem gyanúsítható megalapozottan.

(8) A vádindítvány megalapozottságának a vizsgálata során ülés nem tartható.

(9) Ha a bíróság a vádindítványt részben elutasítja, a sértett köteles a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül az elutasított vádindítványi részeket nem tartalmazó vádindítványt a bíróságnak ismételten benyújtani. Ha a sértett ezt elmulasztja, a bíróság az eljárást ügydöntő végzéssel megszünteti. Erre a nem ügydöntő végzésben a vádindítvány képviselőjére jogosult személyt figyelmeztetni kell.”

91. §

A Be. 820. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az ötmillió forintot nem meghaladó összegű pénzüsszegben kifejezett vagyonekobbzás esetén a (2) bekezdés a) pontja szerinti vagyonkutatást csak akkor kell elrendelni, ha a rendelkezésre álló adatok, illetve bizonyítási eszközök alapján megalapozottan feltehető, hogy a vagyonekbbzásra irányuló eljárás célja elérhető.”

92. §

(1) A Be. 845. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Kártalanítás jár a letartóztatásért, az előzetes kényszergyógykezelésért és az olyan bűnügyi felügyeletért, amelynek során a bíróság a terhelt számára előírta, hogy lakást, egyéb helyiséget, intézményt, vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül nem hagyhat el, valamint az ezek elrendelését megelőzően elrendelt őrizetért, ha az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az eljárást azért szüntette meg, mert)

„e) elévülés folytán, tevékeny megbánás miatt vagy a törvényben meghatározott egyéb okból a büntethetőség megszűnt,”

(2) A Be. 845. § (1) bekezdése a következő g)-j) pontokkal egészül ki:

(Kártalanítás jár a letartóztatásért, az előzetes kényszergyógykezelésért és az olyan bűnügyi felügyeletért, amelynek során a bíróság a terhelt számára előírta, hogy lakást, egyéb helyiséget, intézményt, vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül nem hagyhat el, valamint az ezek elrendelését megelőzően elrendelt őrizetért, ha az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az eljárást azért szüntette meg, mert)

„g) a feljelentés vagy a legfőbb ügyésznek a 4. § (9) bekezdésében vagy a Btk. 3. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezése hiányzik,

h) a magánindítvány hiányzik, és az a 378. § (4) bekezdése alapján már nem pótolható,

i) a cselekmény nem közbűnűre üldözendő bűncselekmény, illetve

j) megrovást alkalmaz.”

93. §

(1) A Be. 845. § (4) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Kártalanítás jár a jogerős ítélet alapján végrehajtott szabadságvesztésért, elzárásért, javítóintézeti nevelésért, illetve kényszergyógykezelésért, ha a bíróság rendkívüli jogorvoslat folytán)

„b) a terheltet jogerősen

ba) azonos nemű, de rövidebb tartamú szabadságvesztés vagy elzárás büntetésre ítélte vagy vele szemben rövidebb tartamú javítóintézeti nevelést alkalmazott, vagy

bb) eltérő nemű szabadságvesztés vagy elzárás büntetésre ítélte vagy vele szemben büntetés helyett javítóintézeti nevelést alkalmazott, és a büntetésnek vagy a javítóintézeti nevelésnek a Btk. 92/B. § (2) bekezdése alapján történő beszámítását követően is fennmarad be nem számítható büntetés,”

(2) A Be. 845. § (4) bekezdés d) és e) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(Kártalanítás jár a jogerős ítélet alapján végrehajtott szabadságvesztésért, elzárásért, javítóintézeti nevelésért, illetve kényszergyógykezelésért, ha a bíróság rendkívüli jogorvoslat folytán)

„d) az eljárást a terhelttel szemben jogerős ügydöntő végzésében a (2) bekezdés c) pontjában meghatározott okból megszüntette, vagy

e) a terhelt esetében mellőzte büntetés kiszabását vagy a kényszergyógykezelés elrendelését.”

94. §

A Be. a következő 845/A. §-sal egészül ki:

„845/A. §

(1) A kártalanítás jogalapjának és mértékének

a) a 845. § (1) és (2) bekezdése szerinti megállapításánál három napi bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg egy napi letartóztatásban töltött időnek,

b) a 845. § (3) szerinti megállapításánál a bűnügyi felügyelet a Btk. 92. § (3) bekezdésben meghatározottak szerint felel meg az ott felsorolt büntetéseknek,

c) egy napi előzetes kényszergyógykezelésben töltött idő felel meg egy napi letartóztatásban töltött időnek,

d) a 845. § (4) bekezdése szerinti megállapításánál a végrehajtott büntetéseket és intézkedést a Btk. 92/B. § (2) bekezdésben meghatározottak szerint kell beszámítani.

(2) Több típusú, illetve több szakaszban foganatosított letartóztatás, előzetes kényszergyógykezelés, illetve bűnügyi felügyelet esetén a kártalanítás jogalapjának és mértékének megállapításánál az (1) bekezdés alkalmazásával a bűnügyi felügyelet és az előzetes kényszergyógykezelés idejét letartóztatásra vagy szabadságvesztésre kell átszámítani, majd szükség esetén össze kell számítani az így megállapítható tartamot.

(3) A kártalanítás jogalapját és mértékét a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének, illetve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a figyelmen kívül hagyásával kell megállapítani.”

95. §

A Be. 847. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a kártalanítást a 845. § (1) bekezdésében meghatározott ok miatt igénylik, és az ügyészség vagy a nyomozó hatóság által megszüntetett eljárást utóbb akár közvádas, akár magánvádas eljárásban lefolytatják, az eljárás újabb befejezéséről rendelkező határozat alapján a 845. §-ban vagy a 846. §-ban meghatározottak szerint járhat kártalanítás.”

96. §

A Be. 860. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A legfőbb ügyész vagy az igazságügyért felelős miniszter a kegyelmi eljárásban a kegyelmi kérelem vagy a kegyelmi kezdeményezés elbírálása érdekében beszerezheti a 859. § (3) bekezdésében meghatározott ügyiratokat.”

97. §

A Be. „Átmeneti rendelkezések” alcíme a következő 876/D. §-sal egészül ki:

„876/D. §

Ha az elsőfokú bíróság gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény miatt a 13. § (3) bekezdése alapján járt el három hivatásos bíróból álló tanácsban, a büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2023. évi törvény hatályba lépését követően a tanács elnökének döntése alapján egyesbíróként, vagy változatlan összetételű tanácsban jár el.”

98. §

A Be.

- a) 54. § (2) bekezdésében a „bíróság felhívja a magánvádlót” szövegrész helyébe az „a bíróság felhívja a pótmagánvádlót” szöveg,
- b) 78. § (2) bekezdésében az „ütközne, a magyar” szöveg helyébe az „ütközne, vagy a magyar” szöveg, a „személy által ismertként” szöveg helyébe a „személy ahhoz hozzájárul, akkor az általa ismertként” szöveg,
- c) 374. § (1) bekezdés c) pontjában a „ha azt” szövegrész helyébe a „ha – a Be. 327. § (5) bekezdés kivételével – azt” szöveg,
- d) 413. § (2) bekezdésében a „nyilatkozat beszerzéséről” szövegrész helyébe a „nyilatkozat beszerzéséről, feltéve, hogy a közvetítői eljárás e törvényben foglalt feltételei egyébként fennállnak” szöveg,
- e) 445. § (4)-(7) bekezdésében a „Ha kizárólag írásbeli” szövegrészek helyébe a „Ha írásbeli” szöveg,
- f) 446. § (1) bekezdésében a „cselekményről jegyzőkönyvnek minősülő” szövegrész helyébe a „cselekményről egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés helyett folyamatos hangfelvétel, vagy” szöveg,
- g) 741. § (5) bekezdésben a „büntetővégzést bírósági titkár” szövegrész helyébe a „büntetővégzést – a 740. § (4) bekezdésben foglalt esetet kivéve – bírósági titkár” szöveg,
- h) 794. § (4) bekezdésében az „a vádindítványt elfogadja” szövegrész helyébe az „az (5)-(9) bekezdés szerint megvizsgálja a vádindítvány megalapozottságát” szöveg,
- i) 845. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontjában az „elévülés miatt” szövegrész helyébe az „elévülés miatt vagy törvényben meghatározott egyéb okból” szöveg,

- j) 846. § (1) bekezdésben az „enyhébb” szövegrész helyébe a „845. § (4) bekezdés b) pontja szerinti” szöveg,
k) 866. § (2) bekezdés 5. pontjában a „terhelt előállításával felmerült” szövegrész helyébe a „terhelt elfogatóparancs alapján történő előállításával felmerült” szöveg lép.

99. §

Hatályát veszti a Be. 628. § (2) bekezdése.

9. Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény módosítása

100. §

Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 125/C. §-a a következő (2d)-(2e) bekezdéssel egészül ki:

„(2d) Ha az állami adó- és vámhatóság a (2) bekezdésben meghatározott esetben működőképes, rendeltetésszerű használatra alkalmas gépjárművet foglal le, megkeresi azt a nyomozó hatóságot, amely a vagyoneklobzást megelőzően a nyomozást utoljára folytatta és nyilatkoztatja, hogy rendvédelmi feladatok ellátásához szükség van-e a gépjárműre. Ha a nyomozó hatóság arról nyilatkozik, hogy a gépjárműre rendvédelmi feladatok ellátásához szükség van, akkor a gépjármű tekintetében a tulajdonosi jogok és kötelezettségek – a nyilatkozatnak az eljáró szerv részére történő kézbesítésének napjától – a nyomozó hatóság nyilatkozatában megjelölt rendvédelmi feladatot ellátó költségvetési szervet illetik meg, illetve terhelik. A nyomozó hatóság a nyilatkozatát a megkeresés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül teheti meg.

(2e) A (2d) bekezdésben meghatározott esetben a tulajdonosi joggyakorlónak a válás időpontjától kezdve a rendvédelmi feladatot ellátó költségvetési szerv viseli a gépjárművel kapcsolatos költségeket, ideértve a gépjármű elszállításának költségeit is.”

10. Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi XXXI. törvény eltérő tartalommal történő hatálybalépése

101. §

Az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi XXXI. törvény 170. § (5) bekezdése az „a 82. § és a 26. alcím” szövegrész helyett az „a 82. §, 96. § és 123. §” szöveggel lép hatályba.

102. §

Nem lép hatályba az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2023. évi XXXI. törvény

- a) 95. §-a,
b) 97-122. §-a,
c) 124-130. §-a.

11. Záró rendelkezések

103. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2023. december 31-én lép hatályba.

(2) E törvény 1–9. alcíme 2024. március 1-jén lép hatályba.

104. §

E törvény 8., 15. és 16. §-a

- a) az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83/EK irányelvnek a hamisított gyógyszerek jogszerű ellátási láncba való bekerülésének megakadályozása tekintetében történő módosításáról szóló 2011. június 8-i 2011/62/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek és
- b) a tiltott kábítószer-kereskedelem területén a bűncselekmények tényállási elemeire és a büntetésekre vonatkozó minimumszabályok megállapításáról szóló, 2004. október 25-i 2004/757/IB tanácsi kerethatározatnak való megfelelést szolgálja.

Általános indokolás

Az uniós és nemzetközi kötelezettségek, az Alkotmánybíróság határozatai, illetve a jogalkalmazó szervek visszajelzései időről időre szükségessé teszik, hogy a büntetőjogi tárgyú törvényeket felülvizsgálja a jogalkotó. A büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) az alábbi törvények módosítását tartalmazza:

- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.),
- a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.),
- a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.),
- a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnytvtv.),
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.),
- a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény (a továbbiakban: Utv.),
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: NAV tv.),
- az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.),
- az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény.

Gyógyszerhamisítás:

A Btk. 186. §-ához 2012-ben készült eredeti indokolás részletes magyarázatot ad arra, hogy mit kell érteni büntetőjogi értelemben a hamis vagy meghamisított dolog (egészségügyi termék) fogalma alatt. A Btk. 186. § (4a) bekezdéshez fűzött 2017-es indokolás szintén tartalmazza, hogy mit értünk „hamisított gyógyszer”-en. Ez utóbbi indokolás már az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 1. § 42. pontjában meghatározott fogalomra épít és magyarázza azt, amely fogalom az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83/EK irányelvnek a hamisított gyógyszerek jogszerű ellátási láncba való bekerülésének megakadályozása tekintetében történő módosításáról szóló 2011. június 8-i 2011/62/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben (a továbbiakban: 2011/62/EU irányelv) meghatározott fogalmat implementálja a magyar jogba.

Mivel nem a tényállás szövege mondja ki azt, hogy az a gyógyszer is hamisítottnak minősül, amelyet „a legális ellátási lánc megszakításával, jogellenesen, kereskedelmi céllal értékesítenek”, a gyakorlati jogalkalmazási problémák kiküszöbölése érdekében a büntetőjogi fogalomrendszer

egységes jogalkalmazó gyakorlatának biztosítása érdekében indokolt, hogy e kitétel a normaszövegbe kerüljön be. Emellett indokolt volt a Gytv., illetve a Szabs. tv. vonatkozó rendelkezéseinek egymáshoz való viszonyának vizsgálata is a legális ellátási lánc megszakításával, jogellenesen, kereskedelmi céllal történő értékesítéssel szembeni hatékony fellépés biztosítása érdekében.

A Javaslat mindezekre figyelemmel egy komplexebb módosításra tesz kísérletet, amely egyrészt kezelni kívánja a jogalkalmazók részéről ismertett gyakorlati problémákat, másrészt a szankcionálandó magatartásokat logikailag felépítve (Gytv., Szabs. tv., Btk.) azok egyértelműsítésére törekszik, figyelembe véve a kábítószerrel kapcsolatos európai uniós jogi szabályozást is.

Bv. tv.

A szabadságvesztés letöltésének végrehajtási fokozatokban (fegyház, börtön, fogház) történő megállapítása hosszú ideje meghatározza a hazai büntető-igazságszolgáltatási gyakorlatot, kifejezve ezzel is az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyát, illetve az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyességet. Mindazonáltal a végrehajtás során az elítéltek szakmai szempontú csoportosítását megnehezíti ez a struktúra, ami számos működési diszfunkciót eredményez a büntetés-végrehajtásban.

A hatályos rendszerben a szabadságvesztés három végrehajtási fokozatához fokozatonként további három-három végrehajtási rezsim kapcsolódik, ami az elkülönítési szabályok merev érvényesítésével megnehezíti a büntetés- végrehajtási szervezet erőforrásainak hatékony allokációját. Az új besorolási rendszerben egy egyszerűbb, ötfokozatú kategóriarendszer lesz az alapja a szabadságvesztés végrehajtási rendjének. Az elítéltek biztonsági és fogvatartási kockázatára is reagáló kategóriarendszer lehetővé teszi a büntetés-végrehajtási szervezet személyi állományának hatékony, a fogvatartás biztonságának fenntartásához rugalmasan igazodó beosztását, és segíti a büntetés-végrehajtási intézeti (bv. intézet) férőhelyek optimalizált kihasználását.

A szabadságvesztésre ítélték új besorolási rendszerének eredményeként a büntetés-végrehajtási szervezet szakmai szempontjai hangsúlyosabb szerepet kapnak a szabadságvesztés végrehajtási rendjének meghatározásában. A végrehajtási fokozatok megmaradnak a büntető ítélet részeként, a szabadságvesztés végrehajtása során azonban a jelenlegitől eltérő funkcióval és más hangsúllyal kapnak helyet. Garanciális elemként az elítéltek kezdeti besorolásának kereteit határozzák meg, de e keretrendszeren belül a büntetés-végrehajtási szervezet tudja érvényesíteni saját, szakmai alapokon nyugvó, elsősorban az elítéltek magatartására, együttműködési készségére, reintegrációs hajlandóságára, a visszaesési és fogvatartási kockázatára, valamint az elkövetett bűncselekmény súlyára, az elítélt kriminológiai jellemzőire alapozó besorolási és elkülönítési szempontrendszerét.

Bevezetésre kerül új motivációs eszközként a kreditrendszer, amelynek célja, hogy az elítéltek

egyres kategóriák közötti váltásához egy objektív alapokon nyugvó, kiszámítható és átlátható keretet adjon. A kezdeti besorolást követően az elítélt kreditpontokat gyűjthet és ez alapján kedvezőbb kategóriába kerülhet, vagy pontvesztés esetén a kategóriában visszasorolására kerülhet sor. A kreditrendszerben az elítélt magaviselete, együttműködési készsége, reintegrációs tevékenységben való részvétele kerül értékelésre. Ez a motivációs rendszer erősíti az elítéltek felelősségvállalását, érdekeltté teszi a végrehajtás rendjének megtartásában és a reintegrációs terv megvalósításában, mindez pedig azzal, hogy a jogkövető magtartás pozitív elismerést nyer, az egyéni büntetési célok megvalósulását segíti.

Be.

A Javaslat a büntetőeljárás hatékonyságát és a garanciális tartalmat erősítő módosításokat vezet be, ezek közül kiemelendő, hogy:

- lehetővé teszi a formailag helyes, de alaptalan, ügyirat-ellenes pótmagánvád visszautasítását,
- az alaptalanul alkalmazott szabadságkorlátozásért járó kártalanítás jogalapjai terén megszünteti a szabályozásban jelenleg tetten érhető belső ellentmondásokat,
- feljogosítja a nyomozó hatóságot, hogy sürgős esetben ideiglenesen kizárja a kiskorú érdekeit sértő törvényes képviselőt az eljárásból,
- rugalmasabbá teszi a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények esetén a bírósági tanács összetételét,
- lehetővé teszi, hogy ha a megfelelően értesített jogosult nem veszi át a részére kiadni rendelt bűnjelet, akkor meghatározott időszak eltelté után a bűnjel tulajdonjogát az állam megszerezhesse,
- megkönnyíti a virtuális pénztárca szolgáltatóknál tárolt bűnügyi vagyoni biztosítását,
- új jogorvoslati lehetőséget vezet be a vád tárgyává nem tett bűncselekmény miatti elítéléssel szemben,
- a bírósági jegyzőkönyvvezetést könnyítő szabályokat vezet be,
- a szakértő meghallgatásával kapcsolatos szabályokat rugalmasabbá teszi.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §, 12. §

A jelenlegi szabályozási környezetben a kiutasítás nem hajtható végre a Magyarországon élő hontalannal, harmadik országbeli állampolgárokkal, valamint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyekkel szemben mindaddig, amíg a feltételes szabadság időtartama el nem telt. Az Utv. 16. § (1) bekezdés c) pontja ugyanis korlátozza a külföldre utazását annak, akit szabadságvesztésre ítélték mindaddig, amíg azt végre nem hajtották, vagy annak végrehajthatósága

meg nem szűnt, ami az Utv. 3. § (2)-(3) bekezdése értelmében – eltérő rendelkezés hiányában – a megjelölt személyi körre is vonatkozik. Feltételes szabadságra bocsátás esetén a szabadságvesztést a feltételes szabadság eredményes leteltének napjával kell végrehajtottnak tekinteni.

A fenti szabály nem szolgálja kellőképpen a külföldi elítélt tényleges integrációját, mivel Magyarországon – valójában megfelelő tartózkodásra jogosító jogcím hiányában – kellene letöltenie a feltételes szabadság tartamát úgy, hogy hogy annak leteltével a vele szemben kiszabott, illetve elrendelt kiutasítást végre kell hajtani, és egy teljesen új környezetben kell beilleszkednie. Ráadásul a jelenlegi szabályozás akadályát képezi a kiutasítás végrehajtásának, pedig a bíróság a kiutasítás elrendelésével kifejezte azt, hogy a külföldinek az országban tartózkodása nem kívánatos, mivel a közbiztonságra veszélyt jelent. A módosítás ezt a visszas helyzetet kívánja felszámolni azzal, hogy kiveszi a külföldre utazás tilalma alól azt az esetet, ha akár a bíróság, akár az idegenrendészeti hatóság által kiutasított hontalant, harmadik országbeli állampolgárt vagy szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyt feltételes szabadságra bocsátották.

Ezzel egyidejűleg szükséges egyértelművé tenni azt is, hogy a kiutasított külföldivel szemben nemcsak az elrendelésnek, de a pártfogó felügyelet intézkedés kötelező alkalmazásának sincs helye, tekintettel arra, hogy a kiutasítás lényege, hogy az elítélt Magyarországra, annak letelte előtt ne térjen vissza, így figyelemmel kísérése a magyar jogintézmény keretei között sem szükség, sem lehetőség nincs.

2. §, 67. §, 100. §

A Javaslát lehetőséget teremt arra, hogy az elkobzott és (a pénzösszegben kifejezett vagyoneklobzást leszámítva) a vagyoneklobzás alá eső gépjárművek tekintetében a tulajdonosi jogok és kötelezettségek összessége a rendvédelmi feladatot ellátó szervekre szálljon át, és e gépjárműveket a feladataik ellátására felhasználhassák. Ennek érdekében módosítja az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvényt, a Bv. tv.-t és az Avt.-t. Az új szabályok szerint az elkobzott, illetve vagyoneklobzás alá eső – működőképes és rendeltetésszerű használatra alkalmas – gépjárművekkel kapcsolatban az intézkedések végrehajtása során meg kell keresni az ügyben ténylegesen eljáró nyomozó hatóságot, aki nyilatkozatával megjelölheti azt a rendvédelmi szervet, aki a gépjármű felett a tulajdonosi jogok és kötelezettségek gyakorlójává válik. Nem szükséges megkeresni a nyomozó hatóságot, ha a gépjármű nem működőképes. A működőképesség hiánya alapvetően a roncsautókra, illetve olyan gépjárművekre vonatkozik, amelyek fő eleme – például a motorja – hiányzik. A kisebb javítással – pl. kerékcserevel, üzemanyag feltöltéssel, akkumulátor cserével – működőképessé tehető járművek esetében a nyomozó hatóság megkeresése nem mellőzhető. Emellett a rendeltetésszerű használatot nyilvánvalóan kizárja a jármű jogellenes átalakítása, a használókat veszélyeztető műszaki állapota. E körben alapvetően a végrehajtás és hasznosítás során érdekelt szervek közötti megfelelő együttműködés tudja meghatározni azokat a kereteket, amellyel a szükségtelen megkeresések elkerülhetők.

A Javaslat a nyomozó hatóság egyoldalú rendelkezésétől teszi függővé, hogy melyik rendvédelmi feladatot ellátó szerv lesz az érintett gépjármű tulajdonosi joggyakorlója, ennek következményeként egyrészt a nyomozó hatóság megjelölheti a saját szervezetén kívüli rendvédelmi szervet (pl. a NAV nyomozó hatósága megjelölheti a rendőrséget), másrészt a folyamatnak a nyomozó hatóság és a rendvédelmi szervek közötti része a törvényi szabályozás körén kívül marad, következésképpen e szervek munkaszervezési feladatkörébe tartozik az optimális megoldás kidolgozása, a konkuráló rendvédelmi célok egymáshoz való viszonyának kialakítása. Az ügyek áttétele vagy egyesítése esetén felmerülhet, hogy több nyomozó hatóság is eljár az ügyben, ezért a Javaslat a nyilatkozattételre az időben utoljára eljáró nyomozó hatóságot jogosítja fel. Amennyiben az egyesítésre a perszakban kerül sor, akkor a törvényi rendelkezés, az ügyviteli szabályokra figyelemmel abban az ügyben érvényesül, amelyhez más ügyet vagy ügyeket utóbb egyesítettek. Ilyen esetben tehát az alapügyben utolsóként eljáró nyomozó hatóság nyilatkozatát indokolt beszerezni. Ha pedig nyomozás nem indult és az elkobzást vagy a vagyoneklobzást vagyonelevonásra irányuló eljárásban rendelték el, akkor a vagyonekutatót lefolytató nyomozó hatóságot [Be. 820. § (4) bekezdés I. fordulata] szükséges megkeresni.

A Javaslat az adminisztrációs terhek minimalizálása érdekében szabályozza, hogy a nyomozó hatóság tehet az eljárás korábbi szakaszában feltételes nyilatkozatot is, jelezvén, hogy ha a gépjármű elkobzását elrendelik, akkor a rendvédelmi feladatot ellátó szerv javára igényt tart a kapcsolódó tulajdonosi jogok gyakorlására. Ilyen esetben az elkobzás elrendelése után már nincs szükség a nyomozó hatóság megkeresésére, hanem a tulajdonosi jogok és kötelezettségek megszerzése az elkobzással történik meg. Vagyoneklobzás tekintetében feltételes nyilatkozat figyelembe vételére az adóvégrehajtási eljárás kötöttebb keretei miatt nincs lehetőség. Ezért amennyiben a nyomozó hatóság vagyoneklobzást megelőzően tett feltételes nyilatkozatot, az joghatás kiváltására nem alkalmas, a vagyoneklobzás végrehajtása során – amennyiben annak feltételei fennállnak – a nyomozó hatóság megkeresése nem mellőzhető.

Ha feltételes nyilatkozat megtételére nem kerül sor, és a nyomozó hatóság a megkeresésre nemleges választ ad vagy arra nem reagál, akkor az általános szabályok alapján szükséges tovább folytatni a végrehajtást, így az elkobzás végrehajtása során még lehetőség van a gépjármű közérdekű felhasználására is.

3. §, 5. §

A Btk. 48. § (1) alapján a közérdekű munka büntetést vagy annak hátralévő részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni, ha az elítélt a számára meghatározott munkát önhibájából nem végzi el. A 49. § alapján a közérdekű munka büntetést vagy annak hátralévő részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni, ha az elítéltet a közérdekű munkára ítélet után elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, és a közérdekű munka büntetést még

nem hajtották végre.

A Btk. 51. § (1) bekezdése alapján a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni abban az esetben, ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve részletfizetés engedélyezése esetén egyhavi részlet megfizetését elmulasztja.

Az átváltoztatás lehetőségének végső határideje mind a közérdekű munka, mind a pénzbüntetés esetében a büntetés végrehajthatóságának elévülése, amely a Bv. tv. 28. § (2) bekezdése és 29. § (1) bekezdése alapján a büntetést kiszabó ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított öt év.

A Bnytv. 19. § (2) bekezdés a) pontja alapján a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat gondatlan bűncselekmény miatt kiszabott közérdekű munka, illetve pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított három évig kell nyilvántartani.

Mivel a Btk. 100. § (1) bekezdés a) pontja alapján pénzbüntetés és közérdekű munka esetén a mentesítés az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésének napján áll be, ezért – ha az elítélés gondatlan bűncselekmény miatt történik – e büntetések esetében a bűnügyi nyilvántartás nyilvántartási kötelezettsége az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított három év.

A gondatlan bűncselekmények miatt kiszabott közérdekű munka, illetve pénzbüntetés három éves nyilvántartási ideje a bűnügyi nyilvántartásban nem felelt meg az e büntetések öt éves elévülési idejének. Problémaként merült fel, hogy a három éves nyilvántartási határidő eltelte után fennmaradó két évben hogyan kerülhet sor az érintett büntetések szabadságvesztéssé történő átváltoztatására, amikor a Btk. rendelkezési alapján az átváltoztathatóság törvényi kötelezettsége fennáll ugyan, de a bűnügyi nyilvántartás már nem tartalmazott adatokat.

A határidők eltérése a Btk. 97. § (2) bekezdésének első mondatával is ellentétes, amely szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. Eszerint a nyilvántartási határidő eltelte után az átváltoztatásnak már nem lenne helye.

A módosítás a Bnytv. hároméves nyilvántartási határidejét a Bv. tv. elévülési határidejével összhangba hozva kiküszöböli a fenti problémát.

4. §

A Btk. 65. § (1) bekezdése alapján a bíróság a vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett miatt a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja intézkedés alkalmazásával is elérhető. A Btk. 66. § (1)

bekezdésében meghatározott esetekben azonban a próbára bocsátást meg kell szüntetni, és büntetést kell kiszabni.

A Btk. 26. § (1) bekezdése alapján a büntethetőség – a Btk. 26. § (2)-(3) bekezdésben meghatározottak kivételével, illetve az egyes bűncselekmények elévülésének kizárásáról szóló törvény eltérő rendelkezése hiányában – a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább öt év elteltével évül el.

Fentieknek megfelelően a Btk. 66. § (1) bekezdése alapján a próbára bocsátás megszüntetésére és büntetés kiszabására a büntethetőség elévülési idejében, tehát az elévülés kezdő napjától – Btk. 27. § – számított öt évig van lehetőség. Tekintettel azonban arra, hogy a Btk. 28. § (1) bekezdése alapján a jogerős határozathozatal az elévülést félbeszakítja – és a félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik –, valamint a Btk. 28. § (4) bekezdés alapján próbára bocsátás esetén a próbaidő tartama az elévülés határidejébe nem számít be, a próbára bocsátással érintett cselekmény büntethetőségének elévülési ideje a próbaidő – és értelemszerűen annak Btk. 65. § (4) bekezdés szerinti meghosszabbítása esetén a meghosszabbított próbaidő – elteltével kezdődik el.

A Bnytv. 15. § d) pontja alapján a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában nyilván kell tartani többek között annak az adatait, akivel szemben a bíróság próbára bocsátás intézkedést alkalmazott. A 20. § b) pontja alapján a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásába felvett adatokat próbára bocsátás alkalmazása esetén a próbaidő, annak meghosszabbítása esetén a meghosszabbított próbaidő elteltétől számított három évig kell nyilvántartani.

A próbára bocsátás három éves nyilvántartási ideje a bűnügyi nyilvántartásban nem felelt meg az érintett cselekmények öt éves elévülési idejének, ezért a próbára bocsátást a Btk. elévülési rendelkezései ellenére a Btk. 66. § (1) bekezdése alapján csak a Bnytv. 20. § b) pontja szerinti három évig lehetett megszüntetni és egyúttal büntetést kiszabni, mivel a nyilvántartás a fennmaradó két évben már nem tartalmazott adatokat.

A határidők eltérése a Btk. 97. § (2) bekezdésének első mondatával is ellentétes, amely szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. Eszerint a nyilvántartási határidő eltelte után a próbára bocsátás megszüntetésének és egyúttal büntetés kiszabásának már nem lenne helye.

A módosítás a Bnytv. hároméves nyilvántartási határidejét a Btk. elévülési határidejével összhangba hozva kiküszöböli a fenti problémát.

6-7. §

A Központi Bűnjelnyilvántartó Rendszer (a továbbiakban: KBR) adatállományának tartalmát a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V.8.) IM-BM-PM együttes rendelet 10/A. § (3) bekezdése szabályozza. A jogalkotó a KBR bevezetések nem kívánt személyes adatokat a bűnjelnyilvántartás részévé tenni, azonban a jogalkalmazói gyakorlatban intézkedési nehézséget okoz a lefoglalást szenvedő személyére és elérhetőségére vonatkozó ismertek hiánya. A személyes adatok rögzítésére azonban csak adatkezelői felhatalmazás alapján kerülhet sor, amellyel a hatályos szabályozás szerint csak a hatósági bűnjelkezelők rendelkeznek, míg az alkalmazást működtető Nemzeti Adó- és Vámhivatal informatikai szakterülete nem. A módosítások ezt a törvényi felhatalmazást biztosítják a Nemzeti Adó- és Vámhivatal számára.

8-9. §, 15-16. §

A jogalkalmazók részéről jelzett gyakorlati problémák megoldásaként szükségessé vált a Szabs. tv. és a Btk. vonatkozó rendelkezéseinek módosítása. Ennek eredményeképp egy logikusan követhető, komplex és zárt rendszer jönne létre a gyógyszerhamisítással összefüggő és a társadalomra veszélyességet elérő cselekmények büntetendővé tételére.

1. A Szabs. tv.-ben foglalt gyógyszerrendészeti szabálysértés (199/A. §) jelenleg az orvosi rendelvényre kiadható gyógyszernek indokolatlan mennyiségben való „tartását” szankcionálja. A jogalkalmazás során felmerült, hogy az ilyen termékek esetében a „megszerzést” is a tényállás részévé lehetne tenni, mert a gyakorlatban ez is problémákat okozhat. Ugyanakkor a felülvizsgálat egyértelművé tette, hogy a fenti fordulat kiegészítése a „megszerzéssel” könnyen olyan esetekhez vezetne, amikor a nem terápiás mennyiségű gyógyszert fogyasztó személy is szankcionálhatóvá válna. Ez egyértelműen nem célja a jogalkotónak. Az orvosi rendelvényre kiadható gyógyszerekhez indokolatlan mennyiségben való hozzájutás, azok megszerzése az adminisztratív szabályok erősítésével, az ellenőrzések kiterjesztésével és hatékonyabb nyomon követésével könnyebben oldható fel (pl. EESZT, kapcsolódó informatikai rendszerek fejlesztése). A büntetőjogi jellegű szabályozás ez esetben nem vezetne hatékony eredményre és nem is lenne arányos a szabályozással elérni kívánt céllal. Az adminisztratív szabályok erősítésével a megelőzés juthat szerephez, azaz a megszerzés megakadályozása kaphat megfelelő hangsúlyt (ezzel kezelhetővé válnának az olyan esetek, amikor egy személy többször egymás után rövid időn belül, több orvos által felírt ugyanolyan gyógyszert vált ki saját részre történő fogyasztás céljával).

2. A Szabs. tv. 199/A. § (1) bekezdés c) pontjában ismételten megjelenő új elkövetési magatartást az indokolja, hogy a Szabs. tv. korábbi szabályozása szankcionálta azt, aki „engedély nélkül gyógyszert készít vagy forgalmaz”, és e körben valójában korábban sem volt jogalkotói szándék a hatósági fellépés lehetőségének megakadályozására. Emellett a cselekmény társadalomra veszélyességéhez igazodó, határozott igény mutatkozik arra, hogy a forgalmazási jellegű magatartások hatékonyan szankcionálhatóak legyenek, az utóbbi időben ugyanis megsokasodtak

azok az ügyek, amikor egy vagy több személy többször egymás után rövid időn belül, több orvos által felírt ugyanolyan gyógyszer vált ki, majd azokat – akár interneten, akár nyomtatott sajtóban – meghirdetve, jogosulatlanul és a gyógyszer törvény rendelkezéseit sértve továbbértékesít, vagy gyógyszer gyógyszerészként gyógyszerértékesítési kereteken kívül értékesít (ami így az ellátási láncból is kikerül).

A szabályozás kiterjed mind a vényre, mind pedig a vény nélkül kapható gyógyszerre. Gyógyszerész-szakmai szempontból ugyanis nem indokolt az értékesítés (és a hamisítás) tekintetében különbséget tenni a vényköteles és az orvosi rendelvény nélkül is kiadható gyógyszerek között. Az elkövetési magatartás a jogosulatlan forgalomba hozatal, és kereskedés, amelyek bevett, büntetőjogilag is már tisztázott fogalmak. Ennek értelmében forgalomba hozatal akkor valósul meg, ha az elkövető a gyógyszernek minősülő anyagot több, esetleg meg nem határozható számú személy részére – akár ellenérték fejében, akár ingyenesen – juttatja. Az átadástól való elhatárolása az átadó szándéka alapján lehetséges, ami megítélésére alapot adhat pl. a birtokolt gyógyszer mennyisége, továbbá a forgalomba hozatal a vele szükségszerűen együtt járó átadást megelőzően több résztvevőből tevődhet össze. [1/2007. BJE]. A kereskedés tágabb körű, mint a forgalomba hozatala. Magában foglal bármilyen tevékenységet, amely elősegíti a gyógyszer eljuttatását a viszonteladóhoz, illetve a fogyasztóhoz, így pl. tárolását, szállítását, elosztását. Fontos továbbá, hogy az elkövető haszonszerzésre törekedve működik közre a forgalmazásában [BKv. 57.].

Ezzel a szabályozással elkerülhető az eseti jellegű, pénzért történő értékesítések szankcionálása, amelyek az átad/elad fogalom alá esnek. Így az eseti jellegű magatartások nem válnának büntetendővé sem interneten, sem egyéb módon történő átadás/eladás esetén. Nem valósít meg tehát forgalomba hozatalt önmagában a gyógyszer magányszemélyek közötti eseti jellegű átadása, értékesítése, a forgalomba hozatal ugyanis egy rendszeres vagy rendszerességre törekvő magatartást feltételez. A szankcionálni kívánt magatartások jellegükénél fogva csak akkor büntetendők, amikor alapvetően termékek nem eseti jellegű értékesítésére, terjesztésére kerül sor, amelyre figyelemmel ezen elkövetési magatartásban – szemben a tartás elkövetési magatartásával – az érintett gyógyszer mennyisége nem játszik szerepet. Az érintett gyógyszerek mennyiségére a büntetés kiszabása során lehet figyelemmel lenni. A forgalomba hozatallal, kereskedéssel megvalósuló elkövetési magatartások esetében az érintett mennyiség ezért nem tényállási elem, hanem a szankcionálandó magatartás elkövetésével, bizonyíthatóságával összefüggő körülmény.

Fontos kiemelni, hogy a módosítási javaslat értelmében elkülönülnének az ellátási lánc megszakadását követően a jogszerű ellátási láncba visszakerült és a vissza nem került gyógyszerekkel kapcsolatos magatartások. Amennyiben a gyógyszer a jogszerű ellátási láncba visszakerül – és azt ekként a gyógyszer törvény szerinti jogszerű keretek között, tipikusan gyógyszerértékesítési keretben –, abban az esetben a Btk. új 185/A. § (1) bekezdés f) pontja szerinti

magatartás megállapításának lehet helye. E magatartás fokozott társadalomra veszélyességét az adja, hogy az egészségügyi ellátásba vetett bizalmat is rombolja, ha az arra egyébként jogosult helyeken, jogellenes módon értékesítenek, ellenőrizhetetlen eredetű gyógyszert.

Ezzel szemben az ellátási láncba vissza nem került gyógyszerekkel kapcsolatosan megvalósított magatartás értékelésénél jelentősége van a gyógyszer hatóanyag tartalmának. Ugyanis az ellenőrzött anyagokról szóló 78/2022. (XII. 28.) BM rendelet 2. mellékletében a pszichotróp anyagok 3. vagy 4. jegyzékén szereplő pszichotróp anyag (a továbbiakban: P3, P4 listán szereplő anyag) a 2004/757/IB tanácsi kerethatározat értelmében kábítószernek minősül. Az ilyen hatóanyagú gyógyszerek jogosulatlan forgalmazása kiemelt társadalmi veszélyeket hordoz magában, éppen ezért maga a 2004/757/IB tanácsi kerethatározat is kötelezően büntetendő magatartásokat határoz meg azokkal kapcsolatosan. Abban az esetben tehát, ha a gyógyszer P3, P4 listán szereplő anyagot tartalmaz, akkor a magatartás bűncselekmény megállapítására lehet alkalmas. Szabálysértés valósul meg azonban akkor, ha a gyógyszer ilyen hatóanyagot nem tartalmaz.

3. A hamis és meghamisított gyógyszer Btk. indokolásban szereplő büntetőjogi fogalma eltér a Gytv. által használt hamisított gyógyszer fogalmától. A fogalmak tisztázatlansága a gyakorlatban jogalkalmazási nehézségekhez vezetett. A Gytv. által használt hamisított gyógyszer fogalom a gyógyszerszakma, illetve ebből következően az adminisztratív eljárások számára jelenleg megfelelő, annak megtartása ezért indokolt. A Gytv. fogalom – különösen annak nemrég kiegészített jelenlegi formája – ugyanakkor a büntetőjog számára nem értelmezhető. Ez azt jelenti, hogy a Gytv.-ben szereplő hamisított gyógyszer fogalom önálló marad az egészségügyi szakterületre vonatkozóan.

A korábbi jogalkalmazási bizonytalanságok feloldása érdekében ezért a Btk. gyógyszerhamisítás tényállására vonatkozóan az indokolás rögzíti, hogy a hamis és meghamisított gyógyszer fogalma a büntetőjogi értelemben vett fogalmakat fedi le. Ez pedig a jogalkalmazás során kialakult gyakorlatnak megfelelően azt jelenti, hogy a hamis dolog a valódi látszatát kelti, ilyenkor az eredetihez hasonló új példány jön létre, a módszer vagy az eredmény minősége közömbös. Nem feltétel, hogy a hamisítvány tökéletes legyen, csupán csak annyira kell hasonlítania az eredetihez, hogy annak használatával a tévedésbe ejtés lehetősége valószínűnek mutakozzék. A meghamisítás a valódi, már létező dolog megváltoztatását jelenti, ez esetben új példány létrehozatalára nem kerül sor, hanem az elkövető a valóditól eltérő példányt állít elő. A meghamisítás módja irreleváns.

Fentiek szerint a büntetőjogi fogalom eredeti indokolásban szereplő értelmezése továbbra is fennmarad a bűncselekmények kapcsán, ezért is indokolt a 4. pontban szereplő elkövetési magatartás külön nevesítése.

4. A Btk. 185/A. § (1) bekezdés új f) pontjában új elkövetési magatartásként kerül meghatározásra a jogszerű ellátási láncból kikerült gyógyszer forgalomba hozatala vagy az azzal történő kereskedés.

Tekintettel arra, hogy ebben az esetben kereskedelmi jellegű, legalitás látszatát keltő tevékenységről van szó, így itt sem indokolt a cselekményt csak a vényköteles gyógyszerekre szűkíteni.

Továbbá a szabályozás megalkotása során a szabálysértési tényállással kapcsolatos átfedésre is figyelemmel kell lenni, hiszen mindkét tényállás a büntetőjogi fogalomként használt forgalmazói típusú magatartást tartalmazza. E körben a Btk. tényállásának szűkítését kell megoldani, amely során célként határozható meg, hogy a jogszerű ellátási láncból kikerülő, majd oda a jogszerűség látszatát keltő módon visszakerülő esetekre kell a büntetőjogi szabályozást szűkíteni. Kivételt képez ez alól a 2. pontban részletesebben kifejtett azon eset, amikor a gyógyszer a jogszerű ellátási láncba nem kerül vissza, azonban az P3, P4 listán szereplő anyagot tartalmaz. Így összességében:

- A szabálysértési tényállás a P3, P4 listán szereplő anyagot nem tartalmazó gyógyszer jogosulatlan (engedély nélküli) kereskedelmét bünteti; e körben a vevői oldal „felróhatósága” is tettenérhető, hiszen ellátási láncon kívül, tudatosan vásárol ellenőrizetlen forrásból származó gyógyszert.

- Ezzel szemben az új büntetőjogi tényállás először is arra az esetre vonatkozik, amikor a P3, P4 listán szereplő anyagot tartalmazó gyógyszer a jogszerű ellátási láncból kikerül, és azt jogosulatlanul fogalomba hozzák (új (2a) bekezdés). E magatartás büntetőjogi szankcionálásának indoka, hogy a listán szereplő anyagok bár Magyarországon nem, a 2004/757/IB tanácsi kerethatározat értelmében kábítószernek minősülnek, így az azokkal való jogosulatlan kereskedés fokozott társadalomra veszélyességet hordoz magában.

- Az új büntetőjogi tényállás másodsorban arra az esetre vonatkozik, amikor a bizonytalan eredetű gyógyszer a jogszerű ellátási láncból ki, majd oda visszakerülve, a jogszerű ellátási láncba vetett bizalmat rombolja, illetve a jóhiszemű vásárlókat is tévedésbe ejti (az (1) bekezdés új f) pontja). Amennyiben az ilyen magatartást a P3, P4 listán szereplő anyagot tartalmazó gyógyszerre követik el, úgy a már hatályos törvényi rendelkezések alapján az szigorúbban minősül (már hatályos (2) bekezdés).

Ahogy azt a korábbi Btk. indokolása is hangsúlyozza, a gyógyszerek jogszerű forgalmazása zárt kereskedelmi láncban történik, amelynek tagjai a gyógyszergyártók, a gyógyszer-nagykereskedők, a gyógyszertárak, vagy a gyógyszer gyógyszertáron kívüli forgalmazására engedéllyel bíró üzletek. E szereplők mindegyike hatósági engedély alapján, rendszeres hatósági ellenőrzés mellett folytatja működését. Ha ennek a zárt ellátási láncnak a folytonossága megszakad azáltal, hogy az ellátásra vonatkozó szabályok megszegésével a gyógyszer kikerül az ellátási láncból, majd oda bármilyen

úton visszakerülve forgalmazás vagy kereskedés tárgyává válik, az a vásárlók súlyos mértékű megtévesztését jelenti, ami fokozott társadalomra veszélyességet eredményez, ezért a büntetőjogi fellépés indokolt.

A gyógyszerellátási lánc folytonossága biztosítja, hogy a megfelelő alapanyagokból, ellenőrzött és szabályozott módon legyártott gyógyszerek, az előírt minőségüket megőrizve, elegendő mennyiségben eljussanak az alkalmazó egészségügyi és egyéb szolgáltatókhoz és a lakossághoz.

A gyógyszerek csak abban az esetben alkalmasak a kívánt mértékű gyógyító hatás kiváltására, ha a megfelelő gyártási minőségüket teljes körűen igazolt módon megőrizték az ellátási láncban azzal, hogy a szabályozott környezet és az előírt feltételek folyamatosan biztosítottak számukra. A gyógyszer különleges termék abból a szempontból, hogy ha nem igazolt a minőség megfelelése, akkor nem alkalmazható. Nem megfelelő minőségű gyógyszer alkalmazása (vagy a megfelelő gyógyszer hiánya) a kívánt és várt hatás elmaradását jelentheti, amely az emberi élet és egészség veszélyeztetésével járhat.

A gyógyszer minősége és eredete ugyanakkor igazolt marad abban az esetben, ha olyan hibával rendelkezik, amely a gyógyszer biztonságos alkalmazhatóságát nem befolyásolja és az erre vonatkozó vizsgálatot, értékelést arra feljogosított személy (pl. gyógyszergyártó, gyógyszer-nagykereskedő, gyógyszer-tár, gyógyszerhatóság) végezte el, arról döntést hozott. Az ezen kontrollált folyamatokban kezelt kockázatok kívül esnek a büntetőjogi és a szabálysértési jogi eszközökkel pönalizálni kívánt élethelyzeteken.

A gyártási minőség megőrzése mellett az ellátási lánc szereplőinek feladata egyrészt az, hogy megakadályozzák, hogy a megfelelő minőségű gyógyszerek az ellátási láncból eltérítve esetlegesen gyógyszerhiányt okozva az illegális forgalmazásba kerüljenek (ahol a megfelelő minőségük és alkalmazhatóságuk nem biztosított, így alkalmazásuk súlyos egészségügyi kockázattal jár); másrészt biztosítsák azt, hogy ne kerüljenek az ellátási láncba nem igazolt minőségű, eredetű vagy hamisított gyógyszerek.

A gyógyszerellátási lánc összes szereplőjére szigorú szakmai előírások és jogszabályok vonatkoznak, az ellátási láncban részt vevő személy – a hatóanyaggyártóktól kezdődően, a gyógyszergyártókon és gyógyszer-nagykereskedőkön keresztül a lakossági gyógyszerellátókig (gyógyszertárakig, kórházakig) – tevékenységét kizárólag abban az esetben gyakorolhatja, ha rendelkezik engedéllyel vagy nyilvántartásba vétellel az illetékes gyógyszerügyi hatóságtól, amely ellenőrzi a tevékenységét. A lánc szereplői között a minőségbiztosítási felelősségi határok egyértelműen meghatározottak, egymáshoz kapcsolódnak és folytonosak.

Az ellenőrzött ellátási lánc folytonosságának hiánya, megszakadása azt jelenti, hogy nem igazolt az, hogy a gyógyszer minőségének megőrzését minden esetben megfelelő felkészültséggel és engedélyekkel rendelkező személy biztosította, ezáltal magának az érintett gyógyszernek a megfelelő minősége sem igazolt. Ez az igazolt, megfelelő állapot utólagos laboratóriumi vizsgálattal sem pótolható, mert a vizsgálat nem, vagy csak aránytalanul nagy költségekkel lenne elvégezhető.

A gyógyszernek az ellenőrzött, folytonos ellátási lánc által hozzáadott minősége, amellett, hogy biztosítja a lehetőségét az alkalmazhatóságnak, hozzájárul az ellátás biztonságához és egyértelműen erősíti a lakosság gyógyszerekbe mint ellenőrzött, kiváló minőségű termékekbe vetett bizalmát, amely egyértelmű közegészségügyi cél.

Az ellenőrzött ellátási lánc folytonossága akkor igazolt, ha a gyógyszer fizikai kezelésében és a pénzügyi tranzakcióban kizárólag az adott gyógyszerrel kapcsolatos tevékenységre engedéllyel rendelkező személyek vettek részt, az előírt személyi és tárgyi feltételeket teljesítették, és mindezeket a személyek minősített számítógépes rendszerekben tárolt adatokkal, illetve okiratokkal, bizonylatokkal (pl. engedélyek, nyilvántartások, számlák, fuvarlevelek, szerződések stb.) bizonyítani tudják. Az ellátási lánc folytonosságának és megfelelőségének egy adott ügyletre vonatkozó vizsgálata, a gyógyszerek eltérítésének, meghamisításának és az ellátási láncon kívülről érkező, nem megfelelő minőségű gyógyszerek bejutásának a megakadályozása az ellátási lánc szereplőinek jogszabályban előírt állandó kötelezettsége.

Abban az esetben, ha az ellenőrzött ellátási lánc folytonosságának igazolására szolgáló bizonyítékokat meghamisítják, azzal az érintett gyógyszer esetében a gyógyszerhamisítás tényállását valósítják meg.

Lényeges továbbá, hogy a P3, P4 listán szereplő hatóanyagok közül néhány – például a pentobarbital, a diazepam és a midazolam – törzskönyvezett állatgyógyászati készítmények hatóanyaga, aminek megfelelően a Btk. rendelkezéseit indokolt kiterjeszteni az állatgyógyászati készítményekre is.

5. Az új büntetőjogi tényállásra tekintettel szükségessé vált a minősített esetek felülvizsgálata is. A 185/A. § (1) bekezdés új f) pontjának megvalósítása kizárólag az (5) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott személyként képzelhető el. Az új alaptényállás kiüresedésének elkerülése érdekében szükséges – függetlenül attól, hogy azt akár pszichotróp anyag tartalmú gyógyszerre követik el, akár nem – ezt az elkövetési magatartást kiemelni a minősített esetek köréből. A tényállás ebben az

esetben a büntetendővé tétellel kívánja jelezni az ellátási láncban szereplő személyek fokozott felelősségét.

A hatályos szabályozás minősített esetként rendeli büntetni, ha a hamis, meghamisított gyógyszer a felhasználók számára széles körben válik hozzáférhetővé. Az jogszabályban, illetve annak indoklásában azonban nincs egyértelműen meghatározva a „széles körben hozzáférhető” tényleges tartalma. A 186. §-hoz fűzött miniszteri indoklás szerint a 2013. évi CCVIII. törvénnyel kihirdetett az Európa Tanács egészségügyi termékek hamisításáról és hasonló, közegészségügyi veszélyt jelentő bűncselekményekről szóló Egyezményének (a továbbiakban: Medicrime Egyezmény) történő megfelelést biztosítja a rendelkezés. A Medicrime Egyezmény egyes körülmények - így többek között, ha a hamis termék forgalmazása széles körben, például információs rendszereken keresztül történik - súlyosabb büntetéssel fenyegetését írja elő, amennyiben az a tagállami tényállásnak nem eleme. A Btk. fogalomrendszerében a forgalomba hozatal alatt valaminek több, esetleg meg nem határozható számú személynek juttatását kell érteni. Ez alapján a gyógyszerhamisítás forgalomba hozatali magatartása keretében alapesetben is értékelésre kerül az, ha bűncselekményt széles körű terjesztés útján valósítják meg. Az alatt lényegében a forgalomba hozatal fogalmának második fordulatát kell érteni. Az eredeti jogalkotói cél kifejezetten az volt, hogy a Btk-ban ez a minősített eset megteremtse annak a lehetőségét, hogy az információs rendszereken - elsősorban interneten - történő kereskedés büntetendővé váljék. A fentiek értelmében az (5) bekezdésben foglalt minősített eset lényegében kiüresíti azokat a forgalomba hozatallal megvalósított alapeseti magatartásokat, ahol a gyógyszert meg nem határozható számú személynek juttatták. A tervezett módosítás – az eredeti jogalkotói cél megtartása mellett – a fentiekre tekintettel a széleskörű terjesztés elemeinek szétválasztására törekszik, egyértelművé téve azt a többletkörülményt, ami esetében az alapeseti fogalomba hozatalon felül a minősítő körülmény megállapításának is helye van. Ennek értelmében alapesetként minősül pl. az ellátási láncban forgalomba hozott gyógyszer. Azonban a hirdetésekben, illetve az interneten keresztül történő értékesítés már a gyógyszerhamisítás súlyosabban minősülő esetének megállapítására alkalmas.

6. Az egészségügyi termék hamisítása tényállás minősített esetében a „széles körben” fogalom pontosítása igazodik a gyógyszerhamisítás tényállásának módosításához.

10. §

Gyakorlati visszajelzések alapján indokoltá vált a megkeresésre vonatkozó szabályoknak a közlekedési szabálysértéseken túli kiterjesztése a Nemzeti Adó-és Vámhivatal hatáskörébe tartozó, a Szabs. tv. XXIX/A. Fejezetében meghatározott szellemi tulajdon elleni szabálysértésekre is. A módosítás ennek tesz eleget.

11. §, 65-66. §

A jelenlegi szabályozás nem rendezi azt a helyzetet, ha a kegyelmi jogkör gyakorlója a

szabadságvesztés végrehajtását próbaidőre felfüggeszti, de a kiszabott közügyektől eltiltás elengedéséről nem rendelkezik. A Btk. 62. § (2) bekezdése és a Bv. tv. 304. § (1) bekezdése értelmében a szabadságvesztés foganatba vételéig terjedő idő és a feltételes szabadságon töltött idő, kivéve, ha azt utóbb megszünteti a bíróság, a közügyektől eltiltás tartamába beszámít. Ezen logika mentén kerül kimondásra, hogy a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje is beszámít közügyektől eltiltás tartamába azzal a megkötéssel, hogy ez nem érvényesül, ha a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását rendelik el.

13-14. §, 78. §

A Javaslát a meglevő eljárásjogi és anyagi jogi intézményrendszeren belül, a párfogó felügyelet, valamint a bűnügyi felügyelet magatartási szabályainak kiegészítésével külön nevesített magatartási szabályként teszi lehetővé az internettel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozását. Az új intézményekkel kapcsolatban a normaszöveg megfogalmazása is utal arra, hogy az internethasználattól való teljes eltiltás helyett csak a használat részbeni és az elkövetett vagy a megalapozott gyanú tárgyát képező cselekménnyel összefüggésbe hozható korlátozása jöhet szóba.

Javaslát a párfogó felügyelet külön magatartási szabályai között csak általános megfogalmazást, az internet elérésével végzett bármilyen tevékenység korlátozását tartalmazza, ez ugyanakkor nem csak meghatározott honlapok, internet alapú alkalmazások használatának tilalmát jelentheti, hanem a későbbiekben kifejtettek szerint más, az ellenőrzést lehetővé tevő korlátozást is. Miután a világháló bárholonnan, bármilyen eszközzel elérhető, az interneteléréssel kapcsolatos tilalmak betartásának az ellenőrzése kulcsfontosságú, ehhez különös magatartási szabályokra is szükség lehet. A Btk. 71. § (7) bekezdésébe bevezetni kívánt fakultatív magatartási szabályokkal a szabályozás célja, hogy az érintett ellenőrizhető magatartási szabályoknak legyen alávetve, bizonyos mértékig maga is vegyen részt az ellenőrzésben, valamint a szabályszegés miatti lelepleződés veszélye is reális legyen számára. A magatartási szabályok ellenőrzésre is alkalmas meghatározása ezért az intézmény működőképességének a záloga. Az ellenőrzést segítő magatartási szabály lehet például, ha az érintett csak egy vagy több, de konkrétan meghatározott eszközén keresztül érheti el az internetet, és az azon végzett tevékenységét dokumentáltan - például az előzményeket rögzítő szoftverrel - igazolnia kell, vagy pedig készen kell állnia, hogy a bejelentés nélkül jelentkező párfogó video hívását bármikor fogadja, és igazolja, hogy nem végez tiltott tevékenységet.

A Javaslát az eljárásjogi szabályozásban egy utaló szabályt helyez el, amely nevesített felhatalmazást jelent a párfogó felügyelet magatartási szabályai közül a kényszerintézkedés jellegéhez igazodó szabályok alkalmazására. Ezzel a javaslat egyértelmű kívánja tenni a párfogó felügyelet magatartási szabályai és a bűnügyi felügyelet keretében elrendelhető magatartási szabályok közötti párhuzamot, azzal, hogy továbbra sem zárható ki sajátos, kizárólag az egyik vagy a másik jogintézményhez igazodó magatartási szabály előírása sem. A szabályozás elősegíti a magatartási szabályok egységes módszereinek, végrehajtási szabályainak kidolgozását,

összehangolását.

17. §

A hatályos rendelkezések értelmében a védő és a jogi képviselő hivatalos minőségben kapcsolattartó, ebből következően a velük való kapcsolattartás nem számítható be az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott kapcsolattartásaként, ugyanakkor a képviseletet nem jogi képviselőként ellátó személyek esetében ez nincs rendezve, pedig a gyakorlatban előfordul, hogy a képviselő az elítélt, illetve egyéb jogcímen fogvatartott hozzátartozója és ezen a jogcímen is kapcsolattartó. A Javaslat rendezni kívánja ezt a helyzetet. Az új rendelkezés rögzíti, hogy heti húsz perc időtartamban a képviselővel történő telefonbeszélgetés nem számítható be az egyes kategóriákhoz igazodó kapcsolattartásként. A képviselő továbbá havonta egy alkalommal, egy órában élhet a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás és úgyszintén havonta egy alkalommal, egy órában a látogatás jogával, amely jogosultság a képviseletet ellátó személyt kizárólag ezen a jogcímen eljárva illeti meg, és szintén nem számítható be kapcsolattartásként.

18. §, 37. §

A biztonsági zárkába, illetve részlegre helyezés a szabadságvesztés esetén alkalmazható biztonsági intézkedések legszigorúbb formája, amely a Javaslatnál megszüntetésre kerül, mivel az elmúlt időszakban a gyakorlatban nem került alkalmazásra. Ugyanakkor kialakításra kerül a fogvatartás biztonságára különös veszélyt jelentő elítéltek részlege, és az ott elhelyezett V. kategóriába sorolt elítélteket egy intenzív, az elítélt fogvatartási kockázatát csökkentő programba kell bevonni, aszerint, hogy ez a kockázat a végrehajtás rendjével való szembehelyezkedésből vagy esetlegesen a személyi állomány, fogvatartott társak testi épsége vagy a bv. intézet tulajdona elleni cselekményekből ered. A részleg végrehajtási rendje az V. kategória besorolásra vonatkozó szabályokhoz igazodik azzal, hogy egyedi biztonsági előírás a részlegre helyezett elítéltekre vonatkozóan együttesen is meghatározható.

A Javaslat a biztonsági zárkába, illetve részlegre helyezés helyett azonos indokok alapján kiterjeszti az iratok megismerésének a korlátját a fogvatartás biztonságára különös veszélyt jelentő elítéltek részlegére helyezéssel kapcsolatos olyan iratra, amelynek ismertté válása valamely más személy jogait vagy érdekeit sértené, pl. a panasztevő, az informátor kiléte. Ezzel egyidejűleg módosul az is, hogy a kockázatelemzés mely irataira nem terjed ki a megismerés joga. Kivezetésre kerül a záró kockázatértékelés jelentés, ugyanakkor a Befogadási és Fogvatartási Bizottság jogosult lesz az elítélt újbóli kockázatelemzési vizsgálatának a kezdeményezésére, pl. a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó előterjesztés megalapozása érdekében. A kockázatértékelési összefoglaló jelentés megnevezése kockázatértékelés jelentésre változik, továbbá a megismerésből kizárt iratok köre kiegészül a kockázatelemzés irataival, tekintve, hogy ezek jellemzően szakterületi véleményt és elemzést tartalmaznak.

19. §

A Bv. tv. 30. § (4) bekezdése szerint, ha a köztársasági elnök a büntetés végrehajtását kegyelemből próbaidőre felfüggeszti, a próbaidő és a mentesítés hatályának beálltához szükséges időtartam a kegyelmi elhatározás keltének napján kezdődik. Ez a szabály kedvező az elítélre nézve, mivel nem az igazságügyi miniszter ellenjegyzésétől – amely a kegyelmi határozat érvényességének alaki feltétele – számítja a próbaidő, illetve a mentesítéshez szükséges idő kezdőnapját, hanem a kegyelmi elhatározás napjára visszamenőleg határozza meg. Ugyanakkor abban az esetben, ha a szabadságvesztés végrehajtása a kegyelmi eljárás lefolytatásáig nem került félbeszakításra, a felfüggesztés próbaideje a szabadítás napját követő nappal kezdődhet, mivel addig az időpontig az elítélt még a szabadságvesztést tölti. A módosítás ennek pontosítását végzi el.

20. §

A módosítás révén lehetővé válik, hogy az igazságügyért felelős miniszter mindazon intézkedéseket megtehesse a kegyelmi előterjesztés alapos előkészítése érdekében, amelyre az elsőfokon eljáró bíróság jogosult (környezettanulmány elkészítését rendelheti el, értékelő véleményt szerezhet be vagy rendőri jelentést kérhet be), mert például azt az elsőfokon eljáró bíróság nem tartotta szükségesnek, vagy az iratok felterjesztéséig hosszabb idő telt el, illetve újabb körülmény felmerülése miatt az indokolt.

21-22. §

A Javaslattal a kategóriaváltással összefüggésben négy esetkörben biztosítja a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásának lehetőségét. Egyrészt, ha a bv. szerv a kezdeti kategória besorolásánál a Bv. tv. által az adott végrehajtási fokozathoz kapcsolt két kategóriánál eggyel szigorúbb kategóriát állapít meg, másrészt a kockázatelemzés alapján történő kategória visszasorolás és a bv. intézet parancsnoka általi azonnali kategória visszasorolása esetére.

A Javaslattal garanciális elemként lehetővé teszi, hogy – többek között – a kategória előresorolás esedékességekor az elítélt, az adott időszak tekintetében a kreditszámítás vizsgálatát kérheti, amelyről a BFB határozatot hoz és ennek keretében kreditpontot írhat jóvá vagy akár a kreditpont levonást törölheti és szükség szerint a kategória-előre- vagy visszasorolásáról dönthet. Az elítélt, illetve a Bv. tv. 24. § (1) bekezdésében felsoroltak a BFB kérelmet elutasító vagy annak csak részben helyt adó határozatával szemben bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthatnak be. A büntetés-végrehajtási bíróság a határozatot az elítélt javára megváltoztathatja, így pl. kreditpontot írhat jóvá vagy akár a kreditpont levonást törölheti és szükség szerint az elítélt kategória-előresorolásáról dönthet, vagy döntését a Bv. tv. 72. § (1) bekezdés más pontjára alapozza.

A Javaslattal a szigorúbb kezdeti kategória besorolás és a kockázatelemzés alapján történő kategória-visszasorolás esetén tizenöt napos, míg a kreditpont számítás vizsgálatáról hozott határozattal szembeni bírósági felülvizsgálati kérelem elbírálására, tekintve, hogy nagyobb terjedelmű iratanyagot kell megvizsgálni, harminc napos, azonnali kategória-visszasorolás esetére – tekintettel annak azonnal beálló jogkorlátozó jellegére – öt napos határidőt állapít meg.

A kockázatelemzési vizsgálatot nagyobb részt a Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet (a továbbiakban: KKMI) és annak az agglomerációs központokhoz rendelt szervezeti egységei fogják elvégezni és hozhatnak bírósági felülvizsgálati kérelemmel megtámadható határozatot a szigorúbb kezdeti besorolásról. Tekintettel arra, hogy a bírósági felülvizsgálati eljárás lefolytatására az illetékességet főszabályként a megtámadott határozatot hozó végrehajtásért felelős szerv székhelye határozza meg, ez a kezdeti szigorúbb kategória-besorolás esetén aránytalan ügyelosztást eredményezne, mivel a KKMI a BVOP szervezetébe tartozik. Ezért indokolt az ügyteher megosztása a főváros és az agglomerációs központok székhelye szerint illetékes törvényszékek mellett működő büntetés-végrehajtási bírúk között.

Az általános szabályok (Bv. tv. 24. §) értelmében valamennyi újonnan bevezetett felülvizsgálati ügykörben iratok alapján hozható meg a döntés.

A Javaslát a büntetés-végrehajtási bírói eljárás alcím címét is megváltoztatja a tartalomnak megfelelően.

23. §

A módosítás eredményeként a jövőben a büntetés-végrehajtási bíró a magánelzárás fenytés bírósági felülvizsgálata során az ehhez kapcsolódó kreditpont elvonás mértékét is vizsgálja. A Javaslát szerint ugyanis a fegyelmi fenytéshez meghatározott mértékű kreditpont levonás kapcsolódik - a részletszabályok rendeleti szinten kerülnek megállapításra -, a bírósági felülvizgálat keretében a büntetés-végrehajtási bíró tehát azt is vizsgálja, hogy a kreditpont levonás arányban áll-e az elkövetett fegyelemsértés súlyával, és ha a kérelem e tekintetben alapos, a határozatot az elítélt javára megváltoztathatja, vagy döntését a Bv. tv. 72. § (1) bekezdés más pontjára alapozza.

24. §

A Javaslát a szabadságvesztésre ítélték új besorolási rendszerével összefüggésben értelmező rendelkezésben határozza meg a kategória és a kreditrendszer fogalmát. A befogadó környezet kiegészítésre kerül a reintegrációs eltávozás alatt az elítélt által az eltávozás idejére megjelölt tartózkodási hellyel.

25. §

Figyelemmel arra, hogy az elítéltek egy nagyobb részénél a KKMI és agglomerációs szervezeti egységei fogják elvégezni a kockázati értékelést és döntenek a kezdeti kategória besorolásról, szükséges a szabadságvesztés megkezdésére történő felhívásra vonatkozó rendelkezések módosítása, továbbá a Javaslát a fogva lévő elítéltek esetében az átszállítás iránti intézkedési kötelezettséget ír elő. Ezekben az esetekben a BVOP az elítélt 92. § (1) bekezdése szerinti vizsgálatát követően, a kategória besorolásról hozott határozat, valamint a sajátos kezelési igényű részlegre helyezésre vonatkozó javaslata alapján jelöli majd ki azt a bv. intézetet, amely a szabadságvesztést végrehajtja.

26. §

A Javaslat szerint abban az esetben utalja a KKMI feladatkörébe a kockázatelemzési vizsgálat lefolytatását, ha az elítéltet a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) XIX. Fejezetébe tartozó bűncselekmény vagy a Btk. 160. § (2) bekezdése szerint minősülő emberölés tettesként történő elkövetése miatt ítélték szabadságvesztésre, vagy ha tizenöt évi vagy azt meghaladó tartamú szabadságvesztésre ítélték. A KKMI működteti továbbá a 132. § szerinti szexuális bűnelkövetők visszaesési valószínűségét csökkentő intenzív kezelési programját. Ezen esetkörön kívül a KKMI agglomerációs szervezeti egysége végzi az elítélt kockázatelemzési vizsgálatát, ha a szabadságvesztés, több szabadságvesztés esetén azok együttes tartama, illetve beszámítás esetén a még végrehajtásra váró tartama az öt évet meghaladja. Egyéb esetben a BFB végzi – a KKMI által kiadott módszertan alapján – az elítélt kockázatelemzési vizsgálatát, és dönt az elítélt adott végrehajtási fokozathoz tartozó kezdeti kategória-besorolásáról, valamint az elítélt sajátos kezelési igényű részlegre helyezéséről. A kategória besorolásról határozattal kell dönten.

A KKMI végzi az elítélt kockázatelemzési vizsgálatát azokban az esetekben is, ha az újabb vagy összbüntetésként megállapított szabadságvesztést kell fogamatba venni és a Bv. tv.-nek a Javaslattal újonnan megállapítandó 92. § (3) bekezdés a) pontja szerinti feltételek fennállnak.

Abban az esetben, ha az újabb vagy összbüntetésként megállapított szabadságvesztés kockázatelemzési vizsgálata a KKMI hatáskörébe tartozik, vagy folyamatos végrehajtás esetén olyan újabb szabadságvesztésről érkezik értesítő, amelynek a tartama az öt évet meghaladja, és a BFB a kockázatelemzés lefolytatását kezdeményezi a KKMI agglomerációs szervezeti egységénél, e szervek a lefolytatott újabb kockázatelemzési vizsgálat alapján jogosultak lesznek az elítéltet az aktuális kategória-besorolásához képest eggyel szigorúbb kategóriába, illetve az I. kategóriába sorolt elítéltet a III. kategóriába visszatorolni. A Javaslat ezzel egyező megoldást ad a rendkívüli perorvoslat eredményeként a bűncselekmény minősítésének vagy a kiszabott büntetés tartamának megváltozása esetére.

Figyelemmel arra, hogy a KKMI és agglomerációs szervezeti egységei fogják elvégezni az elítéltek kockázatelemző vizsgálatát, amely harminc, de legfeljebb hatvan napig tarthat, és az elhelyezés során a szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket is alkalmazni kell, például befogadás, ezért szükséges erre értelmező rendelkezés. A Javaslat a kategória-besorolásról hozott határozattal szemben benyújtott panasz elbírálására a Bv. tv. 142. § (3) bekezdéséhez képest, a besorolás speciális módszertanára figyelemmel, eltérő szabályokat állapít meg. A befogadás alatt a végrehajtás rendjére fogház- és börtönfokozat esetén a III. kategória, fegyházfokozat esetén a IV. kategória szabályai vonatkoznak.

27-28. §

A BFB feladatköre érdemben nem változik, lényegét tekintve az eddigi rezsimbe sorolással kapcsolatos feladatait a kategória-besorolással, illetve kategóriaváltással kapcsolatos feladatok váltják fel. Miként a hatályos szabályozásban - kiemelkedő tárgyi súlyú fegyelemsértés esetén - az

azonnali, legfeljebb két kategóriát érintő kategória visszatorolásra a bv. intézet parancsnoka kap jogosultságot. A Javaslat meghatározza azt is, mi tekintendő kiemelkedően súlyos fegyelemsértésnek, amely lényegében a rezsimátsorolás hatályos halaszthatatlan eseteit öleli fel, de pontosabb meghatározással, így az inkább csak a távoli veszély lehetőségét magában hordozó megfogalmazások kikerülnek. Lényeges eleme a jogintézménynek, hogy erre akkor kerülhet sor, ha a fegyelmi eljárás lefolytatását elrendelik, további garanciális elem, hogy abban az esetben, ha az elítélt fegyelmi felelősségét nem állapítják meg, vagy a cselekmény súlya nem indokolta magánelzárás fenyítés kiszabását, akkor az elítéltet vissza kell helyezni a korábbi kategória-besorolásba.

Az előbbiekben már kifejtésre került, hogy abban az esetben, ha az elítélt KKMI-ben vagy agglomerációs szervezeti egységénél történő vizsgálatára nem került sor, a kockázatelemzést a végrehajtásra kijelölt bv. intézet folytatja le és a kategória besorolásról a BFB határoz. A BFB a kezdeti kategória besorolás előtt az elítéltet meghallgatja, azonban a kreditpontok megadásáról való döntés, a kreditpontok összesítése és ezek alapján a kategória-besorolás megváltoztatása olyan tevékenységek, amelyek nem igénylik az elítélt meghallgatását.

A Javaslat arra az esetre, ha több szabadságvesztés folyamatos végrehajtása során az újabb vagy összbüntetésként megállapított szabadságvesztést kell végrehajtani a BFB hatáskörében hagyja a kockázatelemzési vizsgálat lefolytatását és a kategória besorolásról hozandó döntést, kivéve azt az esetet, ha a KKMI feladatkörébe tartozik a kockázatelemzési vizsgálat lefolytatása. A Javaslat továbbá meghatároz olyan esetköröket, amikor az elítélt speciális helyzetére figyelemmel szükségtelen a KKMI vagy agglomerációs szervezeti egysége általi vizsgálata, így pl. anyagyermek körleten való elhelyezés esetén, és ez esetben is a BFB feladatkörébe kerül a kockázatelemzési vizsgálat lefolytatása és a kategória besorolásról való döntés.

A BFB jogosult lesz az elítélt KKMI vagy agglomerációs szervezeti egysége általi újbóli kockázatelemzési vizsgálatának a kezdeményezésére, például ha ezt a reintegrációs őrizetre vagy feltételes szabadságra bocsátásához készítendő előterjesztés.

29-31. §

A Javaslat egy új, átláthatóbb fogvatartotti besorolási rendszert alakít ki a mostani rezsimrendszer helyett, amely mögött hatékonyabban érvényesülni tud a progresszivitás elve. Az új besorolási rendszerben a jelenlegi kilenc rezsim helyett egy egyszerűbb, ötfokozatú kategóriarendszer lesz az alapja a szabadságvesztés végrehajtási rendjének. Az elítéltek biztonsági és fogvatartási kockázatára is reagáló kategóriarendszer lehetővé teszi a büntetés-végrehajtási szervezet személyi állományának hatékony, a fogvatartás biztonságának fenntartásához rugalmasan igazodó beosztását, és segíti a bv. intézeti férőhelyek optimalizált kihasználását. A cél egy komplex, az elkövetett bűncselekményt, az elítéltek társadalmi veszélyességét, együttműködési készségét a jelenlegi struktúránál erőteljesebben tükröző, a büntetési célokat hatékonyan érvényre juttató, a büntetés-végrehajtás

kontrollmechanizmusait és a motivációs eszköztárát fejlesztő struktúra létrehozása.

A Bv. tv. a büntetési célok érvényesítése tekintetében a következőket fogalmazza meg:

„1. § (2) A büntetések és az intézkedések végrehajtásának rendjét úgy kell kialakítani, hogy az

a) a büntetésben és az intézkedésben megnyilvánuló joghátrányon, illetve a megelőzést szolgáló rendelkezések érvényesítésén túl elősegítse az elítélt társadalmi beilleszkedését és a jogkövető magatartás kialakulását, [...]”

Az egyéniesítés és a progresszivitás akkor értelmezhető, ha az elítéltek csoportosítása – elhelyezési szempontból – a közös szükségletek mentén valósul meg. A végrehajtási fokozatok azért is korlátozzák jelentős mértékben a progresszivitás alkalmazását, mert bármilyen büntetés-végrehajtási szakmai csoportosítás, besorolás, illetve az azok közötti mozgás csak az adott fokozaton belül értelmezhető. A jövőben a végrehajtási fokozatok garanciális elemként az elítéltek kezdeti kategória besorolásának kereteit határozzák meg, de e keretrendszeren belül a büntetés-végrehajtási szervezet tudja érvényesíteni a szakmai alapokon nyugvó, elsősorban az elítéltek magatartására, együttműködési készségére, reintegrációs hajlandóságára, a visszaesési és fogvatartási kockázatára, valamint az elkövetett bűncselekmény súlyára és az elítélt kriminológiai jellemzőire alapozó besorolási és elkülönítési szempontrendszerét.

A büntetés-végrehajtási szakmai alapon kialakítandó kategóriarendszer az elítélt magatartására, motivációjára, sikeres reintegrációjára helyezi a hangsúlyt és a kategóriák közötti váltás az elítélt életrendje megváltozásának lehetőségét teremti meg. Értelemszerűen a kategóriák között mind előresorolásra, mind visszatorolásra sor kerülhet. Lényegét tekintve a kategóriák főbb tartalmi elemei határozzák meg a szabadságvesztés végrehajtási rendjét. A büntetés-végrehajtási szakmai kontroll eszközei a tér és az idő strukturálása, a személyes tér feletti ellenőrzés, a társaság, a kapcsolati rendszer stb. szabályozása.

Az egyes kategóriákban eltérő lesz az elítélt elkülönítése a külvilágtól, őrzése, felügyelete és ellenőrzése, bv. intézetben belüli mozgása, zárkán vagy lakóhelyiségben való elhelyezhetősége, életrendje, szabadlevegőn tartózkodásának helyszíne és rendje, a kapcsolattartási formák gyakorisága és mértéke, a személyes szükségleteire fordítható összeg, az igénybe vehető többletszolgáltatások és a magánál tartható tárgyak köre, külső helyszínen történő munkáltatásának lehetősége, oktatásban, képzésben, sport vagy kulturális eseményen, illetve vallási szertartáson való részvételének módja, szabadidejének strukturálása, a közösségi eszközök igénybevételének lehetősége, valamint a reintegrációs programokban való részvétele. A hatályos szabályozásnak megfelelően az egyes kategóriák főbb tartalmi elemeit a törvény határozza meg (lásd Bv. tv. 100-102. §-t).

A kockázatelemzési vizsgálat szakmai hátterét a Kockázatelemzési és Kezelési rendszer adja, amelyet az elmúlt évek szakmai és szoftveres fejlesztései alkalmassá tesznek arra, hogy a kategória besorolások alapját képezzék. A Javaslat meghatározza a besorolási szempontrendszer elemeit is. Az első besorolás határozza meg az elítélt elhelyezését és az életkörülményeket meghatározó

kezdeti kategóriát, az ítéletben meghatározottak figyelembevételével.

A Javaslat egyes esetekben nem követeli meg kockázatelemzési vizsgálat lefolytatását, pl. ha az elítélttel szemben újabb szabadságvesztésről érkezik értesítés, de az elítélt a szabadságvesztéseket folyamatosan tölti, így a bv. intézet a kockázatokot már felmérte. Ez alól kivételt képez az az esetkör, amikor az újabb szabadságvesztés vagy összbüntetésként megállapított szabadságvesztés a KKMI feladatkörébe tartozik, amikor is a kockázatelemzés érdekében a BFB-nek kötelező intézkednie, továbbá az az eset, ha az újabb szabadságvesztés tartama az öt évet meghaladja és a BFB a KKMI agglomerációs szervezeti egységénél kezdeményezi a kockázatelemzési vizsgálat lefolytatását [lásd az új 97/A. § (4) bekezdését]. Ezekben az esetekben a kockázatelemzés alapján az elítélt kategória-visszasorolására is sor kerülhet. Viszont abban az esetben, ha a végrehajtási sorrend megtartása érdekében az aktuális szabadságvesztés végrehajtását meg kell szakítani [lásd a 14. § (3) bekezdést], az újonnan foganatba vett szabadságvesztés tekintetében a kockázatelemzési vizsgálatot le kell folytatni, és a kezdeti kategória-besorolásról dönteni szükséges, mivel a szigorúbb végrehajtási fokozat, vagy a feltételesebből történő kizárás már olyan újabb kockázatot jelenthet, amit mindenképpen vizsgálni szükséges.

A végrehajtási fokozatok a jövőben a kezdeti besorolás meghatározásában kapnak döntő szerepet, ezt a Javaslat korlátok megvonásával oldja meg, vagyis meghatározza azt, hogy az adott végrehajtási fokozat esetén milyen kategóriába sorolható az elítélt. Fogházfokozat esetén II-III., börtönfokozat esetén III-IV., fegyházfokozat esetén IV-V. kategóriába, fiatalok esetén a Javaslat az életkori sajátosságokat figyelembe véve kedvezőbb szabályokat alakít ki az általános szabályokhoz képest (lásd a 292. §-nál).

A bv. szerv eltérhet a törvényben meghatározott kezdeti kategória besorolástól, de ez esetben a határozattal szemben bírósági felülvizsgálati kérelem nyújtható be. Kiemelést érdemel, hogy a BFB az elítélt kezdeti szigorúbb kategória-besorolásáról a KKMI jóváhagyásával dönthet.

A végrehajtási fokozatokban megnyilvánuló tett-arányosság elve jelenik meg abban a korlátban, miszerint a fegyházfokozatú elítélt nem kerülhet I. kategóriába (legkedvezőbb), és hogy a fogházfokozatú elítélt súlyos fegyelemsértés miatti azonnali visszasorolás kivételével nem sorolható be az V. kategóriába (legszigorúbb). A tényleges életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéltet V. kategóriába kell sorolni.

Az elítéltek magatartásának, együttműködési készségének, reintegrációs tevékenységben való aktivitásának mérésére, értékelésére kerül bevezetésre a kreditrendszer, amelynek célja, hogy az elítéltek egyes kategóriák közötti váltásához egy objektív alapokon nyugvó, kiszámítható és átlátható keretet adjon. A kezdeti besorolást követően az elítélt kreditpontokat gyűjthet és ez alapján kedvezőbb kategóriába kerülhet, vagy pontvesztés esetén a kategóriában visszasorolására kerülhet sor. Az elérhető kreditpontok száma a szabadságvesztés tartamához igazodik. Több szabadságvesztés folyamatos végrehajtása esetén a kreditpontok számát és a kategória-váltás ütemezését a büntetések együttes tartamára kell kiszámolni azzal, hogy az egy végrehajtási

fokozatba tartozó büntetések esetében lehetőséget kell biztosítani arra, hogy az elítélt az adott végrehajtási fokozathoz kapcsolódó legenyhébb kategóriát elérhesse. Mindezek mellett meg kell tartani a Bv. tv. 97. § (5) bekezdésében meghatározott kikötést, miszerint fogházfokozatú elítélt, az ott meghatározott kivételekkel nem kerülhet az V. kategóriába, a fegyházfokozatú elítélt pedig az I. kategóriába. Ha újabb szabadságvesztésről érkezik értesítőlap, akkor a megszerezhető kreditpontokat újra kell számolni és a kategóriaváltás lehetséges időpontjait arányosan kell megnövelni, Értelemszerűen a szabadságvesztés tartamának csökkenése esetén, pl. feltételes szabadságra bocsátás engedélyezése esetén is újra kell számolni a kreditpontokat és arányosan csökkenteni kell a kategóriaváltás lehetséges időpontjait. Az arányosítás szabályait a végrehajtási rendelet határozza meg.

Ez a motivációs rendszer erősíti az elítéltek felelősségvállalását, érdekeltté teszi a végrehajtás rendjének megtartásában és a reintegrációs terv megvalósításában, mindez pedig azzal, hogy a jogkövető magtartás pozitív elismerést nyer, az egyéni büntetési célok megvalósulását segíti.

A kategóriák kiváltják a jelenlegi fokozatok és az annak alárendelt rezsimrendszer, valamint a biztonsági kockázati besorolások tartalmi elemeit. Ennek okán a kategóriákhoz rendelt végrehajtási rezsimok a korábbiaknál szélesebb körben határozzák meg az életrendet. Ugyanakkor az elítéltek aktuális élethelyzetéből adódóan szükséges lehet sajátos intézkedések - egyedi biztonsági utasítás - meghatározása a fogvatartás biztonságának megőrzéséhez. Ezért a Javaslat a dinamikus biztonság elvének megfelelően az egyes kategóriaszabályokon felül lehetőséget ad egyedi biztonsági előírások alkalmazására.

Végezetül a kategóriarendszer bevezetésével változnak az elkülönítési szabályok is, vagyis az elítéltek csoportosítása a valódi szükségletek mentén kerül kialakításra, az adott bv. intézet adottságainak megfelelően. Az együttes elhelyezésnek a jövőben is lesznek korlátai, vagyis az I. és a II. kategóriába, a III. és a IV. kategóriába, illetve a IV. és az V. kategóriába sorolt elítélteket elkülönítetten kell elhelyezni.

A sajátos kezelési igényű elítéltek részlegei többségükben megmaradnak, megszüntetésre kerül az alacsony biztonsági kockázatú elítéltek részlege, tekintve, hogy ezt az I. és a II. kategória lefedi.

32. §

A Javaslat a jövőben az átmeneti részlegre helyezést a IV. kategóriába sorolt elítéltek esetében teszi lehetővé a szabadulásra felkészítés sikere érdekében.

33-36. §, 38-40. §

A Javaslat a sajátos kezelési igényű részlegekre is állapít meg speciális kategória-szabályokat, meghatározva, hogy a végrehajtás rendjét mely kategória-besorolás szabályai határozzák meg, azonban főszabályként az is rögzítésre kerül, hogy ha az elítélt kategória-besorolása ennél kedvezőbb a kapcsolattartásra vonatkozó gyakoriság és mérték aszerint illeti meg. Egyes

részlegeken azonban, azok speciális jellegére figyelemmel a bv. intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formák gyakorlása kizárásra kerül.

A Javaslat az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt részlegére helyezés lehetőségét a IV. és V. kategóriába soroltak esetén kizárja, mivel ez utóbbi esetben feltételezhető, hogy a visszaesési és fogvatartási kockázatértékelése alapján ezen elítélti kör veszélyeztetné a részleg sikeres működtetését, esetlegesen bomlasztóan hatna a többi fogvatartott viselkedésére és a reintegrációs tevékenységbe történő bevonására.

41. §

Főszabályként az elítélt bármely elhelyezés – legyen az általános, vagy speciális részleg –szerezhet kreditpontokat a végrehajtás során. Az IMEI-ben elhelyezett fogvatartott állapotánál fogva nem képes olyan magatartás tanúsításra vagy tevékenység folytatására, amely értékelhető lehetne, ugyanakkor a Javaslat arra az esetre, ha a bv. intézetbe visszahelyezésre kerülne, méltányosságból az IMEI-ben töltött időtartamra a törvény erejénél fogva jóváírja a kreditpontokat.

42. §, 46. §

Technikai jellegű módosítások, a rezsimszabályok helyett az egyes kategóriákra vonatkozó szabály kerül átvezetésre.

43. §

A Javaslat az anya-gyermek részlegesen elhelyezett elítéltek esetében arra az időszakra, amíg gyermeküket gondozzák, előírja a kreditpont jóváírását, hiszen a gyermek gondozása kiemelten fontos és az elítélt reintegrációját szolgálja.

44-45. §

A Javaslat havi százötvenezer forintban határozza meg a célzott pénzként a kapcsolattartó által befizethető pénzüsszeg mértékét, amelyet elkülönítetten kell kezelni az elítélt letéti számláján. Az ezt meghaladóan befizetett pénzüsszeg az elítélt szabad felhasználású letéti számlájára kerül, amelyre annak 50 %-áig végrehajtás foganatosítható.

A hatályos rendelkezések nem teszik lehetővé, hogy az elítélt a meghatározott célból a kapcsolattartó által befizetett pénzüsszegből a bv. intézet az elítélt tartozása fejében levonást eszközöljön. A Javaslat erre az elítélt írásbeli bejegyző nyilatkozata esetén, kapcsolattartás céljára történő befizetés esetén a kapcsolattartó hozzájárulásával, lehetőséget teremt. Az elítélt írásbeli nyilatkozata alapján, ha ez egyéb követelések, kiemelten a sértett kárigényének vagy polgári jogi igényének kielégítését nem veszélyezteti, az elítélt tartozásának erejéig a bv. intézet az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kiutalt kártalanítás összegéből is levonhatja az elítélt által megtérítendő költségeket és a többlétszolgáltatások díját. valamint az egészségügyi ellátás körében felmerülő díjat vagy költséget.

Törvényi szinten kerül kimondásra, hogy ha az elítélt a szabadításkor a jegyzék vagy elismervény ellenében visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett személyes felszerelési tárgy hiánya vagy károsodása miatti kártérítési felelősségét elismeri, a bv. intézet az ebből eredő, határozattal megállapított kár összegét az elítélt letéti számláján lévő pénzüsszegeből – ide nem értve a szabadulás idejére tartalékolt összeget – levonhatja. A büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak letétjének kezeléséről és a birtokukban lévő külföldi fizetőeszközzel kapcsolatos eljárásról szóló 15/2014. (XII. 17.) IM rendelet 15. § (5) bekezdése erre az elítélt hozzájárulásával ad lehetőséget, ami szükségtelen, mivel a bv. intézet a kárigényből eredő követelését a jogorvoslatra tekintet nélkül közvetlenül levonhatja [144. § (3) bekezdés]. Tekintve azonban, hogy szabadulásról van szó, a Javaslat feltétként írja elő, hogy a kárért való felelősségét az elítélt elismerje.

47. §, 68. §

A hatályos rendelkezések nem kezelik azt a helyzetet, ha a bv. intézet egészségügyi ellátásra szolgáló kórtermében vagy a betegszobán, ideértve a BVEK-et, az utógondozó részleget, illetve az IMEI-ben merül fel az elítélt, illetve egyéb jogcímen fogvatartott veszélyeztető magatartása, önkárosítása okán elektronikus megfigyelési eszköz útján történő figyelemmel kísérésének szükségessége. A Javaslat erre dolgoz ki megoldást, a kórteremben együtt tartózkodók jogainak figyelembe vételével. Kényszergyógykezeltek – és az utaló szabályra figyelemmel az előzetesen kényszergyógykezeltek – esetében a Javaslat kötelezővé teszi a betegmegfigyelést abban az esetben, ha a beteggel szemben kényszerítő eszközt – egészségügyi korlátozó intézkedés, illetve korlátozott testi kényszer – alkalmaztak, a beteg állapotának nyomon követése érdekében.

48. §

A Javaslat a fokozatosság érdekében lehetővé teszi egyes, korlátozással járó fegyelmi fenytések [lásd 168. § (1) bekezdés b)-e) pontjait] együttes kiszabását, aminek az eredményeként feltehető, hogy bizonyos esetekben elkerülhető lesz a magánelzárás fenytés kiszabása. A kombinált korlátozás, tekintve annak súlyát a hat hónapra elrendelhető korlátozásokkal szemben legfeljebb három hónapos időtartamra rendelhető el.

49. §

A hatályos rendelkezések a magánelzárás fenytés kiszabható mértékét a végrehajtási fokozatokhoz, illetve ezen belül a munkában való részvétel szerint eltérően állapítják meg. A Javaslat a tartamok érintetlenül hagyása mellett azt az egyes kategória-besorolásokhoz igazítja.

50. §

Lényeges eleme a kreditrendszernek, hogy a fegyelemsértés esetén meghatározott mértékű kreditpont kerül levonásra, amely a fegyelemsértés súlyához igazodik. A büntetés-végrehajtási bíró a magánelzárás fenytés tárgyában benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálásakor ezt az

arányosságot is vizsgálja.

51-58. §

Az elítéltek kategória besorolásának leglényegesebb motivációs eleme az egyes kapcsolattartási formák tekintetében elérhető kedvezmények. Ezekben nyilvánul meg az elítélt jó magaviseletének, együttműködési készségének, reintegrációs tevékenységben való aktivitásának az elismerése. Az egyes kategóriákban való előbbre sorolás eredményeként ugyanis az egyes kapcsolattartási formák gyakorisága és időtartama egyre növekszik. Ez a progresszív besorolási rendszer lényegi eleme.

A Bv. tv. előkészítésekor azon logika mentén került kialakításra a szabályozás, hogy a törvényi szinten kerül rögzítésre az, hogy az elítéltet minimálisan milyen időszakonként, illetve gyakorisággal és tartamban illetik meg az egyes kapcsolattartási formák, pl. látogató fogadására az elítélt havonta egy alkalommal, legalább egy, legfeljebb két órában jogosult. A törvényi minimum mellett, a jelenlegi rezsimszabályok szerint, az egyes rezsimekhez (enyhe, általános, szigorú besorolás) igazodóan az elítélt havonta ennél többször és hosszabb időben is fogadhat látogatót. A rezsimekre vonatkozó részletszabályok a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendeletben kerültek meghatározásra. A végrehajtási kategóriák tartalmi elemeire vonatkozó szabályozás megtartja ezt a szabályozási logikát, vagyis az egyes kapcsolattartási formák minimum szabályait a Bv. tv., míg a részletszabályokat a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet határozza meg. A telefonhasználatnál törvényi minimum ez ideig nem került rögzítésre, a Javaslat pótolja ezt a hiányosságot.

A végrehajtási kategóriák főszabályai – lásd a Javaslat Bv. tv. 100-102. §-át érintő módosítását – azt is meghatározzák, hogy mely kategóriába sorolás esetén kizárt az intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formák alkalmazása. A legszigorúbb, V. kategóriába sorolt elítéltek esetében, miként a hatályos rendszerben is (lásd fegyház szigorú rezsimbe sorolás) ez kizárt, míg a IV. kategóriába sorolt elítéltek esetén csak az eltávozás lehetősége lesz kizárva.

A látogatófogadások mértéke nem változik, azonban a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás lehetősége bővül. A családi beszélő a látogatófogadás gyakorlatban megvalósuló speciális formája, amely az elítélt kiskorú gyermekeivel való találkozáshoz biztosít egy közvetlenebb környezetet. A Javaslat ezt is megjeleníti a törvényi szabályozásban.

59. §

Az elítéltek kategória besorolása adott esetben azt is meghatározza, hogy az oktatásban, szakképzésben, felnőttképzésben milyen formában vehet részt.

60. §

A Javaslat biztosítja az elítélt számára a kreditpont jóváírását a reintegrációs őrizet ideje alatt is, de kizárólag a reintegrációs őrizet szabályainak megtartása esetére, és ha azt az elítélt felróható módon

megszegi, a megszüntetés érdekében történő előterjesztés időpontjától már nem jogosult kreditpontra.

61. §

A Javaslattal arra az esetre, ha a büntetés-végrehajtási bíróság a pártfogó felügyelet magatartási szabályainak megszegése miatt a feltételes szabadságot megszünteti, lehetőséget biztosít arra, hogy a BFB erre tekintettel a még végrehajtásra váró rész fogvatartásba vételkor a korábbi kategória besorolásához képest az elítéltet eggyel szigorúbb kategóriába sorolja.

62. §

A Javaslattal a fiatalkorúak esetén a gyermek mindenekfelett álló érdekére figyelemmel az általános szabályokhoz képest egy kedvezőbb megoldást választ, mivel a kategória-besorolásuk a törvény által konkrétan meghatározott és nem ad lehetőséget az ettől való eltérésre, vagyis fk. fogházas a Bv. tv. 97. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásával az I., egyéb esetben II., fk. börtönös a Bv. tv. 97. § (3) bekezdés c) pontjának az alkalmazásával a II., egyéb esetben III. kategóriába lesz sorolható.

A hatályos rendelkezések értelmében fiatalkorú huszonegyedik életévének betöltésével a büntetés-végrehajtási bíróság határozza meg a végrehajtási fokozatot, és ezt követően az elítélt már felnőtt korúakkal kerül együttes elhelyezésre. A Javaslattal a büntetés-végrehajtási bíróság munkaterhét csökkenti azzal, hogy a jövőben a törvény erejénél a 21. életév betöltésével a fiatalkorúak fogháza esetén a még végrehajtásra váró tartamra a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fogházra, fiatalkorúak börtöne esetén a végrehajtási fokozata börtönre változik. Ez kedvező a fiatalkorúakra nézve, mivel nem kerülhetnek fegyház fokozatba, további kedvező szabályozás abból a szempontból is, hogy a fiatalkorú az új végrehajtási fokozatban is megtartja az aktuális kategória-besorolását. Abban az esetben, ha a fiatalkorú már a végrehajtás megkezdése előtt betölti a 21. életévét, a törvény értelmében a végrehajtási fokozat átalakul és a kategória-besorolásra már a Bv. tv. 97. § (3) bekezdése szerinti általános szabályok alapján kerülhet sor, de szigorúbb kategória-besorolásra ez esetben sem lesz lehetőség.

63. §

Az elzárás végrehajtására jelenleg a fogház végrehajtási fokozat végrehajtási szabályai az irányadók, bizonyos eltérésekkel. A Javaslattal a végrehajtásra a különös szabályok megtartása mellett, főszabályként a II. kategória szabályait rendeli alkalmazni azzal, hogy ha az elítélttel szemben elzárás kiszabására első ízben került sor – kivéve, ha az elítélt egy korábbi elítélése alapján már végrehajtandó szabadságvesztést töltött –, a végrehajtás rendjére az I. kategória szabályai vonatkoznak.

64. §

A hatályos rendelkezések szerint - kivéve, ha a pénzbüntetést szabadságvesztés mellett szabták ki,

mert akkor a fokozat igazodik a szabadságvesztés végrehajtási fokozatához - a közérdekű munka és a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtására a fogház fokozat szerint történik. A Javaslat a végrehajtásra a különös szabályok megtartása mellett, a II. kategória szabályait rendeli alkalmazni azzal, hogy ha az elítélttel szemben első ízben került sor a közérdekű munka vagy a pénzbüntetés átváltoztatására – kivéve, ha az elítélt egy korábbi elítélése alapján már végrehajtandó szabadságvesztést töltött –, a végrehajtás rendjére az I. kategória szabályai vonatkoznak.

A Büntető Törvénykönyv arra az esetre, ha a pénzbüntetést végrehajtandó szabadságvesztés mellett szabták ki, az átváltoztatás esetére a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát rendeli megállapítani. A Javaslat ezzel összefüggésben állapít meg sajátos szabályokat a kategória-besorolásra, az általános szabályokhoz képest az eltérésre nem adva lehetőséget.

69. §

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a letartóztatottak esetében marad az általános, enyhébb vagy szigorúbb rezsimbe sorolás, a kategória- és kreditrendszer nem kerül alkalmazásra.

70. §

A letartóztatott bv. intézeten belüli magatartása, az újonnan megállapításra kerülőt 109. § (1) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén szükségessé teszi a fogvatartás biztonságára különös veszélyt jelentő elítéltek részlegére helyezését. A Javaslat garanciális elemként a letartóztatott estében a részlegre helyezésről való döntést, illetve annak meghosszabbítását tekintve, hogy az a végrehajtási hely megváltozásával és a letartóztatott jogainak a korlátozásával jár, a kényszerintézkedéssel kapcsolatosan döntésre jogosult bíróságra telepíti.

71. §

A szabadságvesztés végrehajtási rendje jelenleg az egyes végrehajtási fokozatokhoz kapcsolódó három (enyhe, általános, szigorú) rezsim besoroláshoz igazodik, amit a jövőben öt fogvatartási kategória vált fel. Átmeneti rendelkezésben szükséges elvégezni a jelenlegi kilenc rezsim öt kategóriának való megfeleltetését. A megfeleltetés alapvető kiindulási pontja, hogy az elítéltek ne kerüljenek kedvezőtlenebb helyzetbe. Ezt a garanciális elvet érvényesítendő az egyes kategóriák tartalmi elemei úgy kerültek kialakításra, hogy lehetőség szerint az adott kategóriának megfeleltetett rezsimek közül a kedvezőbb végrehajtási körülményeket, kiemelten a kapcsolattartási lehetőséget biztosító rezsimszabály kerüljön megállapításra mind a Javaslatban és majd a részletszabályok megalkotása során. A Javaslat a megfeleltetésre kilencven napos határidőt állapít meg.

72. §

Szövegcsérés technikai módosításokat tartalmaz, amelyek az új jogintézmények bevezetéséből adódó terminológia változásokat vezetnek át.

1. ponthoz: Az új kategória besorolással megszűnnek a rezsimszabályokat, a szövegcsérés módosítás ezt vezeti át.

2. ponthoz: A biztonsági zárkába vagy részlegre helyezés megszüntetésre kerül. A részlegre helyezéssel és az elhelyezés meghosszabbításáról hozott határozattal szemben helye volt bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásának, amelyet meghallgatás keretében bírált el a büntetés-végrehajtási bíró. A szövegcsérés módosítással az erre történő utalás kerül ki a szövegből.
3. ponthoz: A gyakorlatban tapasztalható eltérő joggyakorlat tette szükségessé annak egyértelműsítését, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmény és a kártalanítás megállapítása esetén, a jogsértés tényének megállapítására irányuló személyiségi jogi igényérvényesítésnek nincs helye.
4. ponthoz: A hatályos Bv. tv.-ből elhagyásra kerülnek azok a jogintézmények, amelyek nem illeszkednek a progresszív kategória-besorolási és előmeneteli rendszerhez, így a társadalmi kötődés program és az enyhébb végrehajtási szabályok. A szövegcsérés módosítás ezt vezeti át a szövegen.
5. ponthoz: A szövegcsérés módosítás a kategória besorolási rendszer bevezetéséből adódó terminológia változást vezeti át.
6. ponthoz: A merev hivatkozás pontosítása szükséges.
7. ponthoz: A szövegcsérés módosítás a kategória-besorolási rendszer bevezetéséből adódó terminológia változást vezeti át.
8. ponthoz: A hatályos Bv. tv.-ből elhagyásra kerülnek azok a jogintézmények, amelyek nem illeszkednek a progresszív kategória-besorolási és előmeneteli rendszerhez, így a társadalmi kötődés program. A szövegcsérés módosítás ezt vezeti át a szövegen.
- 9-10. ponthoz: A kérelem elbírálásának határidejét – a büntetés-végrehajtási bíró eljárásával egyezően – a módosítás öt napra növeli meg.
11. és 18. ponthoz: A biztonsági zárkába vagy részlegre helyezés megszüntetésre kerül, más szereppel kerül beiktatásra a fogvatartás biztonságra különös veszélyt jelentő elítéltek részlegeként.
- 12-14. ponthoz: A szövegcsérés módosítás a kategória besorolási rendszer bevezetéséből adódó terminológia változást vezeti át.
15. ponthoz: Tekintettel arra, hogy a reintegrációs eltávozás hosszabb tartamú, amely idő alatt az elítélt ellátásról maga gondoskodik, ezért indokolt feltüntetni azon esetköröknél, amikor az elítélt a tartási költségekhez történő hozzájárulásra nem kötelezhető. A szövegcsérés módosítást ezt végzi el.
- 16-17. és 19-20. ponthoz: A szövegcsérés módosítás a kategória besorolási rendszer bevezetéséből adódó terminológia-változást vezeti át.
21. ponthoz: A módosítás hat hónapra emeli a többlétszolgáltatások megvonása fegyelmi fenytés tartamát.
22. ponthoz: Pontosításra szorul a kockázatelemzési vizsgálat megnevezése, továbbá kikerül a biztonsági besorolás jogintézménye, ugyanakkor a korábbi fegyelmi fenytések lényegesek az egyedi biztonsági előírások meghatározáskor.
- 23-24. és 27. ponthoz: A szövegcsérés módosítás a kategória besorolási rendszer bevezetéséből adódó terminológia-változást vezeti át.
25. ponthoz. Megszüntetésre kerül a biztonsági besorolás jogintézménye, ugyanakkor a kockázatelemzési vizsgálat során feltárára kerül az elítélt visszaesési vagy fogvatartási kockázata, amely ha magas, ugyancsak ki kell, hogy zárja a bv. intézet elhagyásával járó kapcsolattartási formák engedélyezését. A szövegcsérés módosítás ezt vezeti át.

26. ponthoz: Kiegészül azon esetkörök száma, amikor a letartóztatás végrehajtási helye megváltoztatásának szükségessége felmerülhet, ezt a kiegészítést végzi el a szövegcsérés módosítás.

73. §

1-3., 8-9., 13-14. ponthoz: A hatályos Bv. tv.-ből elhagyásra kerülnek azok a jogintézmények, amelyek nem illeszkednek a progresszív kategória besorolási és előmeneteli rendszerhez. Nevesítve a társadalmi kötődés program, a fokozatváltás és az enyhébb végrehajtási szabályok tartoznak ide. Értelemszerűen hatályon kívül helyezésre kerülnek az ezekkel összefüggő büntetés-végrehajtási bírói eljárások is.

4. Hatályon kívül helyezésre kerül a szabadságvesztés utólagos meghatározása büntetés-végrehajtási bíró eljárás, mert a jövőben a törvény rögzíti azt, hogy a fiatalok a 21. életév betöltésével milyen fokozatban töltsék a büntetést.

5. ponthoz: A kockázatelemző jelentés megnevezéséből kikerül az „összefoglaló” kitétel, ezt vezeti át a módosítás a szövegen. A rezsimszabályzatot felváltja a kategória-besorolás, ezért a rezsimszabályzat szövegrész a továbbiakban szükségtelen.

6. ponthoz: Az új szabályozás szerint a szabadságvesztés végrehajtása során a KKMI nem végez záró kockázatelemző vizsgálatot, így szükségtelenné vált a BFB ehhez készítendő véleménye is.

7. Technikai pontosítás.

10-12. és 15. ponthoz: A biztonsági zárakba, illetve részlegre helyezés a szabadságvesztés esetén alkalmazható biztonsági intézkedések legszigorúbb formája, amely a Javaslat megszüntetésére kerül, mivel az elmúlt időszakban a gyakorlatban nem került alkalmazásra.

74. §, 97. §

A gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények kapcsán kötelezően eljáró három hivatásos bíróból álló tanács a jogalkalmazók visszajelzése alapján nem minden esetben hozta a jogalkotó által várt eredményeket, mivel sokszor komoly nehézségbe ütközött a megfelelő összetételű tanács felállítása, és folyamatos működésének biztosítása. A Javaslat szerint a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények esetében is a főszabály érvényesül, vagyis az elsőfokú bíróságnak csak akkor kell tanácsban eljárnia, ha az egyesbíró az ügyet a bíróság tanácsa elé utalja. A jövőben a tanács összetételének kialakítása is rugalmasabbá válik, miután az egyesbíró ügyismereten alapuló döntésére lesz bízva, hogy a bírói tanács összeállításánál kizárólag a törvényszék büntető ügyszakának bírójából álló tanács felállítását, vagy a törvényszék gazdasági ügyszaka, a törvényszék polgári ügyszaka, esetleg a törvényszék közigazgatási ügyszaka bírójának kijelölésével kialakított speciális összetételű tanács felállítását tartja-e indokoltnak. A törvényszék közigazgatási ügyszaka bírójának tanácsban történő részvétele különösen a költségvetési csalás miatt indult büntetőügyekben válhat szükségessé, amit az adózással, illetve adóigazgatással összefüggő jogvitákban megszerzett speciális ismeretek büntetőeljárásba történő becsatornázása indokolhat.

A Javaslat átmeneti szabályként a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények miatt folyamatban lévő büntetőügyekben eljáró elsőfokú bírói tanácsok összetételét is rendezi. Ezek

szerint a tanács elnöke - pervezető végzésében – akkor hoz döntést, ha a bíróság továbbra is tanácsban kívánja folytatni az eljárást. Ezzel szemben külön döntés nélkül folytatja a bíróság az eljárást, ha a továbbiakban a tanács elnöke, mint egyesbíró jár el.

A módosítás alapján folytatott eljárásban a bíróság tagjaiban változás nem áll be abban az esetben sem, ha a bíróság egyesbíróként folytatja az eljárást és a tanács korábbi további két tagja a tanácsból kikerül, mert a bíró személyében változás ebben az esetben sem történik. Ezért a tárgyalás ismétlés nélkül folytatható. E körben a Javaslat szabályozása igazodik a Be. elfogadásával együtt járó, a tanácsok változását, egyes tanácstagok kikerülését eredményező változásokhoz, amely estekben szintén nem került sor a tárgyalások megismétlésére, így erre nézve külön átmeneti szabály megjelenítése most is szükségtelen, indokolatlan.

75. §

A jogalkalmazásban visszatérő problémát okozott, hogy a nyomozó hatóság nem végezhetett el kellő időben egyes eljárási cselekményeket azért, mert a képviselt személlyel érdekellentétben álló törvényes képviselő kizárására a nyomozó hatóság nem jogosult, az ügyészség azonnali döntése pedig – különösen az éjszakai órákban – akadályba ütközött. A probléma megoldása érdekében a Javaslat lehetővé teszi, hogy a nyomozó hatóság ideiglenes jelleggel döntsön a kizárásról, ilyen esetben azonban haladéktalanul intézkedni kell az ügyészség döntése érdekében. A Javaslat garanciális jelleggel kizárja, hogy az ügyészség nemleges döntése esetén a képviselt személy vallomása bizonyítékként felhasználható legyen. Ebből következik az is, hogy ha az ügyészség ilyen döntése nem zárja ki a képviselt személy részvételével folytatott eljárási cselekményen keletkező más bizonyítási eszköz felhasználását, akár egy más személy vallomásának vagy akár a képviselt személytől származó tárgyi bizonyítási eszköznek a felhasználását. A bizonyítási eszköz felhasználhatóságával kapcsolatos akadály is orvosolhatóvá válik azáltal, ha a vallomást utóbb bármelyik ki nem zárt törvényes képviselő jelenlétében is fenntartják. Végül utalni kell arra is, hogy az ügyészség formális rendelkezése annak ellenére is a kizárás elrendeléséről szól, hogy tartalmi értelemben a nyomozó hatóság ideiglenes döntésének a jóváhagyását is eredményezi.

76-77. §

A Javaslat a Be. 126/D. § módosításával – gyakorlati visszajelzések alapján – egyértelművé kívánja tenni, hogy telekommunikációs eszköz útján a büntetőeljárás során eljáró hatóságok, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság tagjainak jelenléte is biztosítható. Ezért nem csak nevesíti ennek lehetőségét, hanem – az ilyen jelenlét jellegéhez igazodva – külön végrehajtási szabályokat vezet be ennek gördülékeny lebonyolítása érdekében.

A hatóság tagja jelenlétének telekommunikációs úton való biztosítása a „klasszikus” telekommunikációs jelenlétre épül, nem pedig az egyszerűsített telekommunikációs jelenlétre, de tartalmát tekintve a két forma között helyezhető el. Az egyszerűsített telekommunikációs jelenléthez hasonló jelleget mutat, hogy a részvételre jogosult indítványára az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság saját eszközével történik a jelenlét biztosítása, továbbá az elkülönített helyiségben nem

szükséges az érintett személyen kívüli hatósági személy. A „klasszikus” formára pedig abban hasonlít ez a szabályozás, hogy a személyazonosság és a befolyásmentesség ellenőrzésére nem kell olyan hangsúlyt fektetni, mint az egyszerűsített telekommunikációs jelenlét esetében. A sajátosság abból fakad, hogy a hatóság – ebben a minőségében, tehát hatóságként – nem szolgáltat bizonyítási eszközt, így a befolyásmentesség és hitelesség kérdése más megítélés alá esik, mint a büntetőeljárásban részt vevő más személyek esetében.

A Javaslat kizárja, hogy a hatóság tagjának telekommunikációs jelenlétét kizárólag hangkapcsolat útján biztosítsák.

Az ügyész, nyomozó hatóság tagja hivatalos személy, akinek a személyazonosságát nem szükséges külső személynek ellenőriznie, és ha az elkülönített helyszínen más személy is jelen van, a hatóság tagja az ő személyazonosságukat is igazolhatja. Ezen eltérő szabályok természetesen nem vonatkoznak arra, amikor a hatóság tagja, büntetőeljárásban részt vevő személyként – például tanúként – vesz részt az eljárási cselekményen, ilyenkor az általános szabályok érvényesülnek.

A telekommunikációs jelenlét különösen indokolt akkor, ha az ügyész szolgálati helye a bírósági eljárás, pl. a tárgyalás helyszínétől eltérő vármegyében van. Ilyenkor a Javaslat szerint csak különösen indokolt esetben lehet megtagadni, hogy az ügyész telekommunikációs úton vegyen részt az eljárásban. A Javaslat szándékosan nem részletezi, hogy mely esetekben tagadható meg a telekommunikációs jelenlét biztosítása, ezzel lényegében bármely ok felmerülhet, de csak akkor, ha az aktuálisan és nyomatékosan szükségessé teszi a személyes ügyészi jelenlétet. A virtuális jelenlét indítványozásával szemben az ügyész személyes jelenlétre tett indítványa azonban annyiban köti a bíróságot, hogy a telekommunikációs úton biztosított jelenlét az ügyészség indítványára rendelhető el, hivatalból nem. Az ügyészség (illetve ebben a körben a nyomozó hatóság) indítványa – a megfelelő technikai feltételek fennállása esetén – a saját eszköz használata tekintetében is köti az eljárási cselekményt folytató hatóságot.

A védő esetében a Javaslat célja a Be. 126/C. §-ának a módosításával szintén a telekommunikációs jelenlét támogatása, azonban mivel a védőnek nincs hatósági jellegű szerepe, esetében némileg eltérő – az egyszerűsített telekommunikációs jelenlétre épülő – szabályokra van szükség. Lényeges, hogy a védő indítványa csak egyszerűsített telekommunikációs eszközzel történő jelenlétre irányuló indítvány esetén jelent kötöttséget a bíróság számára.

79. §

A Javaslat rendezni kívánja a lefoglalás megszüntetése mellett kiadni rendelt, de a jogosult részéről át nem vett dolgoknak a sorsát, lehetővé téve hogy az állam három hónap után tulajdont szerezzen az érintett dolgok fölött. Az ekként az állam tulajdonába kerülő dolgok fölötti tulajdonosi jogok gyakorlására az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvény 1. § (6) bekezdése alapján az a központi költségvetési szerv válik jogosulttá, amely az állami tulajdonjogot keletkeztető hatósági határozatot hozta, jelen esetben, amelyik a lefoglalás megszüntetéséről és a dolog kiadásáról rendelkező, egyúttal az állami tulajdonba kerülésről való rendelkezést is tartalmazó határozatot hozta.

A Javaslat e folyamatba bevezetni kívánt garanciális szabályok azt biztosítják, hogy az állami tulajdonszerzésre az átvételre jogosult személy tudatos mulasztása, azaz hallgatólagos konszenzusa esetén kerüljön sor. Ennek megfelelően nem száll át a tulajdon az olyan az esetekben, amikor a jogosult figyelmeztetése – a határozat kézbesítésével vagy más módon – nem történt meg. A Javaslat garanciális szabályaiból az is következik, hogy ha a figyelmeztetés vagy a határozat közzéte nem történt meg, akkor egy újabb figyelmeztetést követően ismét megnyílik a három hónapos határidő, és ennek leteltét követően a dolog az állam tulajdonába kerül. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy amennyiben a határozat kézbesítése nem szabályszerű, úgy azt a törvényi rendelkezések szerint meg kell ismételni. Szabályszerű kézbesítés esetén sem következhet be minden esetben a tulajdonjog átszállása. Amennyiben ugyanis a kézbesítés szabályszerűségét kézbesítési fikció vagy hirdetményi kézbesítés eredményezte, úgy a tulajdonjog átszállására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az érintett személyt az eljáró hatóságok a határozatot más módon – tipikusan rövid úton vagy elektronikus levélben – közölni tudták. Amennyiben a mulasztás következtében bekövetkező tulajdonjog átszállás szabálya az előbbiekre tekintettel nem alkalmazható, a lefoglalás megszüntetése esetén továbbra is a végrehajtási rendeletben meghatározottak szerint kell eljárni.

Végül említeni kell, hogy a Javaslat nem szabályozza azokat az adminisztratív feladatokat, amelyeket a három hónapos határidő elteltét követően kell elvégezni, ideértve azt is, hogy az átvételre jogosult mulasztását milyen módon és –formában kell megállapítani. E szabályok kialakítása a módosuló rendeleti szabályozás tárgykörét képezi.

80. §

A Javaslat a bíróság döntéséig ideiglenesen, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság által elrendelt zár alá vétellel szemben megszünteti a felülbírálati indítvány előterjesztésének a lehetőségét. A Be. előírásai szerint ilyenkor a bíróság határozatát haladéktalanul be kell szerezni, ezért az említett jogorvoslatok ugyanabban a kérdésben párhuzamos döntést eredményezhetnek. Így az ügyészség vagy a nyomozó hatóság által elrendelt zár alá vétellel szemben az általános szabályok alapján lesz lehetőség panasz előterjesztésére. Az indokolatlan felülbírálati indítvány megszüntetésével egyidejűleg a Javaslat meghatározza, hogy a bíróság döntését milyen határidőn belül kell kezdeményezni, ezzel a határidő elmulasztása ellen a Javaslat objektív lehetőséget teremt az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésére. Végül utalni kell arra is, hogy ezekben az esetekben a bíróság – utólagos – formális rendelkezése annak ellenére is a zár alá vétel elrendeléséről szól, hogy tartalmi értelemben az ideiglenes döntés jóváhagyását is eredményezi.

81. §

A jogalkalmazás jelzése szerint gyakran előfordul, hogy bűncselekménnyel összefüggő vagyont virtuális fizetőeszközben tárolnak úgy, pl. virtuális pénztárca szolgáltatónál, hogy a szolgáltató és az érintett között egy kötelmi jogviszony áll fenn. Ilyen esetekben a kényszerintézkedés tárgya közvetlenül nem a virtuális fizetőeszköz lehet, hanem a virtuális fizetőeszköz értékében elszámolt követelés a szolgáltató és az érintett között. Követelés viszont csak zár alá vétel tárgya lehet,

lefoglalással nem biztosítható. Zár alá vétel esetén azonban nehézséget okoz, hogy a kötelmi viszony másik szereplője, jellemzően a pénztárca szolgáltató, nem kellően együttműködő, és zár alá vétel esetén nincs lehetőség a Be. 315. § (2) bekezdésében meghatározott közvetlen művelet végzésére sem, amivel a hatóság közvetlenül hajthatná végre a kényszerintézkedést. A Javaslat ezt pótolva – a lefoglaláshoz hasonlóan – lehetővé teszi, hogy zár alá vétel esetén is el lehessen végezni olyan műveletet, amely a virtuális érték fölötti rendelkezést megakadályozza, ezzel biztosítva a döntés végrehajthatóságát.

A normaszöveg megfogalmazásából eredően nem csupán azok a közvetlenül – a nyomozó hatóság által is végrehajtható – műveletek jöhetnek szóba, amelyek az érintett érték feletti rendelkezést informatikai alapon akadályozzák meg, hanem azok is, amelyek révén a követelés értéke a zár alá vételt végrehajtó számlájára kerül kiutalásra.

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az új végrehajtási forma csak abban az esetben alkalmazható, ha a követelés végrehajtása más jogszerű keretek között nem hajtható végre. Erre különösen akkor kerülhet sor, ha jogszerű eszközökkel, jogsegélykérelem előterjesztésével a végrehajtás, a szolgáltató kötelezése nem biztosítható, illetve akkor, ha az eljárás adatai alapján megalapozottan feltehető, hogy a végrehajtással járó késedelem a vagyoni biztosítását veszélyeztetné. Ezekben az esetekben a zár alá vétel a szolgáltató ügyfelének a vagyoni jogait érinti, ezért a zár alá vételről rendelkező határozatot is vele közlik. Azzal azonban, hogy a Javaslat szerinti műveletek a szolgáltató közreműködése nélkül az ügyfél fiókjába belépve is végrehajthatók, előállhat olyan helyzet, hogy a szolgáltató nem szerez tudomást arról, hogy az ügyfele rendelkezésére álló összeget nem az ügyfél önkéntes rendelkezése alapján vonták el. Ennek elkerülése érdekében a Javaslat előírja a szolgáltató utólagos tájékoztatását.

82-83. §

A Be. 444. § (1) bekezdése alapján a bíróság eljárásáról jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvezés módja, ennél fogva a jegyzőkönyv formája kétféle lehet, a bíróság írásbeli jegyzőkönyvet készít, vagy az egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés helyett kép-és hangfelvételt rögzít, amit jogszabályban meghatározott módon hitelesít. A Javaslat a jegyzőkönyvezés módját illetően bevezeti, hogy a bíróság az egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés helyett folyamatos hangfelvételt készíthet, ez azonban nem eredményezi a jegyzőkönyv formáját meghatározó klasszikus felosztás megváltoztatását, tekintettel arra, hogy az így rögzített folyamatos hangfelvétel nem minősül jegyzőkönyvnek, arról utóbb írásbeli jegyzőkönyvet kell készíteni. Ugyanez érvényes az egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés helyett készített kép- és hangfelvételre, ha az nem minősül jegyzőkönyvnek, vagyis az eljáró bíróság azt nem hitelesíti a jogszabályban meghatározottak szerint.

A jegyzőkönyvvel kapcsolatos formai és tartalmi követelmények ezekben az esetekben is az írásbeli jegyzőkönyvre érvényes általános szabályok szerint alakulnak, vagyis a tárgyaláson történeteket

röviden, a szükséges részletességgel kell leírni. Az írásbeli jegyzőkönyv elkészítése - a jelenlegi technikai feltételek mellett – tehát nem jelenti azt, hogy a hangfelvétel, vagy a kép- és hangfelvétel tartalmát szó szerint kell leírni. Ebben a tárgykörben tehát nincs eltérő szabályozás vagy követelmény a jegyzőkönyvvezető által történő jelenléti vagy a felvétel alapján a jegyzőkönyvvezető által utólagosan írásba foglalt jegyzőkönyv tartalmi követelményei között. A szó szerinti jegyzőkönyvezés továbbra is csak akkor szükséges, ha valamely kérdés, kifejezés vagy kijelentés pontos szövege jelentőséggel bír.

A folyamatos hangfelvétel, vagy a kép- és hangfelvétel alapján készülő írásbeli jegyzőkönyv bevezetése ezzel együtt a közeli jövőben várható technológiaváltásnak is igyekszik megfelelni, hiszen nincs már messze az az idő, amikor a tárgyaláson rögzített folyamatos hangfelvételtől, vagy kép- és hangfelvételtől beszédfelismerő szoftver segítségével készül az írásbeli jegyzőkönyv.

A jelenleg hatályos szabályozás – ide nem értve az eljárási cselekményről készült jegyzőkönyvnek minősülő kép- és hangfelvételt – nem teszi lehetővé az eljárási cselekményen a jegyzőkönyvvezető jelenlétének mellőzését, noha ez jogtörténeti szempontból egyáltalán nem ismeretlen jogintézmény. Az 1998. évi Be. tette kötelezővé a jegyzőkönyvvezető jelenlétét az eljárási cselekményeken, mely változtatásnak oka alapvetően abból fakadt, hogy az 1998. évi Be. szabályai alapján nem volt minden esetben kötelező az ügyész tárgyalási jelenléte, így előfordulhatott volna olyan eljárási esemény, ahol a bírón és a terhelten kívül más személy nincs jelen. A jegyzőkönyvvezető jelenlétére ilyen megfontolásból a hatályos Be. szabályai mellett már nincs szükség, így garanciális veszélyeket nem hordoz a módosítási javaslat.

A módosítást követően az alábbiakban foglalhatók össze a különböző jegyzőkönyvvezetési formák:

1. Jegyzőkönyvvezető jelenléte melletti egyidejű írásbeli jegyzőkönyv készítése.
2. Jegyzőkönyvvezető jelenléte melletti egyidejű írásbeli jegyzőkönyv készítése, amely mellett készülhet jegyzőkönyvnek nem minősülő hangfelvétel, vagy kép- és hangfelvétel.
3. Utólag írásba foglalt jegyzőkönyv, amely esetben mindig szükséges hangfelvétel vagy kép- és hangfelvétel készítése, azonban az eljárási cselekményre sor kerülhet a jegyzőkönyvvezető jelenléte mellett és távollétében is.
4. Jegyzőkönyvnek minősülő kép- és hangfelvétel, amikor tehát nem írásbeli jegyzőkönyv készül, hanem csupán kivonat. E körben lényeges, hogy kizárólag hangfelvétel esetén ez nem alkalmazható, továbbá a szabályozás e körben is lehetővé teszi, hogy ez eljárási cselekményre sor kerüljön a jegyzőkönyvvezető jelenléte mellett és távollétében is.

A jegyzőkönyv rögzítésének módjait érintő szabályozás módosítása a bíróságok hatékony, kompetencia-alapú munkaerő és erőforrás-felhasználást segíti elő, nyilvánvalóan az ügyben eljáró bíró megítélésére bízva, hogy az adott ügyben szükséges-e az egyidejű jegyzőkönyvezés, illetve a jegyzőkönyvvezető tárgyalóteremben való jelenléte vagy sem. A módosítás lehetővé teszi bizonyos esetkörökben a bírósági tisztviselők tehermentesítését, egyenletesebb feladatmegosztását.

A bíróság a szakvéleményt annak lényegének ismertetésével, vagy erre irányuló indítvány esetén a meghatározott részek felolvasásával teszi a bizonyítás anyagává. Ha az előterjesztett szakvélemény nem tartalmazza a jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeket [ld. igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 47. § (4) bekezdés a)-g) pont], nem egyértelmű, önmagával, illetve a szakértő rendelkezésére bocsátott adatokkal ellentétes, vagy helyességéhez nyomatékos kétség fér, akkor a szakvélemény ebben a formában nem fogadható el. A szakvélemény fogyatékoságainak kiküszöbölésének módja elsődlegesen az, hogy a kirendelő bíróság, ügyészség, vagy nyomozó hatóság a szakértőt felhívja a szakvélemény kiegészítésére, vagy megfelelő felvilágosítás adására. [Be. 197. § (1) bekezdés]

A szakvélemény kiegészítésére adható felhívások abszolút száma – a bizonyítási eljárások különbözősége okán – előre nem határozható meg, ugyanakkor a szakvélemény kiegészítése, illetve felvilágosítás adás eredménytelensége esetén, végső soron más szakértőt kell kirendelni, vagy magánszakértő bevonását kell engedélyezni ugyanarra a szakkérdésre. [Be. 197. § (2) bekezdés, Be. 190. § (2) bekezdés]

A Be. 530. § (2) bekezdés a) pontja alapján a szakértő akkor idézendő a tárgyalásra, ha a szakvélemény előzőekben felsorolt valamely fogyatékosága a szakvélemény kiegészítésével, illetve felvilágosítással nem orvosolható. Erre nézve az ügyész, a vádlott, a védő vagy a sértett indítványt terjeszthet elő, amelyben megfelelő indokolás mellett meg kell jelölni a szakvélemény azon részeit, megállapításait, amelyek az indítványozó álláspontja szerint vitathatóak, nem fogadhatóak el bizonyítékként. A szakértő meghallgatása iránt előterjesztett indítványban egyúttal célszerű meghatározni azokat a kérdéseket is, amelyek megválaszolásával a szakvélemény fogyatékosága orvosolható. A jelenleg hatályos törvényi rendelkezés [530. § (2) bekezdés b) pontja] abban az esetben is kötelezővé teszi a tárgyalás napolását és a szakértő idézését a kitűzött tárgyalásra, ha az ügyész, a vádlott, a védő vagy a sértett – a Be. 197. § (1) bekezdésében meghatározott eseten kívül – kíván kérdést intézni a szakértőhöz. A jogalkalmazói tapasztalatok alapján ez utóbbi rendelkezés indokolatlanul és mérlegelést nem tűró módon sokszorozza meg a szakértő meghallgatására okot adó eseteket, tekintettel arra is, hogy ez nem szolgálja közvetlenül a szakvélemény fogyatékoságainak orvoslását. A szakértő részére történő kérdés feltevésre vonatkozó indítvány – hasonlóan a szakértő kirendelésére, a szakértői vélemény kiegészítésére, vagy a szakértőnek feltett kérdések módosítására, kiegészítésére irányuló indítványhoz – bizonyítási indítvány, amely önmagában, törvény kötelező rendelkezése okán a bíróságot nem kötheti. A bizonyítási indítványok körében a bíróságnak van rendelkezési joga, illetve kötelezettsége, amely keretben végső soron a bíróság tényállás felderítési kötelezettsége, valamint a megalapozatlanság törvényi következményei határoznak meg. E keretek között lehetőséget kell biztosítani a bíróság számára, hogy a szakértő részére történő kérdés feltevését elutasíthassa, amely esetben a tárgyalás kötelező elnapolása indokolatlan lenne.

A kérdés elmaradása e körben tehát a más bizonyítási indítványok sorsát osztja. Annak indokolatlan elutasítása esetén, vagy ha a szakértő nem egészíti ki a szakvéleményt vagy nem ad megfelelő felvilágosítást, az a bíróság döntésének megalapozatlanságát eredményezheti. Ilyen esetben ugyanis vagy felderítetlen marad a tényállás, hiszen bizonyítandó tény tisztázására nem kerül sor, vagy a szakvélemény fogyatékosai nem orvosolhatóak, azaz a szakvélemény megállapításai nem fogadhatóak el bizonyítékként, ami szintén megalapozatlanságot eredményez. A kérdés feltevésére irányuló indítvány annyiban is a bizonyítási indítványok sorsát osztja, hogy azok elutasítása esetén a bíróságnak az ügydöntő határozatában ezzel kapcsolatos indokolási kötelezettsége keletkezik.

85. §

A Be. hatályos 590. § (10) bekezdése szerint, ha ugyanazon bűncselekmény vonatkozásában több személy jogosult a fellebbezésre, akkor bármely fellebbező bűnösséget érintő fellebbezése teljes felülbírálatot eredményez. Ha az ítélet több bűncselekményre vonatkozik, akkor bármelyik bűncselekmény tekintetében bármelyik jogosult által előterjesztett bűnösséget is érintő fellebbezés valamennyi bűncselekmény kötelező felülbírálatát eredményezi. Ez azonban indokolatlanul szélesebb körű, mint az 590. § (4) bekezdésben szereplő terjedelmű felülbírálat, eszerint elegendő csak a fellebbezéssel támadott bűncselekményt felülbírálni. A Javaslat egyértelművé teszi annak lehetőségét, hogy több bűncselekmény, több fellebbezésre jogosult esetén is érvényesülhessen ez az elv, így ha több jogosult közül senki nem támad egy bűncselekményt, akkor azt ne is legyen kötelező felülbírálni. A (10) bekezdés alkalmazása – az eredeti jogalkotói szándéknak megfelelően – tehát nem öncélúan érvényesül minden esetben, ha több fellebbezésre jogosult jelentett be fellebbezést. Ennek megfelelően az adott bűncselekmény vonatkozásában teljes körű felülbírálatot eredményez, amennyiben ezen egy bűncselekmény vonatkozásában jelent be több fellebbezésre jogosult fellebbezést, amelyek közül legalább egy teljes körű. A teljes körű felülbírálattal nem érintett bűncselekmények esetében, azonban a (4) bekezdésre figyelemmel, nem kerül sor felülbírálatra. Részben korlátozott fellebbezést eredményez, ha ugyan több fellebbezésre jogosult jelent be fellebbezést, és azok közül egy teljes körű fellebbezést jelentett be, azonban a teljes körű fellebbezés csupán egy bűncselekményt támad, amelyhez képest a további fellebbezésre jogosultak más bűncselekményeket támadnak korlátozott fellebbezéssel. Ebben az esetben teljes körű felülbírálatra – a (4) bekezdésre tekintettel – csak a teljes körű fellebbezéssel támadott bűncselekmény vonatkozásában kerül sor, míg a további – korlátozott fellebbezéssel támadott – bűncselekmények tekintetében, korlátozott felülbírálatra kerülhet sor.

86. §, 88. §

A vádon való túlterjeszkedés tárgyi értelemben abban az esetben állapítható meg, ha a bíróság olyan cselekményt bírál el, amely nem volt a vád tárgyává téve. Az eljárási szabálysértés megvalósulása a vádelv sérelme mellett a büntetőeljárás egy másik alapelvének, az eljárási feladatok megoszlásának sérelemét is jelenti.

A hatályos Be.-ben nem jelenik meg általános érvényű eljárási szabálysértésként a vádon való túlterjeszkedés esete. A Be. bizonyos esetekben ugyan meghatározza, hogy milyen mértékű eltérést

enged meg a vádhoz képest, a vádhoz való kötöttség általánosságban továbbra is a bizonyítási mozgástér, az eltérő tényállás és minősítés lehetőségének figyelembevételével meghatározható jogelméleti kategória. A vádhoz való kötöttség általános fogalma nem azonosítható olyan intézményekkel, amelyek a terhelttel kialakított konszenzusra tekintettel korlátozzák a vádiratban szereplő tényektől való eltérés mértékét. A 608. § (1) bekezdés h) pontjában szereplő feltétlen hatályon kívül helyezési ok csak arra az esetre vonatkozik, ha az ügyiratoknak megfelelő vádirati tényállás alapján történik meg a bűnösség beismerése, azonban az írásba foglalt ítélet tényállása a bűncselekmény minősítését befolyásoló mértékben eltér a vádban szereplő tényállástól. Ez az eljárásjogi helyzet úgy is megfogalmazható, hogy az ítéleti tényállás a tett azonosságnál szigorúbb kötöttséget sértve tér el attól a vádirati tényállástól, amelyre tekintettel a vádlott beismerte a bűncselekmény elkövetését.

Ezzel szemben az általános vádon való túlterjeszkedés sérelme miatt nem áll rendelkezésre önálló jogorvoslati jogcím. A hatályos szabályok szerint amennyiben a rendes, vagy rendkívüli jogorvoslat alapján eljáró bíróságok azt észlelik, hogy a felülbírálandó ügydöntő határozat túlterjeszkedett a vádon, úgy – az elégtelen törvényi szabályozás miatt – nem minden esetben nyílik lehetőségük a törvénysértés rendezésére. A vádon való túlterjeszkedés ugyanis többnyire nem a vád alaki, vagy tartalmi hibájára vezethető vissza, hanem arról van szó, hogy a bíróság által megállapított tényállás mutat túl az egyébként hibátlan vádon.

A Javaslat a rendes jogorvoslat körében a 607. § (1) bekezdésének kiegészítésével teremti meg annak lehetőségét, hogy a másodfokú bíróság, ha az elsőfokú bíróság a vádban le nem írt cselekményre tekintettel döntött a vádlott büntetőjogi felelősségéről, vagy szüntette meg az eljárást, akkor az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezze és az eljárást nem ügydöntő végzéssel megszüntesse. A másodfokú bíróság eljárást megszüntető határozata nem jogerőképes ügydöntő határozat, vagyis az eljárás lezárására anélkül kerül sor, hogy érdemi döntés születne a vádról. Ez utóbbi fogalmilag is kizárt, hiszen már az elsőfokú bíróság is a vádban le nem írt cselekmény alapján állapította meg a vádlott bűnösségét, mentette fel a vádlottat, vagy szüntette meg az eljárást. Ugyanezen okból nem kizárt, hogy a terhelt szemben később a vádban nem szereplő cselekmény miatt újabb vádemelésre kerüljön sor.

Az elsőfokú, vagy másodfokú bírósági határozatban szereplő vádon való túlterjeszkedés formai értelemben törvényes ügydöntő határozatnak tűnhet (bűnösséget állapít meg, felmentő rendelkezést tartalmaz, vagy ügydöntő rendelkezéssel szüntet meg az eljárást), ezért a jogerő után is szükséges biztosítani a korrekciós lehetőséget. A Javaslat erre tekintettel a 649. § (2) bekezdését is kiegészíti a vádon való túlterjeszkedés esetével, így a Kúria, ha a határozat ellen egyébként is van helye felülvizsgálatnak, akkor – a 663. § (2) bekezdés alkalmazásával – a felülvizsgálati eljárásban is orvosolni tudja ezt az eljárási szabálysértést.

Ezzel szemben a vádon való túlterjeszkedés törvénysértő megállapítása ellen nincs helye felülvizsgálatnak. Ennek formális oka, hogy az erről történő rendelkezés nem ügydöntő határozatban történik. Tartalmi oka pedig az, hogy ilyen esetben a bíróság valójában törvénysértő módon mulasztotta el a vád kimerítését, vagyis a hiányosság pótlására a vád ismételt benyújtásával

kerülhet sor (éppen úgy, mint ahogy a vád ki nem merítése esetén sincs külön formális rendkívüli jogorvoslat).

87. §

Nem orvosolható a harmadfokú eljárásban, ha a másodfokú bíróság a 607. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott ok törvénysértő megállapítása miatt szüntette meg az eljárást, ezért a Javaslat erre az esetre új hatályon kívül helyezési okot vezet be.

89. §

A büntetővégzés meghozatalára irányuló külön eljárás lényege, hogy a bíróság bizonyítás felvétele nélkül, kizárólag a nyomozás során keletkezett ügyiratok alapján dönt a büntetőjogi felelősségről és a törvényben meghatározott korlátozott súlyú joghátrányt alkalmaz. Az eljárás alkalmazására az ügyészség indítványára vagy hivatalból kerülhet sor a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén. Ha a vádlott a bűncselekmény elkövetését beismeri, és a többi feltétel is teljesül, akkor az öt évnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmények esetén is meghozható a büntetővégzés. A SARS-CoV2 vírus okozta pandémia idejére bevezetett veszélyhelyzeti szabályok, az anyagi jog által behatárolt keretek között a lehető legszélesebbre nyitották a büntetővégzés alkalmazási lehetőségeit, amikor a nyolcévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmények esetén is megengedték a büntetővégzés meghozatalát. A jogalkalmazók részéről többször felmerült annak igénye, hogy a büntetővégzés a „normális ügymenetben” is szélesebb körben legyen alkalmazható. Az Előterjesztés részben ennek az igénynek is megfelelően, a nyolcévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmények esetén is megengedi a büntetővégzés meghozatalát, feltéve, hogy a vádlott beismerte a bűncselekmény elkövetését, a törvényben meghatározott egyéb feltételek teljesültek és az ügyészség indítványozta annak meghozatalát. Ez utóbbi feltétel előírása egyrészt erős garanciát teremt az állam büntetőpolitikájának érvényesítésére, másrészt illeszkedik a büntetőeljárás törvény szabályozását meghatározó terhelti együttműködést ösztönző szabályrendszerbe. Az ügyészség a nyomozás során bármikor közölheti a gyanúsítottal, hogy a vádemeléskor büntetővégzés meghozatalára irányuló indítványt terjeszt elő, ha a bűncselekmény elkövetését beismeri. Ha a törvényben meghatározott egyéb feltételek fennállnak, és a gyanúsított elfogadja az ügyészség „ajánlatát”, akkor nem lesz akadálya a büntetővégzés meghozatalának a nyolc évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmények esetén sem.

90. §

A Be.-be a jogalkotó 2023. január 1-jei hatállyal iktatta be a közhatalom gyakorlásával vagy közvagyon kezelésével kapcsolatos kiemelt bűncselekmény esetén folytatandó külön eljárás szabályait. Az új törvényi szabályozás nívumként vezette be, hogy a vádindítvány befogadása előtt a bíróság elvégzi a vádindítvány megalapozottságának a vizsgálatát. Ez az eljárási lépés azt a célt szolgálja, hogy már az eljárás korai szakaszában meg lehessen szüntetni az eljárást a nyilvánvalóan nem megalapozott vádemelések esetén. Ennek az eljárási elemnek a pótmagánvádas eljárások

esetén is van létjogosultsága, hiszen ezen eljárásoknál is fennáll az a helyzet jelenleg, hogy a pótmagánvád benyújtása esetén a vádlottat abban az esetben is csak a tárgyalás lefolytatását követően lehet felmenteni, ha egyébként már a vádindítvány benyújtásakor is megállapítható, hogy a megalapozott gyanú sem állapítható meg a pótmagánvádló által benyújtott vádindítvány alapján. A Javaslat jelen módosítása a megalapozott gyanú vizsgálatával tudatosan törekszik olyan szempontok szerinti eljárási akadályt szabályozni, amely nem foglal magában implicit állásfoglalást – és a perbírói döntésre tekintettel prejudikációt – a bűnösség kérdésében, hiszen egyrészt a megalapozott gyanú az elkövetéssel kapcsolatos alacsonyabb fokú bizonyosságot foglal magában, másrészt nem szükségszerűen alapul a rendelkezésre álló bizonyítási eszközökön, hanem az alapját képezhetik a rendelkezésre álló adatok is. Ezzel a Javaslat olyan megoldást kíván létrehozni, amelyben a megalapozott gyanú vizsgálata nem eredményezheti az eljáró bíró kizárását.

Meg kell jegyezni, hogy hasonló jogi megoldás nem ismeretlen a büntetőeljárás törvényi szabályozásában. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 231. § (2) bekezdés d) pontja alapján ugyanis a bíróság abban az esetben is elutasíthatta a sértett által benyújtott vádindítványt, ha „a vádindítvány ténybeli vagy jogi alapja nyilvánvalóan” hiányzott. Ez a rendelkezés a régi Be. hatálybalépésétől 2006. július 1-éig volt hatályban.

A Javaslat szerinti módosítással kapcsolatos megfontolások megegyeznek a közhatalom gyakorlásával vagy közvagyon kezelésével kapcsolatos kiemelt bűncselekmény esetén folytatandó külön eljárás bevezetése kapcsán kifejtett indokolásban rögzített szempontokkal.

91. §

A Javaslat erőforrás gazdaságossági okokból lehetővé teszi, hogy az ötmillió forintot meg nem haladó pénzüsszegben meghatározott vagyonelemek érdekében a vagyonkutatás elrendelésére szűkebb esetkörben kerüljön sor. Erre azért van szükség, mert bár az eljárás várható eredménytelensége esetén a hatályos szabályozás szerint sem kell megindítani és lefolytatni a vagyonkutatást, de sok esetben már ennek a feltételnek a megállapításához is szükséges eljárási cselekményeket végezni, ezért – ahogy azt a joggyakorlat is visszaigazolja – az esetek többségében megindítják az eljárást. Ahhoz, hogy a csekélyebb súlyú ügyekben ez mellőzhető legyen, szükség van a Javaslat szerinti kivételre. A Javaslat a csekélyebb tárgyi súlyú ügyek esetén a vagyonkutatás feltételrendszerét szándékolatlan rugalmasan határozza meg, azt a kívánalmat érvényesítve, hogy a vagyonkutatás kötelező megindítását a törvény csak akkor várja el, ha az eredményességre vonatkozó feltételezés konkrét, relatíve magasabb fokú valószínűségen és rendelkezésre álló adatokon, tényeken, illetve bizonyítási eszközökön alapul. Ez azonban nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy az ennél kisebb fokú valószínűség, illetve konkrét adatok, bizonyítási eszközök hiányában is lehetőség van megindítani a vagyonkutatást.

A vagyonkutatás egyéb eseteiben az eljárás célja nem egy pénzüsszeg fedezetének, hanem egy konkrét, a bűncselekményhez közvetlenül kapcsolódó vagyonelemnek a megtalálása, illetve elvonása, ezekben az esetekben az ügytípusok nem súlyozhatók eljárás-gazdaságossági szempontok

szerint, ilyen esetekben az eljárás gazdaságosság egyedül a feltehető eredménytelenségre hivatkozva érvényesíthető.

92-95. §

A kártalanítás jogalapjai

A kártalanítás a legsúlyosabb jogkorlátozást jelentő, szabadságelvonó kényszerintézkedések és büntetések terén elszenvedett sérelmeket kompenzálja. A jogintézmény közvetlen alkotmányos gyökerekkel rendelkezik, az Alaptörvény IV. cikk (4) bekezdése ugyanis rögzíti, hogy akinek szabadságát alaptalanul vagy törvénytelenül korlátozták, kárának megtérítésére jogosult. E szoros alkotmányos összefüggésre tekintettel a kártalanítás hozzáférhetősége és működőképessége az alapvető jogok védelmét célként kitűző jogalkotói figyelem homlokterébe kell, hogy tartozzon.

A kártalanítás jogalapjával kapcsolatban rendezést igénylő problémaként lehetett azonosítani, hogy az eljárás egy meghatározott módon történő lezárása más elbírálás alá esik az eljárás különböző szakaszaiban, így a megrovás a bírósági eljárásban képezheti kártalanítás alapját, de a nyomozási szakaszban nem. A jogalapok terén fennálló további koherencia zavar érhető tetten abban is, hogy a magánindítvány, a feljelentés vagy a legfőbb ügyész eljárás megindításához szükséges rendelkezésének a hiánya a bírósági szakaszban jogalapot teremt a kártalanításra, de a nyomozási szakaszban nem. Szemben a bírósági szakasszal, ahol a próbára bocsátásnak, illetve jóvátételi munkának az eredményes alkalmazása is kártalanítás alapját képezheti, nem alapoz meg kártalanítást a hasonló rendeltetést betöltő feltételes ügyészi felfüggesztés eredményes befejezése és a tágabb értelemben vett reparáció sem, legyen szó akár a feltételes ügyészi felfüggesztés keretein kívül alkalmazott, a Btk. Különös Részében szereplő büntethetőséget megszüntető okokról is. Ezek együttesen a Btk. dogmatikai rendszerében a törvényben meghatározott büntethetőséget megszüntető okok közé sorolhatók. A nyomozási szakaszra irányadó jogalapot érintő hiányosságok méltánytalan helyzet elé állíthatják az érintetteket, a kártalanítás lehetősége nem függhet ugyanis attól, hogy ugyanazt a döntést melyik eljárási szakaszban hozzák meg.

A kártalanítás jogalapjának felülvizsgálata során a bírósági eljárásban megállapítható hiányosságokat is vizsgálni kellett, melyek pótlását is elvégzi a Javaslat. Ilyet a rendes bírósági eljárásra nézve csak a törvényben meghatározott büntethetőséget megszüntető okok tekintetében lehet azonosítani. Az ilyen büntethetőséget megszüntető okokkal a jogszabály azt fejezi ki, hogy a jogtárgy sérelem elhárítása fontosabb, mint az elkövető megbüntetése. Az ebbe a kategóriába tartozó eljárást megszüntető okok jellemzően csekély tárgyi súlyú bűncselekményekhez fűződnek, amely kategóriában az elterelés szerepe egyébként is hangsúlyosabb. Indokolt ezért, hogy a kártalanítás lehetősége tovább fokozza a reparációs hajlandóságot.

A kártalanítási jogalapokkal kapcsolatos problémák harmadik csoportjába a rendkívüli jogorvoslati eljárások eredményeként hozott, bűnösséget megállapító határozatok tartoznak, melyek esetében a hatályos törvényszöveg az „enyhébb” büntetés kiszabását is kártalanítási jogalapként szabályozza.

A visszajelzések szerint a joggyakorlat ezt a fordulatot igen nagy bizonytalansággal kezeli, és esetenként olyan büntetésre is kiterjeszti, amely után a rendes eljárásban irányadó elvek alapján nem járna, pl. a szabadságvesztés felfüggesztése esetén.

A Javaslát annak érdekében, hogy orvosolja a jogalapokat illetően megállapítható részleges koherencia-zavart és a jogalapok hiányosságait, valamint pontosítsa a normatartalmat, új, a bírósági szakaszban is megfeleltethető jogalapokat vezet be a nyomozási szakaszra nézve, továbbá a rendes bírósági eljárásra is lehetővé teszi a törvényben meghatározott büntethetőséget megszüntető okra tekintettel a kártalanítást, végül pedig a rendkívüli jogorvoslatokra vonatkozó egyes jogalapokat konkrétabbakkal váltja fel.

A nyomozási szakaszban új kártalanítási jogalapként jelenik meg mindazon eljárás megszüntetés, ami az alábbi okból történik:

- tevékeny megbánás miatt,
- a törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető okból,
- a feljelentés vagy a legfőbb ügyésznek a 4. § (9) bekezdésében vagy a Btk. 3. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezése hiánya miatt,
- a magánindítvány hiánya miatt,
- a közvádra üldözendő bűncselekmény hiánya miatt,
- megrovást alkalmazása miatt.

Ehhez képest a rendes bírósági eljárásban hozott határozat akkor képezheti újonnan a kártalanítás alapját, ha az eljárás megszüntetésére a törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető okból kerül sor.

A rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott eljárást megszüntető határozatokkal kapcsolatban szűkül a jogalapok köre, ugyanis csak azok az eljárás megszüntetések tartoznak ide, amelyek a rendes eljárásban is kártalanítás alapját képezik. A bűnösséget megállapító, egyben kártalanítás alapjául szolgáló határozatok köre is számottevően szűkül, ugyanis nem valamennyi „enyhébb” büntetés tartozik majd ide, hanem kizárólag az azonos nemű szabadságelvonó büntetések és intézkedések, valamint az olyan eltérő nemű szabadságelvonó büntetések és intézkedések, amelyek a Btk. 92/B. § (2) bekezdésében meghatározott büntetésekbe, intézkedésekbe nem számíthatók be. Ez két esetben merülhet fel, egyrészt ha a végrehajtott büntetés és intézkedés átváltható a Btk. 92/B. § (2) bekezdésében meghatározott büntetésre, intézkedésre, de a mértéke több annál, mint amennyi beszámítható. A másik eset pedig, ha a rendkívüli jogorvoslat eredményeként olyan büntetést szabnak ki, amelybe az eredetileg kiszabott szabadságvesztés, elzárás, közérdekű munka, pénzbüntetés, javítóintézeti nevelés vagy jóvátételi munka nem számítható be. Ilyen pl. ha a rendkívüli jogorvoslat folytán a bíróság a Btk. 33. § (4) bekezdés alkalmazásával a végrehajtott szabadságvesztés helyett kizárólag foglalkozástól eltiltást szab ki.

96. §

A Javaslattal lehetővé teszi a legfőbb ügyész, illetve az igazságügyért felelős miniszter döntéséhez szükséges egyes ügyiratok beszerzését, így a környezettanulmány, a büntetés-végrehajtási intézet értékelő véleménye, valamint a terhelt életvitelével összefüggő nyilvános adatokról készített rendőrségi jelentés abban az esetben is a kegyelmi döntés alapja lehet, ha azok beszerzésére a korábbiakban nem került sor.

98. §

- 54. § (2) bekezdés: A technikai jellegű kiegészítéssel a rendelkezés pontosítására kerül sor.
- 78. § (2) bekezdés: Az anyanyelven történő tolmácsolás biztosítása komoly nehézségbe ütközhet a büntetőeljárás során, különösen egyes ritkán beszélt nyelveken. A magyar nyelvet nem ismerő személyek körében ugyanakkor gyakran fordul elő, hogy az anyanyelvükön kívül egy másik idegen nyelvet (Pl. angol, francia, orosz) is beszélnek. Az Előterjesztés szerint módosuló szabályozás az anyanyelv használat aránytalan nehézségbe ütközése mellett akkor is lehetőséget biztosít az ismertként megjelölt másik nyelv használatára, ha ahhoz az érintett személy hozzájárul. Ez a megoldás az érintett személy döntési szabadságának megőrzése mellett képes csökkenteni az anyanyelvi tolmács felkutatásával járó terheket.
- 374. § (1) bekezdés c) pont: a módosítás összefügg a Be. 327. § (5) bekezdésének módosításával, indokát ld. ott.
- 413. § (2) bekezdés: A Javaslattal a közvetítői eljárást megelőző adminisztratív terhekkel összefüggésben vezet be könnyítést azzal, hogy az ügyészséget vagy a nyomozó hatóságot csak abban az esetben kötelezi a másik fél hozzájáruló nyilatkozatának beszerzésére, ha a közvetítői eljárás e törvényben foglalt egyéb feltételei egyébként fennállnak. Az adminisztratív terhek könnyítése nem jár a törvényi garanciák sérelmével, tekintettel arra, hogy az eljárás közvetítői eljárás céljából történő felfüggesztéséhez négy konjunktív feltétel fennállása szükséges, ezért ha csak egy is hiányzik, már nincs eljárásjogi relevanciája a másik fél esetleges hozzájáruló nyilatkozatának.
- 445. § (4)-(7) bekezdés, 446. § (1) bekezdés: ld. a 444. és 446. §-hoz írtakat.
- 741. § (5) bekezdés: A 740. § (4) bekezdéshez kapcsolódó módosítás a bírósági titkár eljárását garanciális okból korlátozza. A büntetővégzés meghozatalát lehetővé tevő feltételek fennállását ebben az esetben különös gondossággal szükséges mérlegelni, az ezzel járó felelősség megkívánja, hogy a bíróság részéről a megfelelő ítélkezési tapasztalattal rendelkező személy hozza meg a döntést.
- 794. § (4) bekezdés: ld. a 794. § (5)(9) bekezdéshez írtakat.
- 845. § (2) bekezdés b) pont ba) alpont, 846. § (1) bekezdés e) pont: ld. a kártalanítás kapcsán írtakat.
- 866. § (2) bekezdés 5. pont: A terhelt előállításának elfogatóparancs alapján történő végrehajtásához kapcsolódó költség – ellentétben a sima előállítás költségével bűnügyi költség, ezért azt a rendeleti szabályok alapján a foganatosító előlegezi és az állam viseli. A kiegészítéssel a felhatalmazó rendelkezés pontosítása történik meg.

99. §

A Javaslat a fellebbezés visszavonásának tilalmáról szóló rendelkezés hatályon kívül helyezésével a másod és harmadfokú eljárásra irányadó főszabályt állítja vissza annak érdekében, hogy az eljárást ne késleltesse egy a fellebbező által utólag indokolatlannak tartott fellebbezés érdemi elbírálása.

101-102. §

Az igazságügyi törvények módosításáról szóló 2023. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: 2023. évi XXXI. törvény) végezte el a Bv. tv. szabadságvesztés végrehajtási rendjét érintő koncepcionális módosítását, amelynek célja az elítéltek motivációjának erősítése az együttműködésre egy új kategória-besorolási és a kategóriák közötti előmenetelt meghatározó kreditrendszer bevezetésével. A módosító rendelkezések tervezett hatálybalépése 2024. január 1. A végrehajtási szabályok előkészítése során felmerültek olyan szabályozási szükségletek, amelyek törvényi szintet igényelnek. Ezek a módosítások ugyan nem olyan kiterjedtek, de szövegcsere módosítással nem végezhető el. A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 111. § (3) bekezdés a) pontja kimondja, hogy módosító rendelkezést nem lehet eltérő szöveggel hatályba léptetni, ehelyett arról kell rendelkezni, hogy a módosító rendelkezés nem lép hatályba, és a módosítást az új szöveggel ismételten el kell végezni.

A fentiekre tekintettel a 2023. évi XXXI. törvény 26. alcíme alá tartozó módosítások közül a kategória- és kreditrendszerre vonatkozó rendelkezéseit az előterjesztés ismételten elvégzi, a szükséges kiegészítésekkel. A 2023. évi XXXI. törvény 26. alcíme tekintetében pedig rendelkezni kell az érintett szakaszok hatályba nem lépéséről, amely a hatálybaléptető rendelkezést is érinti, így annak módosítása is szükséges.

103. §

Hatályba léptető rendelkezés.

104. §

Jogharmonizációs záradék.